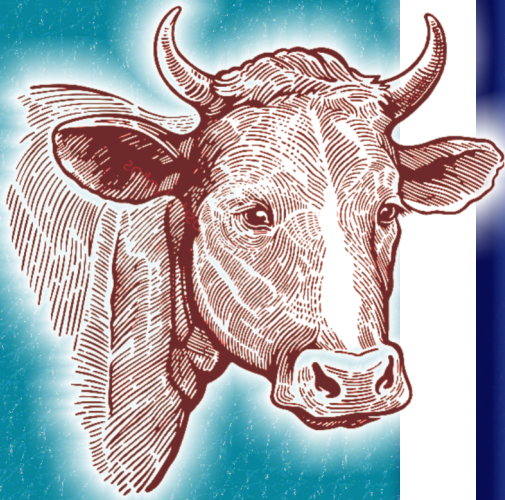

В. Л. БЕГАС

ПРАКТИКУМ

Організація
та
економіка
ветеринарної
справи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Бегас В. Л.

ПРАКТИКУМ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА
ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ**

Рекомендовано до видання Вченою радою Житомирського
національного агроекологічного університету

Житомир 2017

ББК 48я7
УДК 619: 631.16

Автор: **Бегас В. Л.** к. вет. наук, доцент кафедри мікробіології, фармакології та епізоотології

Рецензенти: **Довгій Ю. Ю.** д. вет. н., професор, завідувач кафедри паразитології, ветеринарно-санітарної експертизи
Шевчук В. М. к. вет. н., доцент кафедри епізоотології та організації ветеринарної справи НУБіП України
Волківський І. А. к. вет. н., заступник начальника Головного управління Держпродспоживслужби в Житомирській області

Б 37

Бегас В. Л. Організація та економіка ветеринарної справи: практикум [для студентів факультету ветеринарної медицини] / В. Л. Бегас. – Житомир: Полісся. – 2017. – 128 с.

ISBN 978-966-655-855-1

У практикумі викладена методика проведення лабораторно-практичних занять з організації та економіки ветеринарної справи, розглянуті принципи та методика обрахунку штату ветеринарних установ, організації ветеринарної справи в господарствах різної форми власності, складання документації проведених ветеринарних заходів, обстеження господарств, ферм, порядок роботи надзвичайної протиепізоотичної комісії та встановлення карантину тварин, порядок оформлення та видачі ветеринарних документів, порядок та методика ведення ветеринарного обліку та звітності, планування ветеринарних заходів, порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини, порядок фінансування державної служби ветеринарної медицини та ветеринарних заходів, організація матеріально-технічного забезпечення установ ветеринарної медицини. Подано методику обрахунку збитків, затрат при виникненні хвороб тварин, економічної ефективності ветеринарних заходів.

Для студентів факультету ветеринарної медицини, може бути корисним для практичних фахівців ветеринарної медицини.

Об'єм 5,8 авторських аркушів (авторський аркуш 40 000 символів з пробілами).

ISBN 978-966-655-855-1

© В. Л. Бегас, 2017

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Організація ветеринарної справи у господарствах різних форм власності.....	5
2. Складання документації проведених ветеринарних заходів, обстеження господарств.....	8
3. Надзвичайні протиепізоотичні комісії та карантин тварин.....	27
4. Порядок оформлення і видачі ветеринарних документів.....	38
5. Ветеринарний облік.....	48
6. Ветеринарна статистична звітність.....	58
7. Планування ветеринарних заходів.....	78
8. Порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини.....	90
9. Фінансування державної служби ветеринарної медицини.....	97
10. Організація матеріально-технічного забезпечення ветеринарної медицини.....	108
11. Економіка ветеринарної справи.....	114
Список рекомендованої літератури.....	124

ВСТУП

Важливими якостями фахівця ветеринарної медицини є вміння правильно планувати, організовувати та проводити ветеринарні заходи. Необхідно відмітити також, що приступаючи до вивчення організації ветеринарної справи, майбутній фахівець повинен володіти глибокими знаннями з спеціальних дисциплін, оскільки, не знаючи особливостей виникнення, прояву тієї чи іншої хвороби неможливо правильно спланувати та організувати ефективні заходи щодо її профілактики та ліквідації. Разом з клінічними дисциплінами "Організація та економіка ветеринарної справи" складає необхідний фундамент заключного формування лікаря ветеринарної медицини – організатора ветеринарних заходів.

Практикум призначений для роботи студентів факультету ветеринарної медицини при виконанні лабораторних занять, а також за індивідуальними завданнями під керівництвом викладача з метою засвоєння теоретичної частини курсу "Організація та економіка ветеринарної справи". Але перш за все завдання в практикумі передбачають набуття практичних навичок щодо ведення ветеринарного обліку і звітності, планування та організації ветеринарних заходів, визначення їх економічної ефективності, тощо.

Слід зазначити, що всі заходи, що здійснюються у ветеринарній медицині, повинні мати економічне підґрунтя. Враховуючи жорсткі умови сьогодення обрахунок економічної ефективності ветеринарних заходів слід проводити особливо ретельно. Постійно з'являються нові методи профілактики і лікування хвороб тварин, серед яких фахівець ветеринарної медицини повинен обрати найефективніші з найменшими затратами людських і матеріальних ресурсів. В практикумі викладені дані методики і надані необхідні завдання для отримання навичок з обрахунку вищезазначених завдань.

Слід відмітити, що за час написання практикуму довелося зіткнутися з певною різноманітністю оформлення документів для написання яких немає чітко визначених вимог. Тому в практикумі були викладені середньостатистичні або більш повні варіанти оформлення документів, оформлення яких може дещо відрізнитись в залежності від виробничого напрямку або умов виконання.

Тема № 1. Організація ветеринарної справи у господарствах різних форм власності

Мета: вивчити структуру служби ветеринарної медицини господарств різних форм власності та методику визначення штату спеціалістів господарства.

Завдання:

1. вивчити структуру служби ветеринарної медицини господарств різних форм власності.
2. визначити штати спеціалістів ветеринарної медицини для господарства.

Теоретичні основи. Служби ветеринарної медицини господарств утримуються за рахунок коштів цих господарств і разом з керівництвом та іншими працівниками покликані вирішувати спільне завдання – забезпечувати виконання із збільшення та покращення поголів'я і виробництва тваринницької продукції з найменшими витратами праці та засобів шляхом виконання свого безпосереднього завдання – попередження захворювань і загибелі тварин, організації та проведення лікувальних, профілактичних і протиепізоотичних заходів.

Спеціаліст ветеринарної медицини, виконуючи вказівки та завдання адміністрації, керується Законом України "Про ветеринарну медицину" та єдиними загальнодержавними ветеринарно-санітарними правилами і нормами. Як працівник господарства, він зобов'язаний сприяти виконанню виробничого плану, як спеціаліст він зобов'язаний забезпечити ретельне дотримання законодавства з питань ветеринарної медицини, так як несе відповідальність перш за все за ветеринарно-санітарний стан тваринництва, за охорону здоров'я тварин та за охорону населення від антропоозоозів.

Керівники господарств зобов'язані виділяти для служби ветеринарної медицини необхідні матеріальні засоби, фінансувати всі витрати на профілактику хвороб, лікування хворих, створення нормальних виробничих умов для лікарів та фельдшерів.

Службою ветеринарної медицини господарства керує головний або старший (на правах головного) лікар ветеринарної медицини. В організаційно-господарських питаннях він підпорядкований керівнику господарства. В спеціальних питаннях він підпорядкований керівнику державної служби ветеринарної медицини району.

Згідно з існуючими нормативами, прийняті такі норми ветеринарного обслуговування:

1. Одна посада головного лікаря ветеринарної медицини господарства, яка має більше 800 умовних голів тварин, або одна посада старшого лікаря ветеринарної медицини (на правах головного) господарства, яке має менше 800 умовних голів худоби.
2. Одна посада старшого лікаря ветеринарної медицини, лікаря (фельдшера) ветеринарної медицини на кожні наступні 850 умовних голів худоби.
Посада головного (або старшого на правах головного) лікаря ветмедицини

встановлюється в кожному господарстві незалежно від кількості посад лікарів ветмедичини і не за рахунок скорочення посад.

Нормативами встановлено, що співвідношення між кількістю лікарів і фельдшерів ветмедичини не повинно перевищувати 1:2.

При визначенні штатної кількості спеціалістів слід брати до уваги, що тварини різних видів не рівноцінні щодо витрат праці спеціалістів на проведення відповідних профілактичних і лікувальних заходів. Тому при розрахунках штату фахівців ветмедичини господарств користуються спеціальними коефіцієнтами переведення фізичного поголів'я тварин різних видів, вікових і виробничих груп в умовні (розрахункові) голови.

В племінних господарствах ветеринарне обслуговування проводиться більш ретельно і з додатковою кількістю заходів, тому для племінних тварин і племінної птиці вводиться додатковий коефіцієнт 1,4, тобто вказані коефіцієнти по відповідних видах тварин, птиці підвищуються на 40%.

При підрахунках враховують середньорічне поголів'я всіх видів тварин, за винятком дорослої птиці і бджолосімей, кількість яких береться за станом на кінець року. Для обрахування середньорічного поголів'я сумують за 13 міс кількість тварин даного виду, які були в господарстві на перше число кожного місяця, починаючи з 1 грудня попереднього року і закінчуючи 1-го січня поточного року. Отриману суму ділять на 13.

Приклад. В господарстві утримують середньорічних 1250 корів, 320 нетелів, 1900 голів молодняка великої рогатої худоби, в т.ч. 650 телят до 6 місяців, 300 овець і 3500 дорослої птиці. Потрібно визначити штати ветеринарної медицини для обслуговування вказаного поголів'я (крім головного). Щоб вирішити цю задачу необхідно визначити кількість умовних голів тварин, для чого кількість голів тварин кожного виду множать на відповідний коефіцієнт переведення, отримані цифри додають і загальну суму ділять на 850.

Розрахунки проводять за наступною формулою:

$X = (AK_1 + BK_2 + VK_3 + \dots) : 850$, де:

X – число штатних одиниць;

A, B, V – кількість голів тварин різних видів;

K₁, K₂, K₃ і т.д. – коефіцієнти переведення фізичних голів тварин відповідного виду в умовні голови;

850 – норматив навантаження на одного спеціаліста.

Таким чином, штат спеціалістів ветмедичини для даного господарства становитиме:

$X = [(1250 \times 1) + (320 \times 0,75) + (1250 \times 0,6) + 650 \times 1,9) + (300 \times 0,1) + (3500 \times 0,011)] : 850 = (1250 + 240 + 750 + 1235 + 30 + 38,5) : 850 = 3543,5 : 850 = 4,2$ одиниці.

Відповідно до розрахунків у даному господарстві для обслуговування поголів'я потрібно 4 спеціалісти ветеринарної медицини, не рахуючи головного лікаря господарства.

Коефіцієнти переведення фізичного поголів'я тварин в умовні голови

Статеві-вікові групи тварин	Коефіцієнти
Велика рогата худоба:	
корови	1,0
Молодняк до 6 міс.	1,9
Молодняк від 6 до 18 міс, і доросла худоба на відгодівлі	0,6
нетелі	0,75
Свині:	
Свиноматки холості, супоросні, ремонтні та кнурі	0,28
Підсисні свиноматки	3,11
Відлучені поросята	0,07
Молодняк та дорослі тварини на відгодівлі	0,05
Вівці (крім каракульської породи) і кози:	
Вівцематки, барани, ярки до року	0,10
Ягнята до року	0,06
Вівці каракульської породи:	
Вівцематки, барани, ярки до року	0,12
Ягнята до року	0,08
Коні, верблюди, буйволи різного віку	0,8
Птиця доросла	0,011
Молодняк (в т.ч. бройлери)	0,004
Хугрові звірі - самки:	
Норки (основне стадо)	0,20
песці	0,60
лисиці	0,50
соболі	0,40
кролі	0,16
нутрії	0,08
Бджолосім'ї (на кінець року)	0,2

Рекомендована література

1. Євтушенко А. Ф. Організація та економіка ветеринарної справи : підручник / А. Ф. Євтушенко, М. Т. Радіонов. – К. : Арістей, 2004. – 284 с.
2. Норми часу і чисельності працівників державних установ ветеринарної медицини на проведення протиепізоотичних та лікувально-профілактичних заходів. [Електронний ресурс] : наказ Держ. ком. ветеринарної медицини України від 26.11.2010 № 524. – Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0443-11>.
3. Порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 4 лист. 2009 р. № 1167 – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1167-2009-%D0%BF>.

Контрольні запитання

1. Яка структура і штати служби ветеринарної медицини господарств різних форм власності?
2. Якими документами керуються спеціалісти ветеринарної медицини господарств у своїй роботі?
3. Хто очолює службу ветеринарної медицини господарства?
4. Кому підпорядкований головний лікар (фельдшер) ветеринарної медицини господарства у функціональному та адміністративному відношенні?
5. Які завдання ветеринарної медицини господарства?
6. Які основні обов'язки головного лікаря ветеринарної медицини господарства?
7. Які плани ветеринарних заходів розробляються лікарем ветеринарної медицини господарства?
8. Хто відповідає за виконання організаційно-господарських заходів з профілактики заразних і незаразних хвороб у господарстві?
9. Які права головного лікаря ветеринарної медицини господарства?

Тема №2. Складання документації проведених ветеринарних заходів, обстеження господарств

Мета: Ознайомитися із загальними положеннями щодо складання актів у ветеринарній справі та оволодіти методикою їх оформлення.

Завдання: Ознайомитися із загальними положеннями щодо складання актів у ветеринарній справі. Скласти акти на проведення ветеринарних заходів згідно окремих завдань.

Загальні положення. Акт – це юридичний документ, який стверджує виконану роботу, події, факти. Акти складаються посадовими особами або комісією у складі не менше трьох осіб у двох і більше примірниках і набувають юридичної чинності при наявності не менше трьох підписів.

Акти у ветеринарній справі складаються при:

- проведенні профілактичних заходів проти незаразних хвороб (диспансеризація, застосування біостимуляторів або кормових антибіотиків, ректальне дослідження, дослідження на субклінічні форми маститу, профілактика кормового травматизму тощо);
- проведенні протиепізоотичних заходів (діагностичні дослідження, щеплення, дегельмінтизація тощо);
- проведенні ветеринарно-санітарних заходів (дезінфекція, дезінсекція, дератизація); прийманні-здачі ветеринарної установи або служби ветеринарної медицини; епізоотичному обстеженні господарства, встановленні і скасуванні карантинних обмежень, перевірці плану оздоровлення господарства, вивченні ветеринарно-санітарного стану господарства;
- списанні медикаментів та інших матеріальних цінностей;

- порушенні вимог законодавчих актів з питань ветеринарної медицини;
  - при вибутті тварин (падій, вимушений забій, вибракування);
  - при діагностичному відстрілі мисливських тварин.
- Акт складають за довільною формою. Однак у ньому коротко перелічують проведені роботи і конкретні пропозиції, рекомендовані фахівцем ветеринарної медицини або комісією. На початку акта пишуть час і місце його складання (число, місяць, рік, назву господарства, населеного пункту, району, області), а далі осіб, що склали його. Акт може бути складений однією службовою особою (лікарем або фельдшером ветеринарної медицини) або комісією. У цьому разі до акта вписують службових осіб, що брали участь у проведенні протиепізоотичних чи ветеринарно-санітарних заходів і складанні акта, а також осіб (представників господарства, підприємства), що були присутні при проведенні ветеринарних заходів. Потім в акті зазначають, на якій підставі проводять ветеринарні заходи; час та перелік робіт, проведених ветеринарним фахівцем або комісією. Якщо розпочату ними роботу не закінчено, то зазначають, що саме не закінчено, кому та в які строки доручено її виконання. Нарешті, в акті записують у кількох примірниках він складений, та на які адреси його надсилають. Далі ставлять підписи осіб, які брали участь у проведенні ветеринарних заходів та складанні акта, а також відповідальних представників господарства чи підприємства, що були присутні при проведенні ветеринарних заходів і складанні акта. Якщо представники господарства відмовляються бути присутніми під час заходів чи підписувати акт, а це може бути при очевидній вині останніх, про це зазначається в акті і він має юридичну силу без цих підписів.

Реквізити (складові частини) акту

1. Назва документу (акт на проведення щеплення, епізоотичного обстеження господарства, дезінфекції тощо).
2. Дата і місце складання акта.
3. Ким складений акт (вказати посади, прізвище та ініціали осіб; якщо акт складається комісією, то першим зазначається прізвище голови, а потім членів комісії і присутніх).
4. Зміст (текст) – опис виконаної роботи.
5. Висновки та пропозиції,
6. Додаток (список тварин, інвентаризаційна відомість тощо).
7. Підписи.

Витрату спирту та вати при проведенні вакцинації, туберкулізації та аналогічних обробках розраховують з розрахунку 0,5 г вати і 0,5 г спирту на 1 тварину.

Рекомендована література

1. Гурський Р. Збірник нормативно-правових актів України щодо профілактики і боротьби з епізоотіями та інвазіями / Р. Гурський, В. Попович. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. – 584 с.
2. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.
3. Роїна О. М. Ветеринарія в Україні : нормативні документи / О. М. Роїна – К. : КНТ., 2007. – 496 с.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення акту (документ).
2. На основі яких даних складаються акти у ветеринарній медицині?
3. За яких умов акт має юридичну силу?
4. В яких випадках у ветеринарній справі складаються акти?
5. Які ви знаєте основні реквізити акту?

Зразки складання актів

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Керівник господарства

"__" _____ 20__ р.

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____

"__" _____ 20__ р.

АКТ про списання медикаментів

Ми, що нижче підписалися, _____
(прізвище та ініціали лікаря (фельдшера) ветеринарної медицини, зоотехніка, завфермою)

склали даний акт про те, що за _____ цього року для лікування хворих
(місяць, квартал)

тварин господарства використано наступні медикаменти на суму:

№ з/п	Назва препарату	Одиниця виміру	Ціна	Використано	Сума (грн.)
				Разом:	

У т.ч. на лікування ВРХ _____ грн., свиней _____ грн., коней _____ грн., овець _____ грн., тощо.

Просимо керівництво господарства списати з підзвіту лікаря ветеринарної медицини _____ медикаменти на суму _____ грн.
(прізвище і ініціали) (прописом)

ПІДПИСИ: 1
2
3

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
" ____ " _____ 20__ року

АКТ на проведення диспансеризації

Комісія у складі _____

(посада, прізвище та ініціали)

провела диспансеризацію _____

(вказати вид тварин, їх розміщення)

При обстеженні господарства (ферми) встановлено:

1. Утримання тварин (стан приміщень, вентиляція, характер прив'язі тощо) _____

2. Догляд (розпорядок дня, чистота, моціон тощо) _____

3. Годівля і водопій _____

4. Характер використання тварин _____

Всього обстежено голів. ____

При дослідженні тварин виявлено хворих ____ голів або ____ % до загальної кількості оглянутих.

Із них за видами хвороб:

- Інфекційні __ голів (%)

- Інвазійні __ голів (%)

- Внутрішні незаразні __ голів (%)

- Хірургічні __ голів (%)

- Акушерсько-гінекологічні _____ голів (%)

- Хвороби вимені __ голів (%)

ВИСНОВКИ:

Із числа виділених хворих тварин підлягають згідно опису:

1. Негайній ізоляції _____ голів.

2. Додатковому дослідженню та лікуванню ____ голів.

3. Бракуванню ____ голів.

Пропозиції щодо оздоровлення господарства (по догляду, утриманню, годівлі тощо) _____

ПІДПИСИ: 1 _____

2 _____

3 _____

(Зворотна сторона акту на диспансеризацію)

Додаток до акта № від ____ 20__ року
(назва господарства, ферми)

ОПИС хворих тварин

Кличка, інвент. №, стать, масть	Вік	Вгодованість	Продуктивність	Результати дослідження	Висновки

ПІДПИСИ: _____ (ПП)
 _____ (ПП)
 _____ (ПП)

господарства _____
(населений пункт)

району _____
 області _____
 "___" _____ 20__ р.

АКТ на ректальне дослідження тварин щодо тільності

Ми, що нижче підписалися _____

головний лікар ветмедичини (прізвище, ініціали), головний зоотехнік (прізвище, ініціали), зав. фермою (бригадою)
 (прізвище, ініціали), технік з штучного запліднення (прізвище, ініціали)

склали даний акт про те, що цього числа проведено ректальне дослідження на тільність корів і нетелів.

У результаті дослідження виявлено:

№ з/п	Прізвище працівника, що обслуговує групу тварин	Результати дослідження тварин							
		досліджено корів і телиць	Виявлено			Із числа не тільних після отелу, діб			
			тільних	сумнівних	не тільних	від 45 до 60	від 60 до 90	понад 90 днів	

(Зворотна сторона акту ректального дослідження тварин на тільність)

На підставі проведеного ректального дослідження виявлено:

Кличка та інвентарний. № корови, телиці	Дата первинного запліднення	Число повторних осіменів	Причини яловості або безпліддя	Пропозиції щодо подальшого використання	Прізвище працівника, що обслуговує тварин

ПІДПИСИ: 1
 2
 3

господарства _____
(населений пункт)
району _____
області _____
" ____ " _____ 20 __ р.

АКТ на проведення туберкулізації

Ми, що нижче підписалися _____
(посада, прізвище та ініціали спеціалістів ветеринарної медицини і представника господарства)

склали даний акт про те, що з ____ по ____ _____ 20 __ року проведено клінічний огляд і дослідження на туберкульоз методом внутрішньошкірної, комплексної (*необхідне підкреслити*) проби великої рогатої худоби, що знаходиться _____ (*відділку, бригаді*) в кількості _____ голів.

Всього на фермі (*бригаді, населеному пункті*) утримується ____ голів ВРХ, у т.ч. __ корів, телиць і нетелів __, телят до 2-х місяців __.

Туберкулізації не підлягали: телята до 2-х місяців __ голів, виснажені та хворі тварини __ голів, тварини, яким проводили профілактичні щеплення __ гол. (*вказати кличку та інвентарний №, причину*).

Клінічні ознаки туберкульозу у тварин не виявлені. Для туберкулізації застосовувався туберкулін ППД для ссавців, птиці (*необхідне підкреслити*), виготовленим (*назва біофабрики*) _____ 20 __ року, термін придатності до _____, серія № __, держконтроль № _____.

Туберкулін вводили внутрішньошкірно _____ (*безголковим ін'єктором "Овід"*) у ділянці середньої третини шиї зліва в дозі ____ мл (*МО*). Шерсть на місці введення алергену вистригали, шкіру дезінфікували 70° етиловим спиртом.

Туберкулізацію проводили лікарі ветеринарної медицини: _____
(прізвище та ініціали)

Облік реакції проводили через ____ години після введення туберкуліну.

Результати досліджень: _____
(реагуючих на туберкулін тварин не виявлено або виявлено реагуючих голів, вказати їх клички, інвентарні номери, якщо виявлено більше 5 реагуючих, додається їх опис)

Реагуючих тварин перевели в ізолятор, із них піддали діагностичному забою __ гол. Приміщення, з якого виділені реагуючі тварини, піддали дезінфекції (*вказати, яким деззасобом*).

Витрачено: туберкуліну __ доз, розчинника __ мл, спирту __ г, вати __ г.

1. Опис тварин, яких не досліджували.
2. Опис реагуючих на туберкулін тварин.

ПІДПИСИ: 1
2
3

Додаток до акту по туберкулізації

від "___" _____ 20__ р.

Опис _____
(вид тварин)

(назва господарства)

Підданих туберкулізації "___" _____ 20__ р.

Кличка тварини, інвентаризаційний номер	Стать	Вік	Наслідки дослідження (не реагувала, реагувала)	Потовщення шкірної складки (мм) (позначається лише у реагуючих)

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
"___" _____ 20__ р.

АКТ на проведення вакцинації

Ми, що нижче підписалися _____
(прізвище та ініціали)

склали даний акт про те, що цього числа проведено щеплення _____
_____
(профілактичне, вимушене, вид тварини, проти якої хвороби)

Із наявних голів _____ щеплено ___ голів.
(в т.ч. за віковими групами)

Не щеплювали ___ голів

_____
(вказати причини і термін вакцинації)

Вакцина (її назва) виготовлена біофабрикою "___" _____ 20__ р.,
термін придатності до "___" _____ 20__ р., серія __, держконтроль __.

Вакцину вводили первинно __ мл, повторно __ мл (в/м, підшкірно) _____

Шкіру на місці введення препарату дезінфікували (вказати чим) _____

Стерилізацію шприців, голок проводили кип'ятінням протягом ___ хв.

Використано вакцини __ л (мл), вати __ г., спирту __ г.

Залишок вакцини в кількості __ мл знешкодили кип'ятінням на протязі ___ хв.

Контроль за щепленими тваринами покласти на: _____
(посада, прізвище та ініціали)

ПІДПИСИ: 1
          2
          3

*Примітка: Якщо передбачено настановою, до акту додається опис щеплених тварин.

Додаток

від "___" "_____ 20__ р.

Опис _____
(вид тварин)

(назва господарства)

Підданих профілактичному щепленню проти _____
"___" _____ 20__ р.

(назва хвороби)

Кличка та інвентаризаційний номер тварини	Стать	Вік	Прізвище та ініціали доглядача чи власника тварин

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
"___" _____ 20__ р.

АКТ на проведення дегельмінтизації

Ми, що нижче підписалися _____
(посада, прізвище та ініціали спеціалістів ветеринарної медицини і представників господарства)

склали даний акт про те, що цього числа проведена (*первинна, повторна*) дегельмінтизація проти _____

(назва гельмінтозу, вид тварин (птиці))

розташованих _____
(назва ферми, бригади)

Із наявних голів оброблено ___ голів. Лишилося не оброблених ___ голів ___

(вказати причину)

Обробка проводилась _____
(назва препарату або пропис, метод застосування)

в дозі _____ (на одну голову або на 1 кг живої маси).

Всього використано препарату _____

Клінічне спостереження за обробленими тваринами на протязі _____

(днів, годин) покладається на _____ (посада, прізвище та ініціали).

Оброблених тварин на протязі _____ утримували _____

_____ (днів, годин) (вказати місце утримання).
Зібраний за цей час гній складати для біотермічного знезараження _____

_____ (вказати місце).
Провести механічну очистку і дезінвазію місць утримання тварин _____

_____ (дата).
Відповідальний _____

_____ (посада, прізвище та ініціали).
Режим годівлі, водопою тварин (вказати термін дієти до і після обробки, найменування корму).

Відповідальний _____
_____ (посада, прізвище та ініціали).

Від обробленої групи тварин відібрати індивідуально від _____ голів
_____ (вказати дату) проби калу (не менше 20% від поголів'я) і направити в
лабораторію ветеринарної медицини для контрольного дослідження.

Відповідальний _____
_____ (прізвище та ініціали фельдшера ветеринарної медицини)

ПІДПИСИ:

- 1
- 2
- 3

ЗАТВЕРДЖУЮ: _____ господарства _____
Керівник господарства _____ (населений пункт)
"___" _____ 20__ р. району _____
області _____
"___" _____ 20__ р.

АКТ про падіж тварин

Мною, _____
_____ (прізвище та ініціали лікаря (фельдшера) ветеринарної медицини)

у присутності _____
_____ (прізвище, ініціали завferмою, зоотехніка, доярки, свинарки)

складено даний акт про те, що цього числа проведено розтин трупа загиблої
тварини _____
_____ (вид, стать, порода, кличка, інвентаризаційний номер, вік, вага)

Виявлено: _____

Висновок: _____
_____ (причина смерті тварини, куди направлено труп, як поступили зі шкірою)

Поради щодо запобігання захворювання і загибелі тварин _____

ПІДПИСИ:

- 1
- 2
- 3

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Керівник господарства
" ___ " _____ 20__ р.

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
" ___ " _____ 20__ р.

АКТ про вимушений забій тварини

Ми, що нижче підписалися, _____
(прізвище та ініціали лікаря (фельдшера) ветеринарної медицини, зоотехніка, завфермою)

склали даний акт про те, що цього числа проведено вимушений забій _____
(вид, стать тварини), вік _____, інв. номер _____, кличка _____, при ректальній температурі _____, ж.м. _____ кг.

Клініко-анамнестичні дані і причина вимушеного забою тварини. На протязі останніх трьох днів перед забоєм антибіотики застосовувались (ні) – (необхідне підкреслити).

Тушу і субпродукти зберігати в холодильній камері до одержання наслідків лабораторних досліджень, після чого вирішувати питання про їх реалізацію.

Примітка: Якщо м'ясо вимушено забитих тварин здається на промислову переробку, то обов'язково з тушою направляти голову і паренхіматозні органи (серце, легені, печінку, селезінку, нирки).

ПІДПИСИ:

- 1
- 2
- 3

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Керівник господарства
" ___ " _____ 20__ р.

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
" ___ " _____ 20__ р.

АКТ про вибракування тварин

Ми, що нижче підписалися, _____
(прізвище та ініціали лікаря (фельдшера) ветеринарної медицини, зоотехніка, завфермою)

склали даний акт про те, що цього числа проведено клінічний огляд корови "Майка", вік _____, інв. номер _____, жива маса _____ кг.

Клініко-анамнестичні дані і причина вибракування тварини: хронічна атонія передшлунків, яка не піддається лікуванню.

Висновок: Корову вибракувати і направити на забій в орендне підприємство "Аграрник".

ПІДПИСИ:

- 1
- 2
- 3

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
" ____ " _____ 20 ____ р.

АКТ на проведення дезінфекції (дезінсекції, дератизації)

Ми, що нижче підписалися, _____
(посада, прізвище та ініціали спеціалістів ветеринарної медицини, що проводили дезінфекцію, дезінсекцію,
дератизацію)

у присутності _____
(представників господарства)

за період з по _____ 20 ____ року провели _____
(профілактичну, поточну або заключну дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію)

зв'язку з неблагополуччям щодо _____
(вказати захворювання)

приміщень: _____
(яких і скільки метрів квадратних чи кубічних приміщень оброблено або території біля приміщень)

предметів догляду, гноєсховищ тощо _____
(яких, скільки) (якого об'єму)

Дезінфекція (дезінсекція, дератизація) проведена _____
(вказати, яким методом, засобом) при таких режимах:

Концентрація дезрозчину: _____

Температура повітря в приміщенні: _____

Температура розчину: _____

Витрата розчину на 1 м² площі (аерозолію на 1 м³): _____

Після дезінфекції приміщення лишити закритим на ____ годин.

Залишки препаратів нейтралізовані _____ (нейтралізатор концентрація)

Після провітрювання приміщення, годівниці, перегородки промити водою.

Всього оброблено: приміщень __ м²; вигулів __ м²; територій __ м²; предметів догляду __ шт.

Всього витрачено: _____
(яких препаратів і скільки)

Гній _____ (вказати метод знезараження)

Контроль якості дезінфекції проведений _____
(ким, результат дослідження, номер експертизи та його висновок)

Акт складено на проведення дезінфекції і списання _____
(найменування препаратів, кількість)

ПІДПИСИ:

- 1
- 2
- 3

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
" ____ " _____ 20 ____ р.

АКТ епізоотологічного обстеження (розслідування)

Комісія у складі _____
(посада, прізвище, ініціали голови і членів комісії)

у присутності _____
(представники господарства)

склали цей акт про те, що цього числа було проведено епізоотологічне обстеження _____
(назва господарства)

Встановлено:

1. Коротка характеристика господарства _____
2. Поголів'я сільськогосподарських тварин:
Велика рогата худоба, всього ____ гол., в т.ч. молодняк ____ гол.
Коні, всього ____ гол., в т.ч. молодняк ____ гол.
Вівці, всього ____ гол., в т.ч. молодняк ____ гол.
Птиця ____ гол.
3. Розташування тварин і ветеринарно-санітарний стан приміщень _____

(по видах тварин)

4. Годівля, водопій, догляд і утримання тварин _____
5. Комплектування господарства тваринами на протязі останніх років проводилось _____
6. Благополуччя господарства щодо заразних хвороб _____
7. Зв'язок із сусідніми населеними пунктами і їх благополуччя _____
8. Обґрунтування діагнозу _____
9. Дата виявлення захворювання (серед якого виду і віку тварин) _____
10. Перші клінічні ознаки, динаміка виділення хворих і наслідки патолого-анатомічного розтину та лабораторних досліджень, що є джерелом збудника інфекції _____
11. Які заходи проводились по ліквідації захворювання _____

Висновки _____

Пропозиції _____
(кому доручено розробити план заходів щодо ліквідації захворювання)

ПІДПИСИ:

- 1
- 2
- 3

господарства _____
(населений пункт)

району _____
області _____
"___" _____ 20__ р.

АКТ на приймання-здачу ветеринарного пункту

Даний акт складений про те, що цього числа лікар (фельдшер) ветеринарної медицини _____

(прізвище та ініціали)

господарства здав, а головний лікар ветеринарної медицини господарства _____

(прізвище та ініціали)

призначений на посаду рішенням (*наказом*) № ___ від "___" _____ 20__ р. протокол № __, в присутності члена ревізійної комісії (*бухгалтера*)

господарства _____

(прізвище та ініціали)

приймав штати, справи, усе рухоме і нерухоме майно ветеринарного пункту.

На день передачі ветеринарного пункту виявлено:

1. Штати, їх укомплектованість, наявність вакантних посад _____

Ветеринарно-санітарний стан ферми, їх благополуччя щодо заразних хвороб _____

На пункті ведуться такі документи (*перерахувати журнали ветеринарного обліку, форми звітності, вказати в якому стані*) _____

2. Опис ветеринарних товарів (*медикаментів, інструментів, деззасобів тощо*) додається в інвентаризаційній відомості _____

Наявність транспорту і його стан _____

3. Стан ветеринарного пункту (*добрий, потребує поточного ремонту*) _____

ПІДПИСИ:

1

2

3

Відмітка державної лабораторії ветеринарної
медицини _____

Дата надходження матеріалу _____

Доставлено проб _____

Забраковано _____

" " _____ 20__ р.

СУПРОВІДНА

До _____ державної лабораторії ветеринарної медицини

Адреса _____

При цьому надсилаємо _____ проб крові (сироватки) від

_____ (вид тварин), що належать _____

(господарство, населений пункт, район), згідно опису, що додається, для _____

(вид дослідження) Дослідження на _____ (назва захворювання)·

Господарство, бригада, табун _____

(благополучне чи неблагополучне, щеплені тварини чи ні, назва вакцини і дата щеплення)

Дослідження проводиться первинно чи вдруге (підкреслити)

Дата і наслідки попереднього дослідження _____

Дата взяття проб крові _____

Список тварин, від яких взята кров для дослідження

№ з/п	Назва господарства, або прізвище та ініціали власника тварин	Стать	Вік, масть	Кличка та інвентаризаційний номер	Результати досліджень				
					РА		РЗК	РМА	
					позитивні, сумнівні, негативні	титр	позитивні, сумнівні, негативні	серотипи	титр

Лікар (фельдшер) ветеринарної
медицини (прізвище та ініціали), що
надіслав проби

_____ (підпис, прізвище та ініціали)

Лікар ветеринарної медицини
(прізвище та ініціали), що проводив
дослідження

_____ (підпис, прізвище та ініціали)

СУПРОВІДНА ВІДОМІСТЬ № _____

В _____ державну лабораторію ветеринарної медицини

Адреса _____

При цьому направляються для дослідження за реакцією преципітації на сибірку проби шкіряної (хутрової) сировини, що належать _____

Адреса і телефон організації (підприємства) _____

Вид сировини	Консервування	№ серії	№ тюка, штабеля	№ проб від _____ до _____	Кількість проб	Примітка
1	2	3	4	5	6	7

Проби надсилаються (*посильним, поштою*) _____
запаковані _____ і опломбовані _____.
(вказати тару)

Лікар ветеринарної медицини _____
(прізвище, підпис)

Примітка. Відомість заповнюється в двох примірниках, один з яких залишається в лабораторії, а другий повертається назад з розпискою про доставлені проби.

Кутовий штамп підприємства

СУПРОВІДНА

До _____ державної лабораторії ветеринарної медицини

Адреса _____

При цьому направляється _____
для _____
(вид досліджень)

патологічний матеріал (зазначити який) _____

від _____, що належить _____
(вид і вік тварини) (господарство, ферма, відділок, прізвище власника тварини)

Дата захворювання (*птиці, тварин, бджіл, риб, звірів*) _____

Дата падежу _____

Клінічна картина хвороби _____

Дані патологоанатомічного розтину _____

Попередній діагноз _____

Дата направлення _____

матеріалу _____

За проведені дослідження оплату гарантуємо. Наш рахунок _____

Директор (*керівник*) підприємства _____
(посада, ППП) (підпис)

Головний лікар _____
(ППП, підпис)

Супровідна до крові для визначення наявності антитіл

До _____ держлабораторії ветмедицини

Адреса _____

При цьому направляється _____ проб крові від _____

(вид тварин, птиці)

що належить _____

Тварини (птиця) вакциновані _____
(дата, вид вакцини, серія, виготовлена, доза)

Просимо визначити наявність антитіл.

Додаток: опис у двох примірниках.

Дата _____ Підпис і посада ветспеціаліста _____

ОПИС

Проб крові _____, що належать _____
кількість проб _____ Дата взяття крові _____

№ п/п	Назва г-ва, прізвище власника	Стать	Вік	Масть	Інвен. номер	Результати дослідження	Примітка

ПРОТОКОЛ розтину трупа тварини

Вид і стать _____

Порода _____ Вік _____

Масть і особливі прикмети _____

Тваринна належність _____

Дата загибелі _____

Дата і місце розтину _____

Розтин проводив _____
(прізвище, посада, місце роботи)

При розтині присутні _____

(місце роботи, посада)

1. Анамнестичні дані _____

(коли захворіла тварина, чи піддавалась лікуванню і де, номер запису в амбулаторному журналі, коротка інформація про утримання, догляд і годівлю та вгодованість до захворювання)

2. Прижиттєвий діагноз _____

3. Загальний опис трупа _____
(зовнішні пошкодження, залякання, стан природних отворів, тілобудова, вгодованість)

4. Видимі слизові оболонки _____

5. Підшкірна клітковина, м'язи, поверхневі лімфовузли _____

6. Черевна порожнина _____
(вміст, розміщення органів, стан очеревини)

7. Органи травлення _____

- а) ротова порожнина, глотка, стравохід _____
б) шлунок _____
в) тонкий відділ кишечника _____
г) товстий відділ кишечника _____
8. Селезінка _____
9. Печінка _____
10. Сечостатеві органи _____
(нирки, сечоводи, сечовий міхур)

_____ (сечовипускний канал, статеві органи)

11. Грудна порожнина _____
(вміст, стан пристінної плеври)

12. Легені _____

13. Перикард _____
(вміст, його стан)

14. Серце і великі кровоносні судини _____

15. Кров _____

16. Головний мозок _____

17. Спинний мозок _____

18. Лабораторний висновок _____

19. Патологоанатомічний діагноз _____

20. Після розтину _____
(труп, шкура, трупні залишки)

направлені _____

21. ЗАКЛЮЧЕННЯ _____

Підпис ветпрацівника, що проводив розтин _____

Підпис осіб, присутніх при розтині _____

ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИЙ ПАСПОРТ ПАСІКИ №

Власник (керівник) _____

найменування юридичної особи, ідентифікаційний код

_____ або прізвище, ім'я та по батькові власника пасіки, його ідентифікаційний номер,

_____ місцезнаходження юридичної особи або місце проживання власника

Характеристика пасіки _____

(кількість бджолиних сімей, пасічних помешкань.

_____ адреса розміщення пасіки, при розміщенні пасіки в декількох місцях записуються всі адреси)

Епізоотичний стан пасіки _____

(на день видачі паспорта)

Ветеринарне обслуговування покладене на _____
(Назва установи ветеринарної медицини, прізвище спеціаліста)

Дата видачі " __ " _____ р.

Керівник державної служби ветеринарної медицини району (міста) _____
(ПІП, підпис)

МП

Власник пасіки _____
(ПІП, підпис)

I. Характеристика пасіки

Дата огляду	Характеристика пасіки

II. Ветеринарно-санітарний стан пасіки

Дата огляду	Результати обстеження

III. Результати епізоотичного обстеження пасіки

Назва хвороби і дата її виникнення	Клінічні ознаки хвороби та епізоотичні дані. Джерела зараження	Дата введення обмеження і ветсанзаходи

IV. Лабораторні дослідження

Дата надходження і дослідження матеріалу	Об'єкти дослідження	Номер експертизи, результати дослідження й заходи, що рекомендуються

V. Лікувально-профілактичні і санітарні заходи

Дата проведення. Його найменування	Обсяг виконаної роботи (кратність)	Найменування препарату, доза, експозиція	Номер акта, витрата препарату

V. Особливі відмітки

Ветеринарно-санітарна картка на скотомогильник, біотермічну яму і інші місця захоронення трупів тварин

1. Область _____ район _____
Сільська рада _____

населений пункт

2. Місцезнаходження скотомогильника, біотермічних ям і інших місць захоронення трупів тварин *(прикладається копія із карти землевикористання)* _____

3. Віддалений від найближчого населеного пункту на _____ км
випасу _____ км водойми _____ км
дороги _____ км

Описання місцевості: ґрунт _____
глибина залягання ґрунтових вод _____ куди йде осад
Стічних вод _____

4. Які населені пункти використовують скотомогильник (біотермічну яму), і інше місце захоронення трупів тварин _____

5. Площа скотомогильника _____

6. Огородження скотомогильника (біотермічної ями):

а) глибина каналу _____ м

б) ширина каналу _____ м

в) вид огорожі _____ м

7. Санітарна характеристика скотомогильника (біотермічної ями):

а) перше закопування трупа було в _____ році

б) тварини, що загинули від сибірки, були закопані в _____ році

в) тварини, що загинули від емкару, були закопані в _____ році

8. Перевірено стан скотомогильника (біотермічної ями), і інше місце захоронення трупів тварин:

Дата	Виявлені недоліки	Що потрібно зробити, до якого терміну, виконавець	Що зроблено	Хто перевіряв і дата перевірки

Ветеринарно-санітарна картка складена в трьох примірниках:

- 1) сільській раді (селищній, міській);
- 2) лікарні ветеринарної медицини району (міста);
- 3) рай(міськ)адміністрації

**Керівник державної служби ветеринарної медицини району
(зав. дільничною лікарнею ветмедицини)**

Ветеринарно-санітарну картку отримав _____

Тема №3. Надзвичайні протиепізоотичні комісії та карантин тварин

Мета: Ознайомитися із послідовністю накладення карантину та інших ветеринарно-санітарних заходів та оволодіти методикою оформлення необхідної для цього документації.

Завдання. Розробити проект розпорядження державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при районній державній адміністрації щодо встановлення (скасування) карантину при захворюванні тварин на заразну хворобу відповідно до індивідуального завдання.

Теоретичні данні: Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при районній (обласній) державній адміністрації в межах своєї компетенції видає розпорядження з питань ветеринарної медицини, які є обов'язковими для виконання керівниками організацій, підприємств, установ, громадянами і мають важливе значення при дотриманні вимог законодавства з ветеринарної медицини. Проект розпорядження (рішення) державної адміністрації розробляє начальник управління Держпродспоживслужби. Розпорядження районної державної адміністрації з питань ветеринарної справи приймаються при:

- встановленні та скасуванні карантину;
- оголошенні господарства неблагополучним щодо певного інфекційного захворювання;
- затвердженні планів оздоровлення господарства від заразних хвороб; проведенні обов'язкових заходів щодо профілактики сказу;
- необхідності покращення ветеринарно-санітарного стану на фермах господарств та підвищення якості молока;
- організації мережі державних установ ветеринарної медицини; будівництві ветеринарних об'єктів тощо.

Карантин встановлюється у господарствах і населених пунктах, неблагополучних щодо інфекційних захворювань тварин і птиці. Порядок встановлення і скасування карантину передбачений Законом України "Про ветеринарну медицину" (розділ VII). Згідно Постанови Кабінету міністрів України від 8.08.2007 №1006. «Про затвердження переліку особливо небезпечних (карантинних) хвороб тварин» карантин встановлюється при таких заразних захворюваннях: африканська чума свиней, везикулярна хвороба свиней, везикулярний стоматит, віспа овець та кіз, інфекційна (контагіозна) плевропневмонія великої рогатої худоби, катаральна гарячка овець, класична чума свиней, ньюкаслська хвороба, сибірка, чума (високопатогенний грип) птиці, чума великої рогатої худоби, чума дрібних жуйних, ящур.

Строки скасування карантину встановлені відповідними інструкціями щодо боротьби з хворобами тварин.

При виникненні карантинного захворювання територія господарства (підрозділу) розпорядженням Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії районної державної адміністрації оголошується неблагополучною і

карантинується. Карантин встановлюється на територію господарства, ферми, двору та інші об'єкти в межах адміністративного району. На територію одного або декількох районів карантин встановлюється розпорядженням Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при державній адміністрації області, а на територію області – постановою Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України.

При виникненні інших інфекційних захворювань господарства також оголошуються неблагополучними і перебувають під ветеринарним контролем до ліквідації захворювання. При окремих гострих інфекційних хворобах (ящур, сибірка тварин, чума свиней, хвороба Ньюкасла) розпорядженням державної адміністрації встановлюється загрозна зона.

Порядок розробки проекту розпорядження (рішення) державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при районній державній адміністрації щодо встановлення та скасування карантину.

Головний державний інспектор району, після одержання повідомлення про виникнення карантинної хвороби інформує державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при районній державній адміністрації, яка проводить епізоотологічне обстеження господарства і складає акт, яким підтверджується виникнення захворювання. Згаданий акт є підставою для розробки проекту розпорядження державної надзвичайної протиепізоотичної комісії щодо встановлення карантину. Відповідний державний інспектор своїм розпорядженням може встановити карантин (карантинні обмеження) та застосувати всі або окремі карантинні заходи, але не довше ніж на 72 години. Протягом перших 48 годин запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин повинна розпочати свою діяльність місцева державна надзвичайна протиепізоотична комісія при місцевому органі виконавчої влади. За поданням відповідного головного державного інспектора ветеринарної медицини місцева державна надзвичайна протиепізоотична комісія протягом 24 годин повинна прийняти рішення про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин.

Керуючись згаданим актом (або (та) експертизою лабораторії ветеринарної медицини) і діючою інструкцією про заходи боротьби з захворюванням, голова державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при районній державній адміністрації розробляє розпорядження про встановлення карантину і подає його в державну адміністрацію. Розпорядження державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при районній державній адміністрації про встановлення карантину приймається на прогязі доби і розсилається у всі господарства і головні установи району. Головний лікар ветеринарної медицини господарства, на яке встановлено карантин, розробляє проект рішення спільного засідання керівництва господарства та органу місцевого самоврядування про заходи щодо ліквідації заразного захворювання у господарстві. В ньому зазначаються назва заходів,

строки виконання і прізвища виконавців.

Після прийняття згаданих рішень головний лікар ветеринарної медицини господарства організовує його виконання і здійснює контроль. При необхідності він подає матеріали на засідання правління господарства для заслуховування відповідальних осіб за виконання покладених на них обов'язків.

Після ліквідації заразного захворювання і проведення заключних ветеринарно-санітарних заходів головний лікар ветеринарної медицини господарства доповідає про це головному державному інспектору ветеринарної медицини району. Останній створює комісію, яка на чолі із завідувачем протиепізоотичного відділу – лікарем ветеринарної медицини - епізоотологом проводить епізоотологічне обстеження господарства на предмет скасування карантину, складає відповідний акт і передає його керівнику служби ветеринарної медицини району, який на підставі вказаного документа і діючої інструкції розробляє проект розпорядження державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при районній державній адміністрації щодо скасування карантину з господарства. На підставі поданого проекту приймається розпорядження державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при районній державній адміністрації про скасування карантину з господарства і оголошення його благополучним щодо заразного захворювання.

Порядок відшкодування майнової шкоди (збитків), завданої особам унаслідок запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин або у зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації особливо небезпечних (карантинних) хвороб.

У разі виникнення на окремій території України надзвичайної ситуації, пов'язаної з особливо небезпечними (карантинними) хворобами сільськогосподарських тварин, та прийняття Державною надзвичайною протиепізоотичною комісією при Кабінеті Міністрів України, державними надзвичайними протиепізоотичними комісіями обласних, Київській міській, районних державних адміністраціях і міських радах рішення про запровадження карантину і відшкодування майнової шкоди (збитків) через вилучення сільськогосподарських тварин здійснюється за рахунок коштів резервного фонду бюджету. Відшкодовується вартість сільськогосподарських тварин, яких вилучили з метою знищення або забою. Виділення і використання зазначених коштів здійснюють відповідно до «Порядку використання коштів резервного фонду бюджету».

Ціну на відшкодування вираховують на основі ціни, яка у середньому склалася на тварин або птицю, що продані переробним підприємствам (у розрізі категорій господарств) у регіоні, відповідно до даних Держстату. Середню вагу однієї голови вираховують з ваги тварин, яких реалізували переробним підприємствам (у розрізі категорій господарств) у цьому регіоні, відповідно до даних Держстату.

Розмір завданої майнової шкоди (збитків) затверджує комісія, визначена органом місцевої влади, на підставі заяви або клопотання, що подається фізичною або юридичною особою, відповідно до «Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру».

Реквізити розпорядження районної державної адміністрації щодо встановлення карантину

1. Гриф місцевої державної адміністрації (герб, назва держави, області, району).

2. Назва документа (розпорядження).

3. Місце знаходження райдержадміністрації і дата.

4. Текст (зміст) розпорядження, яке складається з двох частин: констатуючої і розпоряджувальної.

У констатуючій частині викладають причину прийняття розпорядження, мету та якими документами керувались при його розробці. Розпоряджувальна частина повинна починатися з назви державної адміністрації і заключного слова "УХВАЛИЛА". Ця частина пишуться по пунктах. В останньому пункті вказують посадову особу, на яку покладений контроль за виконанням розпорядження.

У додатку до розпорядження (якщо він є) зазначаються номер і дата розпорядження.

Проект розпорядження повинен бути завізований укладачем або керівником структурного підрозділу, який його вносить. Підпис керівника державної адміністрації складається з повної назви посади, прізвища та ініціалів, а також особистого підпису. До оригіналу розпорядження додається список господарств і установ на розсилання його копій. Подібне розпорядження приймається при скасуванні карантину.

У рішенні відповідної місцевої державної протиепізоотичної комісії про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин зазначаються:

1) назва карантинної хвороби (хвороб), у зв'язку з якою запроваджено карантин тварин;

2) обставини, що спричинили виникнення або спалах карантинної хвороби, якщо вони відомі;

3) межі карантинної зони, включаючи дані про інфіковану, буферну зони та у разі необхідності, зону спостереження;

4) спеціальні ветеринарно-санітарні заходи, що вживаються в інфікованій, буферній зонах, а у разі необхідності - і в зоні спостереження та спрямовані на локалізацію і ліквідацію карантинної хвороби;

5) обмеження на пересування, що застосовуються до тварин, транспортних засобів та осіб;

6) усі розпорядження про обов'язкове залучення спеціалістів ветеринарної медицини для виконання карантинних заходів та обов'язків, які на них покладаються під час карантину тварин.

Рекомендована література

1. Гурський Р. Збірник нормативно-правових актів України щодо профілактики і боротьби з епізоотіями та інвазіями / Р. Гурський, В. Попович. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. – 584 с.
2. Методика розрахунку збитків, завданих особам, які постраждали внаслідок уведення карантинного режиму для тварин або у зв'язку з проведенням робіт, спрямованих на ліквідацію та профілактику карантинних хвороб тварин. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики України від 29.12.2001 №395. – Режим доступу: –<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0059-02>.
3. Надзвичайні протиепізоотичні комісії та карантин тварин. [Електронний ресурс] : розділ VII Закон України «Про ветеринарну медицину», редакція від 09.05.2016. – Режим доступу: –
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>.
4. Положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України та типових положень про місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 21 лист. 2007 р. № 1350. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1350-2007-%D0%BF>.
5. Положення про карантинний ветеринарно-міліцейський пост. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 29.03.2002 №394. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/394-2002-%D0%BF>.
6. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, та переліку послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які провадять ветеринарну практику, за здійснення обов'язкових або необхідних протиепізоотичних заходів та розмірів їх оплати. [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 23.04.2008 №413. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/413-2008-%D0%BF>.
7. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: –
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.
8. Про затвердження переліку особливо небезпечних (карантинних) хвороб тварин. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 8.08.2007 №1006. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1006-2007-%D0%BF>.
9. Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 15.08.1992 №478. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/478-92-%D0%BF>.

10. Про умови оплати праці працівників підприємств, установ і організацій державної ветеринарної медицини. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 11.12.1998 №1960. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1960-98-%D0%BF>.

Контрольні запитання

1. Що таке карантин, карантинні обмеження, загрозна зона, буферна зона?
2. Які дії головного лікаря ветеринарної медицини господарства при виникненні спалаху інфекційної хвороби?
3. Яка послідовність накладення карантину, які для цього необхідні документи?
4. Яка послідовність зняття карантину, які для цього необхідні документи?
5. Чому існує потреба участі органів місцевої влади в накладенні карантину?
6. Який порядок компенсації збитків, нанесених спалахом інфекційної хвороби, що для цього необхідно?

с. Чаруків
Луцького району

АКТ

епізоотологічного розслідування випадку сказу лиса в с. Чаруків Луцького району

від 02 вересня 2013 року

Складений завідуючим протиепізоотичним відділом Луцької РДЛВМ Кубаєм С.Я., провідного лікаря Луцької РДЛВМ Шамрила М.М., зав. Чаруківською дільничною ветлікарнею Поліщук В.Я., про те, що нами даного числа було проведено епізоотологічне розслідування випадку захворювання лисиці сказом.

В ході розслідування встановлено, що 30.08.2013 р. близько 9⁰⁰ ранку на подвір'я жителя села Чаруків Гришук В.П. забігла лисиця після чого він її застрелив. Він повідомив ветеринарну службу Луцького району після чого труп було запаковано в целофановий пакет та поміщено в бюкс і відправлено в «Волинська регіональна лабораторія ветеринарної медицини» для дослідження, де 31.08.2013р. згідно експертизи № 1632п.м./2013/523 було встановлено сказ лиса.

02.09.2013 р. про випадок сказу повідомлено головне управління ветеринарної медицини у Волинській області, заступника головного лікаря санітарно-епідеміологічної станції.

Розроблено план комплексних заходів щодо ліквідації сказу. 02.09.2013 р. рішенням надзвичайної протиепізоотичної комісії при Луцькій райдержадміністрації с. Чаруків Луцького р-ну з прилеглими територіями оголошено неблагополучним. По даному населеному пункту буде проводитись додатково щеплення собак, котів, домашніх тварин проти сказу. Проведено дезінфекцію території, де загинула лисиця .

Підписи: Кубай С.Я. Шамрила М.М. Поліщук В.Я.

Луцькій районній державній надзвичайній
протиепізоотичній комісії

У зв'язку з виникненням вогнища сказу серед домашніх тварин на території Вігуричі Чаруківської сільської ради, (експертиза ДУ Волинської регіональної лабораторії ветеринарної медицини № 1933 п.м./2013/645 від 06.11.2013 року.) просимо накласти карантинні обмеження на с. Вігуричі Чаруківської сільської ради з 06 листопада 2013 року терміном на два місяці.

Начальник Луцької районної
державної лікарні ветмедицини

А.Ткачук

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні державної районної
надзвичайної протиепізоотичної
комісії

Протокол № 18

від 30 вересня 2013 року

ПЛАН

**заходів по ліквідації захворювання сказом серед диких тварин в с.
Воротнів Луцького району**

№	Назва заходів	Термін виконання	Відповідальні за виконання
	Провести в с. Воротнів подвірний обхід з метою виявлення хворих та підозрілих в захворюванні сказом тварин.	до 30.11.2013	Спеціалісти Струмівської дільничної в/л
	Тварин, хворих та підозрілих в зараженні умертвити безкровним методом і трупи знищити згідно інструкції.	до 30.11.2013	Спеціалісти Струмівської дільничної в/л
	Провести вимушену дезінфекцію де був задавлений тхір в с. Воротнів Луцького району.	негайно	Спеціалісти Струмівської дільничної в/л
	З профілактичною метою провести дощеплення всіх собак і котів в с. Воротнів Луцького району.	до 30.10.2013	Спеціалісти Струмівської дільничної в/л
	Визначити коло контактних осіб і повідомити в РСЕС.	негайно	Спеціалісти Струмівської дільничної в/л
	Здійснити заходи щодо зменшення бродячих собак і котів на території Лищенської сільської Ради.	постійно	Виконком сільської Ради
	Вжити заходи по зменшенню чисельності диких тварин всіма способами (відлов, відстріл, затравка в норах).	грудень - січень	Держлісгосп, товариство мисливців
	Посилити роз'яснювальну роботу серед населення по профілактиці сказу серед людей і тварин шляхом публікацій в районній газеті, а також виступами по радіо.	постійно	Начальник районної лікарні держветмедицини

Лікар-епізоотолог райветлікарні

Кубай С. Я.

**ЛУЦЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
РАЙОННА ДЕРЖАВНА НАДЗВИЧАЙНА ПРОТИЕПІЗООТИЧНА
КОМІСІЯ
ПРОТОКОЛ №22**

Про епізоотичну ситуацію

щодо сказу тварин

Зняття карантинного обмеження на сказ с. Воротнів

від 2 грудня 2013 року

м. Луцьк

Головував: - заступник голови райдержадміністрації, начальник управління агропромислового розвитку

Шилік Валерій
Васильович

Присутні:

Члени комісії:

Ульчак Іван

- головний лікар санепідемстанції м. Луцька та Луцького району

Миколайович

Горобець Микола

- головний спеціаліст з відділу питань організації виробництва, переробку та маркетингу продукції тваринництва управління агропромислового розвитку райдержадміністрації

Миколайович

Ткачук Андрій

- начальник Луцької районної лікарні державної ветеринарної медицини

Миколайович

Кубай Сергій Якович

- зав. протиепізоотичним відділенням Луцької районної лікарні державної ветеринарної медицини.

Секретар комісії:

Голядинець В.М.

- провідний спеціаліст управління ветеринарної медицини в Луцькому районі, державний інспектор ветеринарної медицини в Луцькому районі.

Запрошені:

Ляшко І.В.

- голова Луцької районної організації УТМР

Доповідач:

Крук В.Ю.

Про епізоотичну ситуацію щодо сказу тварин

Протягом жовтня - листопада 2013 року проводився в с. Воротнів подвірний обхід з метою виявлення хворих та підозрілих в захворюванні сказом тварин. В жовтні 2013 року проведено щеплення всіх с/г тварин, сприятливих до сказу с. Воротнів Луцького району.

Постійно проводиться роз'яснювальна робота серед населення по профілактиці сказу серед людей і тварин спеціалістами Луцької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Протягом дії карантинного обмеження виконано всі заходи, передбачені комплексним планом та діючою Інструкцією щодо профілактики та боротьби

зі сказом тварин.

Заслухавши інформацію начальника державного управління ветеринарної медицини району Крук В.Ю., **комісія вирішила:**

1). Надалі проводити щорічно в листопаді-січні одночасно на великих територіях заходи щодо підтримання оптимальних розмірів популяції лисиць, у період їх розмноження (березень-квітень) щільність популяції не повинна перевищувати 0,5 - 1 голови на 1000 га угідь. Не допускати до полювання невакцинованих проти сказу собак, про що у мисливців повинні бути відповідні документи

2). Сільському голові разом з працівниками комунального господарства домогтись належного утримання собак і котів в господарствах приватного сектору організаціях, розміщених на їх територіях та проводити боротьбу з бродячими собаками та котами.,

3). Начальнику Луцької районної державної лікарні ветеринарної медицини забезпечити щорічне проведення планових щеплень проти сказу всіх собак і котів на території Лищеньської сільської ради..

Доповідач: Крук В.Ю.

Заслухавши інформацію з цього питання, **комісія вирішила:**

Зняти карантинне обмеження з с. Воротнів Лищеньської сільської ради, починаючи з 02 грудня 2013 року.

Голова державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при районній державній адміністрації
Провідний спеціаліст управління ветеринарної медицини в Луцькому районі, державний інспектор ветеринарної медицини в Луцькому районі

Шилік В.В.

Голядинець В.М.

Луцькій районній
державній надзвичайній
протиепізоотичній комісії

У зв'язку з повним виконанням плану заходів по ліквідації захворювання сказом серед диких тварин в с. Лаврів Луцького району від 29 жовтні 2013 року просимо зняти карантинне обмеження в с. Лаврів Лаврівської сільської ради з грудня 2013 року.

Начальник Луцької районної
державної лікарні ветмедицини

А. Ткачук

6 грудня 2013 р.
с. Баківці, Баківцівська
сільська рада
Луцький район

Акт
про проведення відстрілу червоної лисиці на території Баківцівської
сільської ради

Складений інспектором управління ветеринарної медицини в Луцькому районі Голядинцем В.М., начальником Луцької районної державної лікарні ветеринарної медицини Ткачуком А.М., зав. протиепізоотичним відділенням Луцької РЛДВМ Кубай С.Я., егерем обласної організації УТМР Шевтицький В.О. про те що даного числа було проведено плановий відстріл червоної лисиці. Під час проведення планового відстрілу було добуто дві голови лиса та відправлено в ДУ ВРДЛВМ для дослідження на сказ.

Підписи:

Голядинець В.М.
Ткачук А.М.
Кубай С.Я.
Шевтицький В.О.

Штамп установи _____

Дата _____

№ _____

Адреса _____

Головному державному інспектору
району _____

СИГНАЛІЗАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

При забої _____ свиней, що надійшли із ферми, колгоспу, радгоспу, фермерського господарства _____
(повна назва господарства — населеного пункту)

в кількості _____ голів при ветсанекспертизі, виявлені трихінели в _____ тушах.

Начальник ВВВК м'ясокомбінату _____
(лікар ветеринарної медицини бойні, господарства тощо)

Термінове повідомлення

Головному держінспектору _____ району
_____ (міста)

Начальнику райдержлікарні ветмедицини _____

Лабораторія ветсанекспертизи № _____

_____ ринку

_____ міста

повідомляє, що _____ 20 _____ р. при ветсанекспертизі _____

туші, що належить _____
(прізвище, ім'я та по батькові, домашня адреса)

встановлено _____
(вказати захворювання)

Ветсвідоцтво (довідка) на м'ясо № _____ від _____ 20__ року
видане ветлікарем (ветфельдшером) _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Згідно з правилами ветсанекспертизи туша піддана _____

Завідувач лабораторії ветсанекспертизи _____
(підпис) прізвище)

Дата _____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
аграрної політики
України 29 грудня
2001 року № 395

ВИСНОВОК

**про відшкодування матеріальних збитків потерпілій особі, яка
постраждала внаслідок уведення карантинного режиму для тварин або у
зв'язку з проведенням робіт, спрямованих на ліквідацію та
профілактику карантинних хвороб тварин від "_____" _____
20__ року № _____**

Виданий _____
повне найменування підприємства або прізвище, ім'я по батькові

_____ поштова адреса або місце проживання потерпілої особи

_____ банківські реквізити, організаційно-правова форма, ідентифікац. код

_____ або паспортні дані (серія, номер, ким і коли виданий)

Державною надзвичайною протиепізоотичною комісією _____
(або держадміністрацією) назва області, міста, р-ну

про те, що розглянуто Вашу заяву і визнано (або не визнано) завдану
(непотрібне закреслити) Вам шкоду _____ в
розмірі _____ грн.
_____ словами

_____ (номер протоколу і дата засідання Державної надзвичайної протиепізот. комісії)

М.П.

Голова комісії _____
Секретар комісії _____

Тема №4. Порядок оформлення і видачі ветеринарних документів

Мета: Вивчити форми бланків ветеринарних документів, правила заповнення ветеринарних документів, правила зберігання та списання ветеринарних документів, вимоги до обліку ветеринарних документів.

Завдання: вивчити правила видачі ветеринарних документів на вантажі, що підлягають обов'язковому ветеринарному контролю і за індивідуальними завданнями виписати ветеринарні свідоцтва форма № 1, № 2 вет та довідку.

Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку

Ветеринарні документи оформлюються на власних бланках компетентного органу, які виготовляються друкарським способом (у тому числі із застосуванням комп'ютерної техніки). Міжнародні ветеринарні сертифікати, ветеринарні свідоцтва, ветеринарні довідки видаються державними інспекторами ветеринарної медицини або уповноваженими лікарями ветеринарної медицини фізичним та юридичним особам.

Посадова особа при видачі ветеринарного документа засвідчує тільки те, у чому особисто переконана, або те, що підтверджується іншими ветеринарними документами встановленої форми, виданими ветеринарними фахівцями, що мають право на оформлення цих документів.

Ветеринарні документи, написані чорнилом різного кольору або неоднаковим почерком (крім підпису), а також такі, що мають виправлення, не мають підпису та/або печатки, дати видачі, вважаються недійсними.

Дозволяється заповнювати ветеринарний документ, його другий оригінал і корінець друкарськими пристроями або кульковою ручкою під копіювальний папір, підписуючи потім кожен заповнений бланк ветеринарного документа, його другий оригінал і корінець окремо. При заповненні ветеринарних документів допускається застосування аббревіатури (скорочення), яка прийнята в Україні.

Другий оригінал та корінець ветеринарного документа повинні містити оригінали підписів, відбитки печаток. Ветеринарні свідоцтва форм № 1 та № 2 заповнюються українською мовою та супроводжують товари, які вивозяться за межі району (міста), при їх транспортуванні територією України. Ветеринарні свідоцтва форм № 1, № 2, № 3 СНД заповнюються російською мовою та супроводжують товари територією країн СНД. Міжнародні ветеринарні сертифікати заповнюються українською і англійською мовами та/або мовою країни-експортера (імпортера).

Заповнення та видача міжнародних ветеринарних сертифікатів на окремі види вантажів здійснюються відповідними державними інспекторами ветеринарної медицини та уповноваженими лікарями ветеринарної медицини з урахуванням форм, погоджених ветеринарними адміністраціями інших країн, та/або форм, встановлених країною призначення, і проводяться відповідно до санітарних заходів країни призначення та міжнародних норм. Ветеринарні документи дійсні для пред'явлення до відправлення протягом 5

днів і до кінця транспортування й строків реалізації товарів при дотриманні умов зберігання та правил перевезення.

При відправленні товарів чи при переміщенні тварин автомобільним транспортом ветеринарний документ передається водію (експедитору) як додаток до товарно-транспортних документів з подальшою передачею його одержувачу в пункті призначення. При перевезенні товарів залізничним, водним і повітряним транспортом ветеринарні свідоцтва (форм № 1, № 2) оформляються комплектом: ветеринарне свідоцтво, його другий оригінал і корінець ветеринарного свідоцтва.

Ветеринарні документи видаються на підставі безпосереднього огляду об'єкта державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду. При перевезенні товарів залізничним, водним або авіаційним транспортом другий оригінал ветеринарного свідоцтва видають старшому провіднику (погоничу), що супроводжує тварин (форма № 1), або кладуть разом з вантажем у вагон, трюм, багаж (форма № 2) і у місці призначення їх передають представникам транспортного або прикордонного державного ветеринарного контролю.

Ветеринарні документи підписуються державними інспекторами ветеринарної медицини або уповноваженими лікарями ветеринарної медицини та скріплюються печаткою державної установи ветеринарної медицини. Після видачі відповідного ветеринарного документа заявнику або уповноваженій ним особі здійснюється відповідний запис у журналах реєстрації видачі ветеринарних документів, форми яких затверджуються головним державним інспектором ветеринарної медицини України. Особа, яка одержала ветеринарне свідоцтво, ставить свій підпис про його отримання на корінці. Опис бланків ветеринарних документів затверджується наказом Мінагрополітики України. Спірні питання, пов'язані з видачею ветеринарного документа, вирішуються у встановленому законодавством порядку.

При відправленні тварин у кількості до 5 голів включно їх перелік із зазначенням статі, віку, ідентифікаційного номера, серії і номера паспорта, номера ветеринарної картки вноситься в графу "Особливі відмітки" ветеринарного документа. При відправленні більше 5 голів тварин до ветеринарного документа додається опис тварин із зазначенням статі, віку, ідентифікаційного номера, серії і номера паспорта, номера ветеринарної картки, який скріплюється печаткою установи, що видала ветеринарний документ. При перевезенні тварин обов'язково зазначається кількість голів словами. Кількість пред'явлених до відправлення тварин або продукції тваринного походження повинна відповідати кількості, зазначеній у ветеринарному документі. Ветеринарні довідки, які видані на передзабійний огляд птиці, дійсні протягом 1 доби.

Заповнені корінці ветеринарних документів зберігаються протягом двох років в архіві державної установи ветеринарної медицини, яка відповідає за їх облік. Після закінчення строку зберігання корінці виданих ветеринарних

документів та бланки зіпсованих ветеринарних документів підлягають списанню та знищенню. В актах на списання корінців виданих ветеринарних документів, строк зберігання яких закінчився, указуються їх кількість і номери. Ветеринарні свідоцтва, видані фізичним та юридичним особам, зберігаються протягом періоду реалізації харчових продуктів. Після доставки харчового продукту ветеринарні документи зберігаються у власника (реалізатора) або у справах офіційного лікаря ветеринарної медицини, а при реалізації на агропродовольчих ринках - у державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи.

Видачу ветеринарних документів реєструють у журналах, пронумерованих, прошнурованих, скріплених печаткою та засвідчених підписом керівника органу чи установи, що відповідає за їх видачу і зберігання, із зазначенням дати видачі, кому і на який вантаж видано, кількості вантажу, суми отриманих коштів та підписом лікаря, що видав ветеринарний документ. Спеціалісти ветеринарної медицини бланки ветеринарних документів отримують у державних органах або установах ветеринарної медицини під підпис.

Нагляд за дотриманням цих Правил покладається на державних інспекторів ветеринарної медицини головних управлінь ветеринарної медицини в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі, районах (містах), регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті.

Методичні вказівки. Згідно з чинним законодавством, обов'язковому ветеринарному контролю підлягає перевезення тварин усіх видів, продуктів і сировини тваринного походження, кормів, кормових добавок, біопрепаратів, ветеринарних лікарських засобів, штамів мікробів, вірусів, грибів, токсинів тощо. Транспортування їх (експорт, імпорт, транзит, інші господарські перевезення, у тому числі перегін живих тварин) дозволяється лише за наявності відповідних ветеринарних документів (сертифікатів, свідоцтв або довідок), якими засвідчується, що ці вантажі і райони (господарства) вивезення їх благополучні щодо заразних хвороб тварин. Ветеринарні сертифікати, свідоцтва і довідки є документами державного ветеринарного контролю. При видачі ветеринарних документів на вантажі слід керуватись наступними правилами.

Ветеринарні свідоцтва (форма № 1 і форма № 2) видаються за єдиними зразками (додатки 1 і 2), ветеринарні довідки - за рекомендованим зразком (додаток 3) і чотири форми ветеринарних сертифікатів - за встановленими зразками. *Ветеринарні свідоцтва* (форми № 1 і форми № 2) мають три складові частини: свідоцтво, дублікат і корінець. Ветеринарним свідоцтвом № 1 супроводжуються тварини, що їх вивозять (переганяють) із господарств (у тому числі промислові, зоопаркові й циркові, птиця, бджоли, риба, запліднена ікра, раки для розведення чи акліматизації), а також яйця птиці для інкубування, сперма самців, зиготи і ембріони тварин тощо.

Ветеринарним свідоцтвом № 2 супроводжується перевезення (відправлення) продуктів і сировини тваринного походження. Ветеринарні свідоцтва чинні на території України і є разовими. При експортуванні підконтрольних державній службі ветеринарної медицини вантажів до інших країн на відповідних прикордонних пунктах державного ветеринарного контролю ветеринарні свідоцтва обмінюються на ветеринарні сертифікати.

Ветеринарною довідкою супроводжується перегін або перевезення тварин, транспортування продукції або сировини тваринного походження у межах адміністративного району.

Право видачі ветеринарних свідоцтв надається керівникам (завідувачам), головним (провідним) лікарям ветеринарної медицини таких організаційних структур державної ветеринарної медицини: Районних і міських управлінь; Районних і міських лікарень, дільничних лікарень і дільниць державної ветеринарної медицини; Прикордонних і транспортних пунктів державного ветеринарного контролю (замість іноземних ветеринарних сертифікатів). Право видачі ветеринарних сертифікатів надається організаційним структурам регіональних служб державного ветеринарного контролю на державному кордоні і транспорті. В Україні чинними є наступні форми ветеринарних сертифікатів: Про стан здоров'я тварин; На м'ясні (м'ясо) та молочні продукти; На сировину тваринного походження;

Корми (зерно фуражне, кормосуміші) та інші рослинні продукти. Дозвіл на вивезення підконтрольних вантажів за межі області погоджується з Головним управлінням держпродспоживслужби в області; за межі держави – обов'язковим є погодження з Держпродспоживслужбою.

Ветеринарні довідки видаються лікарями та фельдшерами ветеринарної медицини установ державної ветеринарної медицини, господарств різних форм власності, а також керівниками підприємницьких структур ветеринарної медицини – у разі надання таких повноважень головним державним інспектором ветеринарної медицини району чи міста.

Ветеринарні свідоцтва дійсні для пред'явлення до відправлення: тварин і харчових тваринницьких продуктів – протягом 3-х днів, а сировини тваринного походження – протягом 5-ти днів від дня їх видачі. Ксерокопії бланків ветсвідоцтв, ветсертифікатів і довідок вважаються недійсними.

При виникненні захворювання тварин на ящур або іншу карантинну хворобу, що входить до переліку хвороб списку "А" МЄБ, ветеринарні свідоцтва на перевезення (перегін) тварин, продуктів та сировини тваринного походження з однієї території в іншу видаються головними державними інспекторами ветеринарної медицини за дозволом ветеринарного органу відповідної області або Автономної республіки Крим; на міжобласні (міждержавні) перевезення у зазначених випадках – за дозволом Держпродспоживслужби. За цих умов у ветеринарному свідоцтві проставляються дані про те, хто і коли дав дозвіл на перевезення, що засвідчується підписом і круглою печаткою установи державної ветеринарної

медицини.

Спеціалісти ветеринарної медицини, яким надано право видавати ветеринарні свідоцтва, повинні бути на обліку у головного державного інспектора ветеринарної медицини району, про що роблять запис у спеціальному журналі, де зазначається прізвище, ім'я та по батькові спеціаліста, його посада, рік закінчення вузу чи технікуму, номер диплому, зразок його підпису.

Головні державні інспектори ветеринарної медицини районів (міст) надсилають списки спеціалістів ветеринарної медицини із зразками підписів кожного, яким надано право видавати ветеринарні свідоцтва, прикордонним і транспортним пунктам державного ветеринарного контролю відповідної зони.

Про подальші зміни в списках повідомляється у міру виникнення їх. Ветеринарні свідоцтва та довідки пишуть друкарськими машинками, кульковою ручкою, чорнилом чітко і розбірливо. В документі зазначають повне найменування посади, прізвище та ініціали спеціаліста який видав ветеринарне свідоцтво (довідку) і ставлять печатку (чіткий відтиск). Ветеринарні свідоцтва, написані чорнилом різного кольору або неоднаковим почерком (крім підпису), такі, що мають виправлення, не мають підпису або печатки, коли не вказано всі необхідні дані, у тому числі і дату видачі їх, вважаються недійсними.

При перевезенні тварин (обов'язково зазначається кількість голів прописом), продуктів та сировини тваринного походження залізничним, водним і повітряним транспортом виписують три складові частини ветеринарних свідоцтв (форми №1 і 2): ветеринарне свідоцтво, дублікат і корінець свідоцтва.

Свідоцтво є основним документом, за яким тварин, продукти і сировину тваринного походження приймають до перевезення і долучають їх до інших документів про вантаж, а потім у пункті призначення передають одержувачу.

При відправленні тварин, продуктів та сировини тваринного походження автомобільним транспортом чи при перегоні тварин дублікат свідоцтва не заповнюють, а ветеринарне свідоцтво видають відправнику (провіднику або водієві) для пред'явлення за вимогою у дорозі та для передачі одержувачу в пункті призначення.

Коли кількість пред'явлених до відправлення тварин, продуктів або сировини тваринного походження не відповідає кількості, зазначеній ветеринарному свідоцтві, їх до відправлення не приймають.

Особа, яка одержала ветеринарне свідоцтво і дублікат форми №1 або форми №2, розписується про їх одержання на корінці свідоцтва, який залишається у справах установи (організації, підприємства), що видала свідоцтво і зберігається протягом п'яти років.

Ветеринарні свідоцтва та довідки скріплюються печаткою: районного (міського) управління держпродспоживслужби, районної (міської) державної

лікарні, дільничної лікарні і дільниці ветеринарної медицини.

Ветеринарні свідоцтва і довідки, скріплені печатками господарств або особистими печатками лікарів ветеринарної медицини, вважаються недійсними. Бланки ветеринарних свідоцтв і сертифікатів друкують в установленому порядку і нумерують порядковим номером друкарським способом на замовлення відповідних органів державної ветеринарної медицини. Вони зберігаються як документи суворої звітності.

Нагляд за дотриманням порядку видачі ветеринарних свідоцтв та довідок покладається на головних державних інспекторів областей та Києва, на їх заступників, на головних державних інспекторів ветеринарної медицини районів (міст), головних державних інспекторів регіональних служб державного ветеринарного контролю на державному кордоні і транспорті, а також на державних інспекторів ветеринарної медицини інших ветеринарних органів. При виявленні ветеринарних свідоцтв і довідок, виданих з порушенням правил їх видачі і оформлення, службова особа органу державної ветеринарної медицини, яка виявила порушення, вилучає у пред'явника цей документ, про що складається акт, який разом з вилученим документом направляє до відповідного органу державної ветеринарної медицини (за місцем видачі документа) для притягнення винних до відповідальності. Спеціалісти, які допустили при видачі ветеринарних свідоцтв, сертифікатів і довідок порушення законодавства з питань ветеринарної медицини, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

Рекомендована література

1. Единые правила государственного ветеринарного надзора при международных и межгосударственных перевозках животноводческих грузов. [Електронний ресурс] : утвржд. Решением Межправит. совета по сотрудничеству в области ветеринарии от 5 нояб. 2003 г. – Режим доступу: – http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/997_n28.
2. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.

Контрольні запитання

1. Яким документом керуються спеціалісти ветеринарної медицини при оформленні і видачі ветеринарних свідоцтв, сертифікатів і довідок?
2. До яких документів належать ветеринарні свідоцтва, сертифікати і довідки?
3. Кому надано право видачі ветеринарних свідоцтв, сертифікатів і довідок?
4. Які ви знаєте форми ветеринарних свідоцтв і їх складові частини?
5. Термін дії ветсвідоцтва, довідки?
6. Правила оформлення ветеринарних свідоцтв, сертифікатів, довідок?

Додаток 1
до Правил заповнення,
зберігання, списання ветеринарних
документів та вимог до їх обліку
(пункт 1.2)

ВЕТЕРИНАРНА ДОВІДКА №

від "___" "___" 20__ року

Видана _____
(кому - найменування та місцезнаходження юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові
фізичної особи та її місце проживання)

у тому, що належні йому _____
(найменування продукції; вид, вік, стать тварин, птиці (риби))

у кількості _____ , _____ , _____ ,
(кг, місць, штук, голів) (упаковка) (маркування, № і форма тавра)

піддані _____
(клінічному огляду, дослідженням, трихінелоскопії, вакцинації, обробкам, дезінфекції,

_____ ,
консервації, пастеризації (стерилізації) тощо)

відправляються з _____ ,
(місце відправки)

направляються _____
(вид транспорту) (маршрут прямування)

в _____
для _____
(дорощування, відгодівлі, забою, реалізації, зберігання, переробки тощо)

Особливі відмітки: _____
(вказуються: ідентифікаційний номер тварини, серія і номер паспорта,

_____ номер ветеринарної картки та необхідні відмітки, які заповнюються при відправленні тварин, що
перехворіли на заразні хвороби)

Ветеринарна довідка чинна тільки в оригіналі на території району (міста).

М. П.

_____
(прізвище, ім'я та по батькові лікаря ветеринарної
медицини)

_____
(посада)

_____
(підпис)

Додаток 2

до Правил заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку (пункт 1.2)

ФОРМА № 1

_____ (найменування компетентного органу)

Район (місто) _____

Область _____

” _____ ” _____ 20 ____ року

ВЕТЕРИНАРНЕ СВДОЦТВО №

Видане _____

(кому - найменування юридичної особи та її місцезнаходження або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи та місце її проживання)

у тому, що серед тварин _____
(указати вид тварин)

у кількості _____ голів, що пред'явлені для ветеринарного
(словами)

огляду і підлягають відправленню, хворих і підозрюваних на захворювання на заразні хвороби не виявлено, вони виходять (вивозяться) із _____,
(назва населеного пункту, господарства або власника)

благополучного щодо заразних хвороб тварин. Тварини перед відправленням _____
(указати строки і місце профілактичного карантину, яким піддавалися дослідженням, щепленням або іншим обробкам, дати)

Тварини направляються _____
(пункт, станція призначення та одержувач)

для _____
(забото, відгодівлі, продажу, розведення тощо)

і прямують: залізницею, водним, автомобільним, повітряним транспортом (потрібне підкреслити) за маршрутом _____
(указати основні пункти транспортування: станція, порт навантаження)

Специфікація (гуртова відомість, товарно - транспортна накладна) № ____ від
” _____ ” _____ року.

Особливі відмітки: _____
(дата та номер погодження на вивіз за межі адміністративної території)

_____ (ідентифікаційний номер тварини, серія та номер паспорта, серія та номер ветеринарної картки)

_____ (необхідні відмітки, які заповнюються при відправленні тварин, що перехворіли на заразні хвороби)

_____ (підпис, прізвище, ініціали та посада особи, що видала свідоцтво)

Відмітки про ветеринарний огляд при навантаженні, на шляху транспортування і на місці перевантаження, вивантаження

Дата та найменування пункту, де проводився ветеринарний огляд (Н - навантаження, Т- транзит, В - вивантаження)	Кількість оглянутих тварин (птиці, риби тощо) (голів, місць, ваги)	Виявлено		Не вистачає (голів, місць, ваги)	Скільки тварин затримано, причини затримання і яких вжито заходів (карантин, щеплення, надання ветеринарної допомоги тощо)	Дозволено до подальшого транспортування (кількість тварин, місць тощо)	Підпис та прізвище лікаря ветеринарної медицини, який проводив огляд, печатка
		хворих тварин	трупів тварин				

Додаток 3

до Правил заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку (пункт 1.2)

ФОРМА № 2

_____ (найменування компетентного органу)

Район (місто) _____

Область _____

” _____ ” _____ 20 ____ року

ВЕТЕРИНАРНЕ СВДОЦТВО №

Видане _____

(кому - найменування юридичної особи та її місцезнаходження або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи та місце її проживання)

у тому, що пред'явлені для огляду і підлягають відправленню _____
(вид продукту або сировини)

у кількості _____ місць (штук) загальною вагою _____ кг,
(словами)

_____ (указати, в якому стані: свіжі, охолоджені, заморожені, прісно-сухі,

_____ ,
мокро-солоні; вовна - мита, брудна тощо, тип упаковки (без упаковки))

ПОХОДЖЕННЯ _____ ,
(м'ясо - босенське; сировина - босенська, збірна від падежу тощо)

вивозяться із _____ ,
(назви населеного пункту і господарства, найменування підприємства тощо)

благополучного щодо заразних хвороб тварин. Свинина досліджена (недосліджена) на трихінельоз; коні перед забоем піддані (непіддані) малеїзації; сировина досліджена (недосліджена) на сибірку; продезінфікована (непродезінфікована) (потрібне підкреслити). Продукти (сировина) _____ направляються до _____

_____ (указати пункт, станцію призначення)

залізницею, водним, автомобільним, повітряним транспортом (потрібне підкреслити) з навантаженням на станції (пристані, в порту) _____

(або указати маршрут проходження автотранспорту)

Специфікація (товарно - транспортна накладна) № _ від ” _ ” _____ року.

Особливі відмітки: _____

(заповнюється при відправленні продуктів (сировини),

що підлягають використанню (переробці) з обмеженнями) _____
(підпис, прізвище, ініціали та посада особи, що видала свідоцтво)

Відмітки про ветеринарний огляд при навантаженні, на шляху транспортування і на місці вивантаження

Дата та найменування пункту, де проводився ветеринарний огляд (Н- навантаження, Т- транзит, В - вивантаження)	Оглянуто продуктів, сировини тваринного походження		Кількість продуктів, сировини, вилучених через недоброякісність та псування	Кількість продуктів, сировини, допущених до подальшого транспортування	Підпис та прізвище лікаря ветеринарної медицини, який проводив огляд, та печатка
	місце (штук)	вага			

Тема №5. Ветеринарний облік

Мета. Ознайомитися із зразками облікової документації з питань ветеринарної медицини і порядком ведення журналів.

Завдання. Ознайомитись з переліком форм ветеринарного обліку. Вивчити які форми обліку ведуться на різних об'єктах ветеринарної медицини. Самостійно зробити записи у наведених зразках журналів відповідно до вимог. Дати відповіді на контрольні запитання. Наприкінці заняття викладач контролює правильність заповнення журналів обліку.

Загальні положення про облік у ветеринарній справі. Ветеринарний облік – це система реєстрації і віддзеркалення процесів розвитку ветеринарної справи, явищ і чинників, що відбуваються в державній, відомчій і виробничій ветеринарній медицині. Облік як система реєстрації фактів захворюваності і смертності, тварин всіх видів при інфекційних, інвазійних, незаразних хворобах, результатів діяльності ветеринарної служби та її стану служить основою для об'єктивної оцінки якості ветеринарних заходів. Дані ветеринарного обліку є відправним матеріалом для ухвалення рішень про термінові, поточні і перспективні завдання ветеринарної служби, для розробки планів профілактичних і оздоровчих заходів, підвищення їх ефективності. Облік ведеться у спеціальних журналах за єдиними формами, передбаченими інструкцією. Відповідальність за правильність записів і достовірність даних несуть керівники служб ветеринарної медицини. Журнали обліку повинні бути переплетеними, сторінки пронумеровані. На титульному аркуші (обкладинці) пишеться назва журналу, назва установи (господарства), дати початку і закінчення записів. Журнали обліку зберігаються протягом трьох років з часу закінчення в них записів (за винятком журналу для запису епізоотичного стану району, який необхідно зберігати постійно).

Облік може здійснюватися за допомогою спеціально розроблених комп'ютерних програм. Це дуже зручний спосіб, особливо для клінік ветеринарної медицини та ветеринарних аптек, який дозволяє повністю

контролювати роботу всієї установи.

У ветеринарній медицині прийнятні наступні форми обліку:

№ 1-вет "Журнал для реєстрації хворих тварин";

№ 2-вет "Журнал для запису протиепізootичних заходів";

№ 3-вет "Журнал для запису епізootичного стану району (міста)";

На птахівничих господарствах ведуться наступні форми:

№4-вет "Журнал обліку діагностичних досліджень птахів";

№ 5-вет "Журнал для реєстрації результатів патологоанатомічного розтину птахів на птахофабриці";

№ 6-вет "Журнал для запису епізootичного стану птахівничих господарств";

№ 7-вет "Журнал для реєстрації профілактичних і вимушених щеплень птахів";

№ 8-вет "Журнал обліку лікувальної обробки птахів";

№ 9-вет "Журнал обліку результатів ветеринарно-санітарної експертизи тушок птахів у забійному цеху птахівничих господарств";

№ 10-вет "Журнал обліку дезінфекції, дезінсекції і дератизації";

У рибницьких господарствах прийнято вести єдиний журнал ветеринарного обліку:

№ 11-вет "Журнал обліку дослідження риби, профілактичних і оздоровчих заходів в рибогосподарстві (рибопромисловому водоймищі)";

У лабораторіях ветеринарної медицини прийняті 11 журналів ветеринарного обліку:

№12-вет "Журнал бактеріологічних досліджень";

№ 13-вет "Журнал вірусологічних досліджень";

№ 14-вет "Журнал серологічних досліджень крові";

№ 15-вет "Журнал гематологічних досліджень";

№ 16-вет "Журнал гістологічних досліджень";

№ 17-вет "Журнал досліджень проб шкіряної і хутряної сировини на сибірку";

№ 18-вет "Журнал обліку лабораторних досліджень на паразитарні хвороби тварин";

№ 19-вет "Журнал токсикомікологічних досліджень кормів і інших матеріалів";

№ 20-вет "Журнал хіміко-токсикологічних досліджень";

№ 21-вет "Журнал біохімічних і лабораторно-клінічних досліджень";

№ 22-вет "Журнал гідрохімічних і токсикологічних досліджень рибогосподарських водоймищ".

Для ветеринарного обліку в лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках ведуть наступні журнали:

№ 23-вет "Журнал ветеринарно-санітарної експертизи м'яса, риби, раків, яєць";

№ 24-вет "Журнал обліку ветеринарно-санітарної експертизи молока і молочних продуктів";

№ 25-вет "Журнал експертизи харчових продуктів рослинного походження";
№ 26-вет "Журнал експертизи меду".

Для обліку роботи у ветеринарних установах державного прикордонного і транспортного ветеринарного нагляду прийняті наступні журнали:

№ 27-вет "Журнал реєстрації огляду тварин на транспортному контрольному ветеринарному пункті";

№ 28-вет "Журнал реєстрації огляду сировини тваринного походження на транспортному контрольному ветеринарному пункті";

№ 29-вет "Журнал реєстрації санітарної обробки вагонів і пароплавів на дезпромивочній станції";

№ 30-вет "Журнал обліку надходження і огляду експортних, імпортних і транзитних тварин на прикордонному контрольному ветеринарному пункті";

№ 31-вет "Журнал обліку продуктів, що експортуються й імпортуються, сировини тваринного походження і фуражу, оглянутих на прикордонному контрольному ветеринарному пункті".

Для обліку ветеринарних заходів на підприємствах по забою тварин, зберіганню і переробці продуктів і сировини тваринного походження використовують наступні журнали:

№ 32 "Журнал обліку ізольованої шкіряної і хутряної сировини і його ветеринарної обробки на шкіряно-сировинному складі (заводі);

№ 33 "Журнал обліку результатів огляду забійних тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса і м'ясопродуктів на бойні (забійному пункті);

№ 34 "Журнал ветеринарного огляду тварин на скотобазі м'ясокомбінату";

№ 35 "Журнал обліку захворювань, відходів і ветеринарної обробки тварину карантині і ізоляторі м'ясокомбінату";

№ 36 "Журнал ветсанекспертизи м'яса і субпродуктів в цехах первинної обробки худоби (птахів) на санітарній бойні м'ясокомбінату";

№ 37 "Журнал обліку трихінелоскопії свинячих туш на м'ясокомбінаті";

№ 38 "Журнал реєстрації проб тваринницької продукції, що поступили на дослідження в лабораторію м'ясокомбінату";

№ 39 "Журнал реєстрації бактеріологічних досліджень туш і органів (трупів) забійних тварин";

№ 40 "Журнал реєстрації бактеріологічних досліджень ковбасних і кулінарних виробів, копченини, напівфабрикатів, кормової муки";

№ 41 "Журнал реєстрації бактеріологічного дослідження консервів після стерилізації";

№ 42 "Журнал реєстрації досліджень меду на свіжість";

№ 43 "Журнал обліку дезінфекцій на забійному підприємстві".

Рекомендована література

1. Гурський Р. Збірник нормативно-правових актів України щодо профілактики і боротьби з епізоотіями та інвазіями / Р. Гурський, В.

- Попович. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. – 584 с.
2. Євтушенко А. Ф. Організація та економіка ветеринарної справи : підручник / А. Ф. Євтушенко, М. Т. Радіонов. – К. : Арістей, 2004. – 284 с.
  3. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.
  4. Про затвердження форм державної статистичної звітності ветеринарної служби. [Електронний ресурс] : наказ Держкомстату України від 27 жовтня 2000 року № 342 – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0788-98>.

Контрольні запитання

1. Які форми обліку ведуться в господарстві?
2. Які форми обліку ведуться на птахофабриках?
3. Які форми обліку ведуться в рибницьких господарствах?
4. Які форми обліку ведуться в лабораторіях ветеринарної медицини?
5. Які форми обліку ведуться в лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи?
6. Які форми обліку ведуться в установах державного прикордонного і транспортного ветеринарного нагляду?
7. Які форми обліку ведуться на підприємствах по забою тварин, зберігання і переробці продуктів і сировини тваринного походження?

Зразки основних форм обліку:

Зразок титульного аркуша

Сільгоспоблік, форма № 1 - вет

ЖУРНАЛ

для реєстрації хворих тварин

(назва установи, служби ветеринарної медицини господарства) (району)

(розпочатий)

(закінчений)

Журнал реєстрації протиепізоотичних заходів (сільгоспоблік, форма № 2 – вет)

по _____ району
(ветліьниці, дільничій ветлікарні, району та ін.)

Розпочато _____ 20__ року

Закінчено _____ 20__ року

Дата	Назва ферми, відділення, господарства, населеного пункту	Вид тварини, вік	Вид дослідження, обробки або щеплення, вид біопрепарату, №, серії, дата виготовлення, термін придатності	Кількість тварин, щеплених або оброблених з профілактичною метою			Кількість тварин, вимушено щеплених або оброблених			Кількість тварин, підданих діагностичним дослідженням							
				всього	Із них		всього	Із них		Досліджено перший раз у поточному році				Досліджено другий раз у поточному році			
					Захворіло (ускладнення)	Загинуло і вимушено забито		Захворіло (ускладнення)	Загинуло і вимушено забито	Первинно	Із них реагувало позитивно	Повторно	Із них реагувало позитивно	Первинно	Із них реагувало позитивно	Повторно	Із них реагувало позитивно
				5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Примітка: записи в журналі проводяться на підставі актів про проведення досліджень, обробок. Журнал підлягає постійному зберіганню і передається по акту нарівні з іншою документацією.

Тема №6. Ветеринарна статистична звітність

Мета: Вивчити форми ветеринарної звітності та порядок і вимоги до їх складання.

Завдання: Скласти звіти про заразні хвороби тварин (форма № 1-вет), ветеринарні протиепізоотичні заходи (форма № 1-вет А), ветеринарно-санітарний нагляд (форма № 5-вет) і написати до них пояснювальні записки. Виконуючи умови завдання, студенти складають звіти згідно з формами, які наведені у зразку. До кожного звіту пишеться пояснювальна записка, у якій зазначаються причини виникнення і поширення хвороб, загибелі тварин, які заходи здійснювалися щодо їх профілактики і ліквідації тощо. Наприкінці заняття викладач перевіряє виконання завдання.

Теоретична частина: Звіти складаються керівниками служб ветеринарної медицини на підставі даних первинного ветеринарного обліку за формами, затвердженими Міністерством аграрної політики України (наказ від 30.12.2005 №775. «Про затвердження форм звітності з питань ветеринарної медицини») у двох (трьох) примірниках; подаються в терміни, визначені інструкцією або керівниками служб ветеринарної медицини. Вносити будь-які зміни у форми держветзвітності категорично заборонено. Відповідальність за повноту звіту, його об'єктивність і своєчасність подання несе керівник служби ветеринарної медицини. Звіт підписує керівник служби ветеринарної медицини і ставить дату його подання або відправлення. До звіту додається пояснювальна записка.

При реєстрації особливо небезпечних заразних хвороб тварин керівник служби ветеринарної медицини складає термінове подання, оперативне повідомлення.

Для відображення фактичного стану і заходів боротьби з хворобами тварин, а також для аналізу ветеринарної справи запроваджена спеціальна періодична державна статистична звітність. Окрім статистичної звітності, керівники служб ветеринарної медицини області і району можуть запроваджувати оперативну (щомісячну) звітність про стан збереження тварин, відтворення поголів'я, захворюваність корів на субклінічний мастит тощо. Крім того є ще форми зоотехнічної звітності, з якими стикається фахівець ветеринарної медицини, але тут вони не розглядаються.

Документи ветеринарної звітності подаються за наступними формами:

Номер форми	Назва форми звітності	Спосіб подання	Періодичність подачі
1-вет	Звіт про заразні хвороби тварин	Поштою	Місячна
1-вет А	Звіт про ветеринарні протиепізоотичні заходи	Поштою	Квартальна
2-вет	Звіт про роботу державних лабораторій ветеринарної медицини з питань інфекційної патології	Поштою	Квартальна
2А-вет	Звіт про роботу державних лабораторій ветеринарної медицини з питань діагностики захворювань незаразної патології та досліджень сировини, продуктів тваринного походження, кормів тощо	Поштою	Річна

3-вет	Звіт про роботу державних лабораторій ветеринарної медицини про результати радіологічних досліджень об'єктів ветеринарного нагляду і з цивільної оборони	Поштою	Річна
4-вет	Звіт про наявність та рух патогенних і непатогенних культур, мікроорганізмів, токсинів та отрут тваринного та рослинного походження	Поштою	Річна
5-вет	Звіт про ветеринарно-санітарний контроль і нагляд на забійно-санітарних пунктах господарств і подвірню та в державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках	Поштою	Піврічна
6-вет	Звіт про ветеринарно-санітарний нагляд та контроль на бойнях, м'ясоптахопереробних підприємствах	Поштою	Піврічна
7-вет	Звіт про роботу державних інспекторів ветеринарної медицини	Поштою	Квартальна
8-вет	Звіт про ветеринарно-санітарний нагляд при перевезеннях продуктів тваринництва та заразні хвороби тварин, виявлені при транспортуванні	Поштою	Річна
9-вет	Звіт про ветеринарно-санітарну обробку транспортних засобів	Поштою	Річна
10-вет	Звіт про роботу пункту державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті	Поштою	Піврічна
11-вет	Звіт про забезпечення кадрами ветеринарної медицини	Поштою	Річна

Ветеринарна звітність складається з окремих форм звітних документів і є основним джерелом інформації про ветеринарно-санітарний стан тваринництва, результати роботи державних ветеринарних установ і організацій, ветеринарної служби сільськогосподарських підприємств, акціонерних товариств, тваринницьких комплексів, птахофабрик, ветеринарних кооперативів, малих підприємств, ветеринарних фахівців-підприємців з діагностики, попередження і ліквідації хвороб тварин, ветеринарного нагляду, а також торгівлі продукцією і сировиною тваринного походження.

Дані ветеринарної звітності складають інформаційну базу для управління ветеринарним обслуговуванням тваринництва.

Ветеринарні звіти складають на основі первинної реєстрації і подальшого узагальнення даних про захворювання і загибель тварин, діагностичних дослідженнях, профілактичних, лікувальних і ветеринарно-санітарних заходів. Відповідальність за повноту і достовірність відомостей, що включаються у ветеринарні звіти, несуть керівники ветеринарних установ і інші посадовці цих установ.

Якщо за звітний період не було випадків виникнення заразних хвороб тварин, то звіт формою № 1-вет не складають.

Початковими даними для складання звіту формою № 1-вет є записи в журналах первинного обліку хворих тварин, позитивних результатів лабораторних діагностичних досліджень, а також у журналі епізоотичного стану району (міста).

Рекомендована література

1. Гурський Р. Збірник нормативно-правових актів України щодо профілактики і боротьби з епізоотіями та інвазіями / Р. Гурський, В. Попович. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. – 584 с.
2. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.
3. Про затвердження форм державної статистичної звітності ветеринарної служби. [Електронний ресурс] : наказ Держкомстату України від 27 жовтня 2000 року № 342 – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0788-98>.
4. Про затвердження форм звітності з питань ветеринарної медицини [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики України від 30.12.2005 № 775. – Режим доступу: – <http://www.vet.gov.ua/node/83>.
5. Роїна О. М. Ветеринарія в Україні : нормативні документи / О. М. Роїна – К. : КНТ., 2007. – 496 с.

Контрольні запитання

1. На основі яких даних складаються звіти у ветеринарній медицині?
2. Яку роль виконує звітність у ветеринарній медицині?
3. Які форми звітності оформляються в господарстві?
4. Які форми звітності оформляються в лабораторіях ветеринарної медицини?
5. Які форми звітності оформляються в лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи?
6. Які форми звітності оформляються в установах державного прикордонного і транспортного ветеринарного нагляду?
7. Які форми звітності оформляються на підприємствах по забою тварин, зберіганню і переробці продуктів і сировини тваринного походження?

Довідник кодів хвороб тварин

Код	Назва хвороб тварин	Код	Назва хвороб тварин
1102	Легеневий аденоматоз	1307	Кампілобактеріоз ВРХ
1103	Сказ	1310	Лептоспіроз
1104	Хвороба Ауескі	1314	Паратуберкульоз
1106	Везикулярний стоматит (ВС)	1315	Пастерельоз
1107	Вірусний ентерит качок	1318	Сальмонельоз
1108	Грип	1319	Сап
1109	Інфекційний енцефаломієліт коней	1320	Сибірка
1110	Ензоотичний лейкоз ВРХ	1325	Туберкульоз
1111	Лихоманка долини Рифт	1354	Епідидиміт овець
1112	Віспа	1375	Пуллороз птиці (<i>Salmonella pullorum</i>)
1116	Чума	1501	Анаплазмоз ВРХ
1117	Африканська чума свиней	1510	Піроплазмоз коней
1120	Ящур	1511	Бабезіоз ВРХ
1133	Злоякісна катаральна гарячка ВРХ	1514	Тейлеріоз
1134	Інфекційний ринотрахеїт	1523	Трипанозомоз (переносник — муха це-це)
1143	Хвороба Тешена	1524	Парувальна хвороба
1144	Везикулярна хвороба свиней	1525	Сурра (<i>Trypanosoma evansi</i>)
1146	Трансмісивний гастроентерит	1526	Трихомоноз
1148	Хвороба Найробі овець та кіз	1642	Трихінельоз
1150	Катаральна пропасниця овець	1670	Цистицеркоз
1152	Скрепі (почесуха овець)	1673	Ехінококоз
1156	Венесуельський енцефаліт коней	1708	Ураження личинками кохліоми
1158	Вірусний артерит коней	1710	Короста коней
1159	Інфекційна анемія коней	2001	Заразний вузликовий дерматит ВРХ
1160	Ринопневмонія коней	2002	Інфекційна плевропневмонія
1162	Хвороба Гамборо	2003	Гідроперикардит
1163	Хвороба Марека	2004	Лихоманка Ку
1164	Вірусний гепатит качок	2005	Дерматофіліоз
1165	Інфекційний бронхіт птиці	2006	Губчастоподібна енцефалопатія ВРХ
1166	Інфекційний ларинготрахеїт птиці	2007	Артрит/енцефаліт кіз
1168	Хвороба Ньюкасла	2008	Прогресуюча пневмонія овець
1210	Хламідіоз	2009	Інфекційний метрит коней
1230	Мікоплазмоз (<i>M. gallisepticum</i>)	2010	Епізоотичний лімфангіт
1231	Інфекційна агалактія овець та кіз	2011	Японський енцефаліт
1233	Контагіозна плевропневмонія	2012	Атрофічний риніт
1302	Бруцельоз	2013	Репродуктивно-респіраторний синдром
		2116	Класична чума свиней

Зразки основних форм звітності

Кому надсилається

_____ (назва та адреса отримувача)

Відправник та його адреса

ДЕРЖАВНА СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ **Форма № 1-Вет**

Поштова - місячна

Надсилається керівникам установ державної ветеринарної медицини, служб ветеринарної медицини господарств незалежно від форм власності та тими, що займаються підприємницькою ветеринарною практикою в строки згідно з інструкцією по ветеринарній звітності

ЗВІТ

про заразні хвороби тварин за _____ (місяць) 20____ року

Вид тварини та назва хвороби	Коди хвороб	За звітний період				Оздоровлено пунктів	Залишилися на кінець звітного періоду	
		виявлено неблагополучних пунктів	захворіло голів	вибуло голів			неблагополучних пунктів	хворих тварин (голів)
				забито	загинуло			
А	Б	1	2	3	4	5	6	7
ВРХ								
Сказ	1103	0	0	0	0	3	0	0
Лейкоз	1110	1	155	80	0	0	12	2589
Лептоспіроз	1310	1	28	0	0	1	1	0
Лисиці								
Сказ	1103	14	21	17	4	3	32	0
Дикі свині								
Трихінельоз	1642	0	0	0	0	0	1	0
Тхори								
Сказ	1103	0	0	0	0	0	2	0
Собаки								
Сказ	1103	2	2	0	2	1	6	0
Коти								
Сказ	1103	1	1	1	0	1	3	0

Пояснювальна записка на _____ аркушах додається.

(Дата)

(Посада)

(Прізвище, ім'я, по батькові виконавця та № телефону)

_____ (підпис, № телефону)

Кому надсилається _____
(назва та адреса отримувача)

Відправник та його адреса _____

СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ **Форма № 1А-вет**

Поштова – квартална

Надсилається керівникам установ державної ветеринарної медицини, служб ветеринарної медицини господарств незалежно від форм власності та тими, що займаються підприємницькою ветеринарною практикою в строки згідно з інструкцією по ветеринарній звітності

ЗВІТ про ветеринарні протиепізоотичні заходи за _____ 20__ року

I. Діагностичні дослідження

Види тварин, назви хвороб та досліджень	Код хвороби	План звітного кварталу, тисяч досліджень	Проведено досліджень, тисяч досліджень	Реагувало позитивно, голів	% виконання планових досліджень
А	В	1	2	3	4
ВРХ					
Досліджено клінічно					
Телязіози	1639	11,500	14,147	31	123,02
Гіподерматоз ВРХ	1703	90,665	97,503	216	107,54
Досліджено гематологічно					
Лейкоз	1110	0,000	2,176	33	
Досліджено лабораторно					
Сказ	1103	0,000	0,003	3	
Кампілобактеріоз (вібріоз)	1307	0,659	0,811	0	123,07
Лептоспіроз	1310	1,985	3,356	159	169,07

Лістеріоз	1311	0,000	0,051	0	
Піроплазмідози	1510	0,050	0,197	157	394,00
Трихомоноз	1526	0,659	0,811	0	123,07
Аскаридоз	1610	0,000	0,006	0	
Діктіокаульоз (жуйних)	1616	4,380	8,216	338	187,58
Фасціольоз	1654	8,265	12,614	1353	152,62
Монієзіоз (жуйних)	1665	0,000	1,125	38	
Досліджено серологічно					
Лейкоз	1110	102,265	107,974	3931	105,58
Бруцельоз	1302	84,400	93,381	0	110,64
Досліджено алергічно					
Туберкульоз	1325	114,515	120,760	59	105,45
Досліджено бактеріологічно					
Туберкульоз	1325	0,000	0,001	0	

II. Щеплення та лікувально профілактичні заходи

Види тварин, назви хвороб та заходів	Код хвороби	План звітнього кварталу, тисяч головообр.	Проведено заходів, тисяч головообр.	% виконання планових заходів
А	Б	1	2	3
ВРХ				
Вакцинація				
Сказ	1103	0,000	1,849	
Інфекційний ринотрахеїт	1134	1,800	2,209	122,72
Парагрип (параінфлюєнца-3)	1137	5,150	8,278	160,74

Диплококоз (ентерококова септицемія молодняка)	1304	1,600	1,248	78,00
Колібактеріоз (Ешеріхіоз)	1309	13,800	17,777	128,82
Лептоспіроз	1310	8,850	8,277	93,53
Некробактеріоз	1313	1,000	1,000	100,00
Пастерельоз	1315	0,160	0,540	337,50
Сальмонельоз (паратиф)	1318	11,930	12,232	102,53
Сибірка	1320	29,255	36,698	125,44
Емфізематозний карбункул (Емкар)	1330	0,300	0,000	0,00
Трихофітія (трихофітоз, стригучий лишай)	1416	16,550	20,314	122,74
Лікувально-профілактична дегельмінтизація				
Діктіокаульоз (жуйних)	1616	34,170	47,500	139,01
Фасціольоз	1654	64,460	71,883	111,52
Обробки				
Піроплазмідози	1510	4,000	4,211	105,28
Телязіози	1639	28,000	34,932	124,76
Гіподерматоз (підшкірний овод) ВРХ	1703	7,500	5,865	78,20
Саркоптоїдоз (короста)	1710	0,250	0,994	397,60
Симулідотоксикоз (токсикоз від укусу мошок, гнус)	1720	0,000	2,344	
Сифункулятози (вшивість)	1722	35,250	42,431	120,37
СВИНІ				
Вакцинація				
Сказ	1103	0,000	0,008	
Хвороба Ауескі	1104	1,700	1,824	107,29

Чума	1116	29,920	30,580	102,21
Хвороба Тешена (ензоотичний енцефаломієліт)	1143	21,165	16,536	78,13
Колібактеріоз (Ешеріхіоз)	1309	2,600	3,171	121,96
Лептоспіроз	1310	4,150	6,542	157,64

III. Ветеринарно-санітарні роботи

Види робіт	Коди робіт	План звітного кварталу		Обробл. тваринницьких приміщень, територій ферм, підприємств		% виконання планових робіт	
		кількість об'єктів	тис. кв. м.	кількість об'єктів	тис. кв. м.	кількість об'єктів	тис. кв. м.
A						1	2
Дезінфекція профілактична	510	87	136,490	187	289,968	214,94	212,45
Дезінфекція вимушена	530	63	120,800	194	246,264	307,94	203,86
Дезінсекція	550	44	93,600	77	137,300	175,00	146,69
Дератизація	551	422	365,600	443	472,310	104,98	129,19

Пояснювальна записка на _____ аркушах
додається

Дата _____ Посада
Прізвище, ім'я. по батькові

Підпис, № телефону

ПОЯСНЮЮЧА

до ветеринарного звіту по Ф № 1-ВЕТ за 2013 рік

Луцька районна державна лікарня ветеринарної медицини інформує, що на території Луцького району в 2013 році було відкрито 9 неблагополучних пункти по сказу. А саме:

29 березня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу домашніх тварин (кіт) с. Мстишин Промінської сільської ради (експертиза Волинської регіональної лабораторії ветмедицини від 29 березня 2013 року №0574пм/2013/557) та накладено карантинні обмеження (протокол №5 від 01.04.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

09 квітня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу тварин (собака) с. Маяки Маяківської сільської ради (експертиза №0623пм/2013/565) та накладено карантинні обмеження (протокол №6 від 09.04.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

16 квітня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу диких тварин (лис) с. Городище - 2 Городищанської сільської ради (експертиза №0644пм/2013/568) та накладено карантинні обмеження (протокол №7 від 17.04.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

26 квітня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу диких тварин (лис) с. Лаврів Лаврівської сільської ради (експертиза №0724пм/2013/574) та накладено карантинні обмеження (протокол №8 від 26.04.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

30 квітня 2013 року був повторний випадок захворювання на сказ тварин (собака) с. Маяки Маяківської сільської ради (експертиза №0739пм/2013/575).

01 червня 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед домашніх тварин (кіт) було знято карантинне обмеження з с. Мстишин Промінської сільської ради (протокол №10 від 01.06.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

17 червня 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед диких тварин (лис) було знято карантинне обмеження з с. Городище -2 Городищанської сільської ради (протокол №11 від 17.06.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

19 червня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу диких тварин (лис) с. Усичі Буянівської сільської ради (експертиза №1154пм/2013/593) та накладено карантинні обмеження (протокол №13 від 19.06.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

26 червня 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед диких тварин (лис) було знято карантинне обмеження з с. Лаврів Лаврівської сільської ради (протокол №14 від 26.06.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

01 липня 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед домашніх тварин (собака) було знято карантинне обмеження з с. Маяки Маяківської сільської ради (протокол №15 від 01.07.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

19 серпня 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед диких тварин

(лис) було знято карантинне обмеження з с. Усичі Буянівської сільської ради (протокол №16 від 19.08.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

02 вересня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу диких тварин (лис) с. Чаруків Чаруківської сільської ради (експертиза №1632пм/2013/623) та накладено карантинні обмеження (протокол №17 від 02.09.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

30 вересня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу диких тварин (тхір) с. Воротнів Лищанської сільської ради (експертиза № 1791пм/2013/634) та накладено карантинні обмеження (протокол №18 від 30.09.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

29 жовтня 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу диких тварин (лис) с. Лаврів Лаврівської сільської ради (експертиза №191 іпм/2013/644) та накладено карантинні обмеження (протокол №19 від 29.10.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

04 листопада 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед диких тварин (лис) було знято карантинне обмеження з с. Чаруків Чаруківської сільської ради (протокол №20 від 04.11.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

06 листопада 2013 року було відкрито неблагополучний пункт по сказу домашніх тварин (кіт) с. Вігуричі Чаруківської сільської ради (експертиза Волинської регіональної лабораторії ветмедицини від 06 листопада 2013 року №1933пм/2013/645) та накладено карантинні обмеження (протокол №21 від 06.11.13 засідання районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

02 грудня 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед диких тварин (тхір) було знято карантинне обмеження з с. Воротнів Лищанської сільської ради (протокол №22 від 02.12.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

30 грудня 2013 року в зв'язку з ліквідацією вогнища сказу серед диких тварин (лис) було знято карантинне обмеження з с. Лаврів Лаврівської сільської ради (протокол №23 від 30.12.13 р. районної державної надзвичайної протиепізоотичної комісії).

Начальник управління ветеринарної
медицини в Луцькому районі

В. Крук

Кому надсилається _____

_____ (назва та адреса отримувача)

Відправник та його адреса _____

СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ **Форма № 3-Вет**

Поштова – річна

Надсилається директорами районних, міжрайонних, міських, регіональних державних лабораторій ветеринарної медицини в строки згідно з інструкцією по ветеринарній звітності

ЗВІТ

_____ (найменування держлабораторії)

державної лабораторії ветеринарної медицини про результати радіологічних досліджень об'єктів ветеринарного нагляду і роботу з цивільної оборони за 20 ____ рік

1. Контрольні пункти

№ п/п	Населений пункт, район	Потужність дози гамма-випромінювання (по кварталах)				
		1	2	3	4	середня
1.						
2.						
3.						
4.						
	Середня по області					

х) вимірюють під час кожного відбору зразків

а) тип приладу, яким вимірюють рівень дози гамма-випромінювання _____

б) дата градування приладу _____

в) препарати для градування та їх активність _____

2) Результати радіометричних, спектрометричних і радіохімічних досліджень

1. Загальна кількість досліджень _____

З них:

- радіометричних _____

- спектрометричних _____

- радіохімічних _____

в т.ч.

на стронцій-90 _____ на цезій-137 _____

на свинець-210 _____ на інші радіонукліди _____

2. Контрольний препарат, його активність і дата виготовлення:

а) при визначенні стронцію-90 _____

цезію-137 _____

свинцю-210 _____

інших радіонуклідів _____

б) коефіцієнти зв'язку і дата їх визначення для:

стронцію-90 _____

цезію-137 _____

свинцю-210 _____

інших радіонуклідів _____

Кому надсилається

(назва та адреса отримувача)

Відправник та його адреса

СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ **Форма № 5-вет**

Поштова – піврічна

Надсилається керівникам установ державної ветеринарної медицини, служб ветеринарної медицини господарств незалежно від форм власності та тими, що займаються підприємницькою ветеринарною практикою в строки згідно з інструкцією по ветеринарній звітності

ЗВІТ

про ветеринарно-санітарний контроль і нагляд на забійних пунктах господарств і організацій в лабораторіях ветсанекспертизи за 2 півріччя 20__ року

1. Кількість тварин, забитих на забійних пунктах і подвір'ях, результати передзабійного огляду і післязабійної ветсанекспертизи

Оглянуто тварин і назва хвороб	Коди	Велика рогата худоба	Свині	Вівці і кози	Коні	Контрольна сума
А	Б	1	2	3	4	5
1.Оглянуто, всього	01	1259	5825	1755	188	9027
- на забійних пунктах	02	928	3987	1309	99	6323
- подвірне	03	331	1838	446	89	2704
2.Виявлені хвороби, випадків:						
- сибірка	04	107	0	15	0	122
- туберкульоз	05	0	0	0	0	0
- бруцельоз	06	60	0	0	0	60
- сальмонельоз	07	0	0	0	0	0
- лейкоз	08	39	0	0	0	39
- цистицеркоз	09	5	0	0	0	5
- трихінельоз	10	3	0	15	0	15

- ехінококоз	11	0	0	0	0	0
- інші інфекційні хвороби	12	0	0	0	0	0
- інші інвазійні хвороби	13	0	0	0	0	0
3. Направлено м'яса на: знешкодження (туш)	14	0	0	0	0	0
знешкодження (тонн)	15	0	0	0	0	0
утилізацію (туш)	16	107	0	15	0	122
утилізацію (тонн)	17	53,5	0	0,75	0	54,75
4.Направлено субпродуктів на : знешкодження (тонн)	18					
утилізацію(тонн)	19					
5.Вимушено забито тварин, голів	20					

II. Ветеринарно-санітарна експертиза м'яса та інших харчових продуктів в лабораторіях ветсанекспертизи на ринках

Найменування продуктів	Код и	Велика рогата худоба	Свині	Вівці і кози	Інші види тварин	Молоко і молочні продукти (тонн)	Яйця (тис. шт.)	Риба і рибопродукти (тонн)	Овочі і фрукти (тонн)	Готові харчові продукти промислового виготовлення (тонн)	Інші харчові продукти (тонн)	Контрольна сума
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	В
1. Оглянуто (проведено експертизи) всього	18	1259	5895	1887	260	62	985	20	39	10	3	10420
2. Проведено лабораторних досліджень всього	19	826	4251	1056	0	9854	0	844	0	632	0	17463
3. Виявлені хвороби, випадків:												

сібїрка	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
туберкульоз	21	107	0	0	0	0	0	0	0	0	0	128
сальмонельоз	22	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61
цистицеркоз (фіноз)	23	5	50	0	0	0	0	0	0	0	0	78
трихінельоз	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ехінококоз	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
інші інфекційні хвороби	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
інші інвазійні витрати	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Не допущено в реалізацію, всього (туш)	28	161	50	0	0	0	35	2	0	0	0	276
всього (тонн)	29	80,5	5	0	0	6	0	0	0	0	0	91,5
в т. ч. направлено м'яса на: знезараження (туш)	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
знезараження (тонн)	31	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	6
в т. ч. направлено м'яса на: утилізацію (туш)	32	161	50	0	0	0	35	2	0	0	0	248
утилізацію (тонн)	33	80,5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	85,5

Пояснювальна записка на _____ аркушах
додається.

Дата 15.12.2014 посада: Лікар ветеринарної медицини

Прізвище і номер телефону виконавця

Оськін Федір Миколайович (067 *****) Підпис

Кому надсилається _____
(назва та адреса отримувача)

СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ **Форма № 7-Вет**
Поштова – квартальна

Відправник та його адреса _____

Звіт
про роботу державних інспекторів ветеринарної медицини за 6 місяців 20 _____ року по Житомирській області

Назва району/міста	Обстежено об'єктів						Вжиті заходи по наслідках перевірок об'єктів підконтрольних службі держветмедицини																	
	Господарства різних форм власності		Неблагополучних по:	Забійних, м'ясопереробних підприємств	Холододобинатів	Інших об'єктів	Всього	Піддано штрафу:		Стягнуто штрафу:		% кількості стягнутих грошей	% кількості осіб з яких стягнуто штраф	Передано правоохоронним органам	Заслухано на ДНПК	Закрито підприємств	Зроблено письмових попереджень	Накладено штрафів головними держінспекторами:		В середньому к-ть штрафів на 1 головного держінспектора ветмедицини району, міста	Гривень на одну оштрафовану особу	Накладено стягнень на головних держінспекторів ветмедицини районів, міст		
	тебуркульозу	лейкозу						Осіб	На суму	Осіб	На суму							обласним	районним, міським					
Упр. ветмедицини																								
Андрушівський																								
м. Житомир																								
В с ь о г о																								

Пояснювальна записка на _____ аркушах додається

27.02.2008

Виконавець:

Начальник управління

Вісик В. М.

Жиліхівський А. С.

тел. 25-44-62

тел. 25-36-23

Пояснююча до звіту форми №7 - Вет про роботу державної інспекції в Луцькому районі за 2013рік.

Робота інспекторів управління ветеринарної медицини в Луцькому районі здійснювалась згідно плану роботи державної ветеринарної інспекції на 2013 рік. Протягом року проведено епізоотичні та ветеринарно-санітарні обстеження 190 об'єктів: з них 41 сільськогосподарських підприємств різної форми власності, 68 забійних та м'ясопереробних підприємств, 18 холодильників та 63 інших об'єктів різної w форми власності підконтрольні ветеринарній службі, проведено 20 засідань протиепізоотичної комісії. Зроблено 6 письмових попереджень.

Спеціалістами ветеринарної медицини в Луцькому районі кожного місяця проводився відбір проб молока в с/г підприємствах та на пунктах закупівлі молока від тварин індивідуального сектору яке направлялося в ДУ Волинську РДЛВМ для лабораторного дослідження на залишкову кількість антибіотиків, хлорамфеніколу дослідження на мастити. Розроблено графік щодо доставки зразків проб молока з молокоприймальних пунктів, господарств району в ДУ Волинську РДЛВМ для моніторингових досліджень.

Згідно «Плану державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у живих тваринах, необроблених харчових продуктах тваринного походження та кормах на 2013 рік відповідно до вимог директиви ЄС 96/23» відібрано та направлено в ДУ Волинську РДЛВМ 100% до плану.

Згідно планів державної ветеринарної інспекції на 2013 рік обстежено 68 забійних, м'ясопереробних підприємств. В ході перевірок виявлено ряд порушень у ветеринарно-санітарному відношенні винних 6 осіб притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу на суму 1054 грн., за порушення наказу №28 від 07.06.2002р. МАЛУ «Про затвердження правил передзабійного ветеринарного огляду і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів», порушення Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів»

17.05.2013р обмежено в обігу яловичину (дванадцять шматків), загальною вагою 600 кг (шістсот кг) Згідно результатів досліджень та звіту про результати досліджень Державної установи «Волинська регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини» від 15 травня 2013р № 0779/2013, піддано утилізації на Ковельському утильзаводі.

На час обстеження ставів проводились контрольні облови. При цьому було клінічно оглянуто та відібрано проби в ДУ Волинську РДЛВМ для повного іхтіопатологічного та мікологічного дослідження.

Протягом року згідно «обов'язкового мінімального переліку досліджень сировини, продукції тваринного та рослинного походження, комбікормової сировини, комбікормів, вітамінних препаратів та ін.», який слід проводити в державних лабораторіях ветеринарної медицини і за

результатами яких видається ветеринарне свідоцтво (ф-2) відібрано та направлено в ДУ Волинську РДЛВМ проби риби товарної із ВАТ "Волиньрибгосп" (рибдільниці «Несвіч» с. Несвіч, ТзОВ «Трансгазіндастрі АГ» смт. Рокині та СГПП „Луцьке РМС" с. Лище.

Особлива увага приділялась виконанню протиепізоотичних заходів, недопущенню захворюванню тварин сибіркою, чумою, лейкозом, лептоспірозом, туберкульозом, сказом.

Всього протягом року проведено епізоотичні та ветеринарно-санітарні обстеження 190 підконтрольних об'єктів з них 166 планових обстежень та 24 позапланових обстежень, проведено 20 засідань протиепізоотичної комісії.

Начальник управління ветеринарної
медицини в Луцькому районі

В. Крук

Кому надсилається _____
(назва та адреса отримувача)

СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ **Форма № 11-Вет**
Поштова – річна

Відправник та його адреса _____

Звіт
про забезпеченість кадрами за 2007 р. Житомирська область

Найменування організацій, установ ветеринарної медицини згідно з організаційною структурою мережі державних установ ветеринарної медицини та їх структурних підрозділів	Кількість установ	Чисельність на 1 січня 2008 року				в.т.ч. з закінченою ветеринарною освітою
		лікарів ветмедицини		фельдшерів ветмедицини		
		по штату	наявність	по штату	наявність	
Управління Держпродспоживслужби в областях, місті Києві						
Регіональні державні лабораторії ветеринарної медицини						
Державні лабораторії ветсанекспертизи на ринках						
Обласні державні лікарні ветмедицини						
Управління держпродспоживслужби в районі						
Районні державні лікарні ветеринарної медицини						
Районні державні лабораторії ветеринарної медицини						
Міські державні лікарні ветеринарної медицини						
Інші державні установи ветеринарної медицини на території району						

Тема №7. Планування ветеринарних заходів

Мета: засвоїти основні принципи планування у ветеринарній медицині, навчитись складати основні види планів у ветеринарній медицині.

Завдання: вивчити основи планування ветеринарних заходів.

Розробити поточний план ветеринарно-профілактичних і протиепізоотичних заходів.

Розробити план заходів щодо профілактики незаразних хвороб тварин.

Розробити план заходів щодо оздоровлення господарства від заразної хвороби (відповідно до індивідуального завдання).

Теоретичні основи: планове ведення ветеринарної справи попереджає диспропорції в його розвитку, забезпечує можливість раціонально використовувати матеріальні, трудові, фінансові ресурси, одержувати більш високий ефект при менших витратах праці і засобів.

До об'єктів планування у ветеринарній медицині відносяться:

- профілактика і ліквідація інфекційних і інвазійних хвороб тварин;
- профілактика незаразних хвороб;
- матеріально-технічне забезпечення і фінансування;
- розвиток ветеринарної науки і впровадження її досягнень у практику;
- підготовка кадрів;
- розвиток мережі ветеринарних установ.

Планування профілактичних протиепізоотичних заходів

План складається з трьох розділів: діагностичні дослідження, профілактична імунізація і лікувально-профілактичні обробки. Для складання плану профілактичних протиепізоотичних заходів необхідні такі дані: чисельність поголів'я худоби, розрахункове поголів'я тварин на початок планованого року, а також передбачуване протягом року надходження приплоду; відомості про епізоотичний стан господарств, населених пунктів і району (наявність інфекційних та інвазійних хвороб тварин); дані про хвороби, що потребують діагностичних досліджень, захисних щеплень, лікувально-профілактичного опрацювання; наявність і необхідна кількість відповідних біологічних, хімотерапевтичних препаратів.

Розроблений у господарстві план заходів подають в районну державну лікарню ветеринарної медицини, де його уточнюють, корегують і включають у єдиний план протиепізоотичних заходів по району. Цей план затверджується постановою органів місцевої влади і є обов'язковим для виконання у всіх категоріях господарств і населених пунктів.

Приступаючи до розробки плану оздоровлення господарства, неблагополучного по інфекційній хворобі тварин, ветеринарний спеціаліст (або комісія ветеринарних спеціалістів) старанно вивчає розміщення поголів'я тварин, умови їхнього утримання, перегрупування, передбачені технологією виробництва; умови і якість годівлі; ветеринарно-санітарний стан приміщень і територій навколо них; епізоотичну обстановку (ступінь поширення хвороби, кількість хворих, підозрюваних у зараженні тварин),

визначає коло спеціалістів і інших робітників, що залучаються до виконання плану; враховує можливість використання біологічних препаратів і інших профілактичних засобів, зважає господарські й економічні умови. Потім передбачається загальна схема проведення оздоровчих заходів, їхні основні напрямки й етапи. У плані передбачають організаційно-господарські, ветеринарно-санітарні і спеціальні заходи з вказівкою термінів виконання і відповідальних осіб. Перспективний план попередньо розглядається в господарствах і затверджується постановою органів місцевої влади. Затверджений план підлягає обов'язковому виконанню.

У неблагополучних з гострозаразної хвороби господарствах і населених пунктах здійснюють заходи оперативного характеру. Наприклад, календарний план ліквідації вогнища гострої інфекції (ящуру) розробляють негайно після встановлення діагнозу. Його основна мета – не допустити поширення хвороби та у найкоротший термін ліквідувати її, оздоровити ферму, господарство або місцевість. Заходи повинні охопити одночасно все господарство, весь населений пункт, усю неблагополучну місцевість.

Організація заходів щодо ліквідації заразної хвороби однакова майже при усіх хворобах, що відрізняються гострим перебігом. Однак при кожній хворобі можуть бути певні особливості, що залежать від її характеру, збудника, виду тварин і інших умов. При хворобах, загальних для тварин людини (зооантропонозах), особливу увагу приділяють санітарним заходам спрямованим на попередження зараження людей. Про появу хвороби ветеринарний фахівець негайно повідомляє медичну установу, що обслуговує неблагополучний пункт.

План профілактики незаразних хвороб являє собою систему заходів, спрямованих на попередження або усунення причин захворювання та загибелі тварин.

План профілактики незаразних хвороб тварин передбачає організаційно-господарські, зоотехнічні і ветеринарні заходи і складається із двох частин: **текстової і власне плану.**

Організаційно-господарські і зоотехнічні заходи викладаються в текстовій частині, а ветеринарні - у власне плані.

В текстовій частині плану викладаються такі питання:

- потреба і забезпечення тварин кормами;
- суворе дотримання технології утримання тварин, особливо тільних;
- забезпечення постійними кадрами тваринників;
- своєчасний ремонт приміщень (згідно з окремим планом);
- літньо-табірне утримання тварин, особливо маточного поголів'я і молодняку;
- суворе дотримання розпорядку робочого дня на фермі;
- охорона тварин від стресових впливів;
- будівництво родильних відділень і профілакторіїв, літніх таборів, ветеринарно-санітарних об'єктів (якщо це передбачено промфінпланом).

Власне план ветеринарних заходів складається за спеціальною формою, в якій передбачаються такі графи: назва заходів, обсяг робіт на рік, в т. ч. по кварталах, його виконання.

Одним із основних методів групової профілактики незаразних хвороб є диспансеризація маточного поголів'я і молодняку. Диспансеризація являє собою клінічне дослідження тварин, вивчення умов їх утримання, годівлі, лабораторне дослідження крові, сечі, молока (від 10 – 15% клінічно здорових корів і нетелів). Сироватку крові досліджують на вміст каротину, кальцію, неорганічного фосфору, кетонів, цукру і на кислотну ємкість; сечу – на наявність кетонів, уробіліну, білка, визначають її питому вагу і рН. Молоко перевіряють на кислотність, вміст кетонів. Одночасно корів досліджують на прихований мастит.

Якщо при лабораторних дослідженнях встановлено відхилення фізіологічних показників, то вживають заходів до нормалізації годівлі тварин, вводять кормові добавки, вітаміни, макро- і мікроелементи, необхідні для нормативної життєдіяльності. Проведення заходів щодо профілактики травматизму, отруєнь токсичними грибами чи їх токсинами, отрутохімікатами, пестицидами є обов'язковим і передбачається планом. В профілактиці незаразних хвороб дуже важливе значення має проведення ветеринарно-просвітньої роботи серед працівників тваринництва і населення.

Для проведення запланованих заходів потрібно мати необхідну кількість медикаментів, вітамінів, мікроелементів та інших засобів. Тому після складання плану визначають потребу препаратів на рік і поквартально, дають заявку згідно з встановленим порядком в районну ветаптеку, визначають вартість препаратів і включають її в план фінансування ветзаходів на наступний рік.

Порядок розробки плану

- Головні лікарі ветеринарної медицини господарств розробляють план профілактики незаразних хвороб тварин в межах господарства,
- Завідувачі лікарнями, дільницями ветеринарної медицини - для зони обслуговування.
- Начальники управлінь держпродспоживслужби районів на підставі планів, які подаються господарствами, лікарнями і дільницями, розробляють план по району.
- Підготовлений план обговорюють на виробничій нараді господарства, а плани, розроблені ветеринарними установами, – на нараді ветспеціалістів району.
- План профілактики незаразних хвороб після погодження з керівником державної установи ветеринарної медицини затверджується наказом по господарству, а план по району – розпорядженням державної адміністрації району.
- Після затвердження план обов'язковий для виконання всіма спеціалістами і працівниками тваринництва.

- Завідувач відділу з незаразних хвороб та неплідності маточного поголів'я відповідальний за виконання цього плану в районі, він надає практичну допомогу спеціалістам господарств, фермерам, дільниць і дільничих лікарень, контролює їх роботу.
- Підсумки виконання плану по господарству слід проводити поквартально, а по району – за півріччя.

Рекомендована література

1. Гурський Р. Збірник нормативно-правових актів України щодо профілактики і боротьби з епізоотіями та інвазіями / Р. Гурський, В. Попович. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. – 584 с.
2. Євтушенко А. Ф. Організація та економіка ветеринарної справи : підручник / А. Ф. Євтушенко, М. Т. Радіонов. – К. : Арістей, 2004. – 284 с.
3. Корнієнко Л. М. Планування ветеринарних заходів : навч. посіб. / Л. М. Корнієнко, Л. Є. Корнієнко, Б. М. Ярчук ; за ред. Л. М. Корнієнко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.
4. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.

Контрольні запитання

1. Що відноситься до об'єктів планування у ветеринарній медицині?
2. Як здійснюється планування профілактичних протиепізоотичних заходів?
3. Як складається план оздоровлення господарства, неблагополучного по інфекційній хворобі тварин?
4. Як складається план профілактики незаразних хвороб?
5. Які види планів ви ще знаєте?
6. Який порядок затвердження планів у ветеринарній медицині?

ПОГОДЖЕНО: Начальник
управління Держпродспоживслужби
Черняхівського району М. Павленко
"___" _____ 20__р.

ЗАТВЕРДЖЕНО: Протокол
засідання правління учгоспу
ЖНАЕУ
"___" _____ 20__р.
№ _____

ПЛАН
ветеринарно-профілактичних і протиепізоотичних заходів учгоспу
ЖНАЕУ Черняхівського району Житомирської області на 20__ рік

Види заходів	Кількість головообробок	У тому числі по кварталах				Вартість обробки 1 голови	Вартість обробок	Виконання за рік	%
		I	II	III	IV				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Діагностичні дослідження									
Сап коней									
Туберкульоз:									
• Великої рогатої худоби									
• Свиней									
• Птиці									
Бруцельоз:									
• Великої рогатої худоби									
• Овець і кіз									
• Свиней									
Лейкоз великої рогатої худоби									
Фасціольоз:									
• Великої рогатої худоби									
• Овець									
Аскаридоз свиней									
тощо									
II. Профілактичні щеплення. Сибірка:									
• Коней									
• Великої рогатої худоби									
• Овець і кіз									
Емфізематозний карбункул великої рогатої худоби									
Бешиха свиней									

Чума свиней									
Брадзот овець									
Хвороба Ньюкасла									
Тощо									
III. Лікувально-профілактичні обробки									
Дегельмінтація проти:									
Фасціольозу:									
• Великої рогатої худоби									
• Овець									
Диктіокаульозу:									
• Великої рогатої худоби									
• Овець									
Аскаридозу свиней									
Купання овець проти корости									
Обробка проти піроплазмідозів:									
Великої рогатої худоби									
• Овець									
• Коней									
Тощо									
РАЗОМ:									

Головний лікар ветеринарної
 медицини господарства

"__"_____ 20__р.

_____ (Г.Буряк)

(підпис)

ПОГОДЖЕНО: Начальник
управління Держпродспоживслужби
Черняхівського району М. Павленко
"___" _____ 20__р.

ЗАТВЕРДЖЕНО: Протокол
засідання правління учгоспу
ЖНАЕУ
"___" _____ 20__р.
№ _____

ПЛАН

заходів щодо профілактики незаразних хвороб тварин в учгоспі ЖНАЕУ
Черняхівського району Житомирської області на 20__ рік

Назва заходів	Од. вимір у	План на рік	В тому числі по кварталах				Викон ання за рік	% викон ання
			I	II	III	IV		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Диспансеризація тварин:								
• Корів і телиць парувального віку								
• Бугаїв								
• Свиноматок і ремонтних свинок								
• Кнурів								
• Коней								
Проведення біохімічних досліджень крові, сечі, молока для контролю обміну речовин:								
• Корів, нетелів, телиць								
• Бугаїв ДПС								
• Свиноматок								
Дослідження сечі на кетонів тіла								
Дослідження кормів на протеїн, каротин, кальцій, фосфор, кислотність:								
• Сіно								
• Борошно трав'яне								
• Силос								
• Сінаж								
• Концкорми								
Дослідження кормів на наявність отрутохімкатів, грибів або їх токсинів тощо:								
• Сіно								
• Борошно трав'яне								
• Сінаж								
• Соковиті корми								

Назва заходів	Од. вимір у	План на рік	В тому числі по кварталах				Викон ання за рік	% викон ання
			I	II	III	IV		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
• Зернофураж								
Дослідження якості води								
Контроль за організацією розміщення, годівлі, догляду, утримання, випоювання, вигулу тварин у зимово-стійловий та літньо-табірний періоди утримання:								
• Великої рогатої худоби								
• Свиней								
• Овець								
Обстеження приміщень для зимового утримання тварин і птиці								
Підготовка нетелів до родів (виділення в окремі групи, закріплення за операторами)								
Організація відокремленого утримання сухостійних корів								
Контроль за станом родильних відділень, профілакторіїв								
Для профілактики порушення обміну речовин ввести в раціон:								
Хвойне борошно:								
• Телятам								
• Поросятам								
• Ягнятам								
• Курчатам								
Вітамінні препарати								
• Свиням								
• Телятам								
• Вівцям								
• Курчатам								
Премікси								
• Великій рогатій худобі								
• Дрібній рогатій худобі								
• Свиням								
Залізовмісні препарати (феродекс, фероглюкін тощо)								
• Поросятам								

Назва заходів	Од. вимір у	План на рік	В тому числі по кварталах				Викон ання за рік	% викон ання
			I	II	III	IV		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ультрафіолетове опромінення:								
• Поросят								
• Телят								
• Курчат								
Для профілактики шлунково-кишкових захворювань:								
Відвари трав, шлунковий сік								
• Телятам								
• Поросятам								
• Ягням								
Йодинол								
• Телятам								
• Поросятам								
• Ягням								
Для профілактики бронхопневмоній:								
Біогенні стимулятори:								
• Телятам								
• Поросятам								
• Ягням								
Для профілактики отруєнь здійснювати контроль за зберіганням отрутохімкатів, гербіцидів, мінеральних добрив (постійно)								
Для профілактики кормового травматизму ввести магнітні кільця коровам								
Розчистка ратиць у великої рогатої худоби Кастрація тварин:								
• Бугаїв								
• Кнурів								
• Баранів								
• Свинок								
Зібрати лікарських трав								
Читання лекцій								
Проведення бесід								
Написання статей у місцеву пресу								

Назва заходів	Од. вимір у	План на рік	В тому числі по кварталах				Викон ання за рік	% викон ання
			I	II	III	IV		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Проведення семінарів з працівниками тваринництва								
Організація екскурсій у передові господарства								

Головний лікар ветеринарної
медицини учгоспу

_____ (Г.Буряк)

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Головний державний інспектор
Сватівського району П. Похідняк
"___" _____ 20__р.

ПЛАН

**організаційно-господарських і ветеринарно-санітарних заходів щодо
оздоровлення від лейкозу великої рогатої худоби агрофірми "Світанок"
Сватівського району на 2012 - 2014 роки**

Коротка характеристика господарства: _____

Епізоотичний стан: _____

**Динаміка виділення серологічно (РІД) позитивних тварин за 2009 - 2011
роки**

Роки	Досліджено голів	Виявлено хворих			
		Всього	%	В т.ч. корів	%

Для оздоровлення стада великої рогатої худоби від лейкозу у господарстві необхідно провести ряд організаційно-господарських і спеціальних ветеринарних заходів, передбачених "Інструкцією з профілактики та оздоровлення великої рогатої худоби від лейкозу", яка затверджена Державним комітетом ветеринарної медицини України 21.12.2007 наказ № 21.

Назва заходів	Термін виконання	Відповідальний за виконання	Примітка
1	2	3	4
I. Організаційно-господарські заходи			
Територію ферми огородити. При в'їзді на територію ферми побудувати наливний дезбар'єр, санпропускник і шлагбаум, обладнати параформалінову камеру.			
Керівництву господарства заборонити:			
А) вивіз дорослої великої рогатої хвороби для племінних і товарних цілей			
Б) перегрупування тварин без дозволу головного лікаря ветеринарії			
В) доступ на неблагополучну ферму сторонніх осіб і транспорту			
Г) використання для харчування людей і годівлі тварин молока, одержаного із хворих на лейкоз тварин			
Утримувати в належному ветеринарно-санітарному стані тваринницькі приміщення, територію ферм і дезбар'єри, раз на тиждень проводити санітарний день на фермі			
Закріпити за неблагополучною щодо лейкозу фермою постійний обслуговуючий персонал і транспортні засоби. Забезпечити тваринників двома комплектами спецодягу, взуттям, умивальниками, рушниками та милом.			
Забезпечити повноцінну годівлю тварин і утримувати їх за статеві-віковими групами			
Два рази на рік проводити поточний ремонт тваринницьких приміщень з наступною дезінфекцією			
Проводити дератизацію у тваринницьких приміщеннях			
Упорядкувати нумерацію тварин			
II. Ветеринарно-санітарні заходи			
Провести серологічне (РІД) дослідження на лейкоз великої рогатої худоби старше 6-ти місячного віку			
РІД-негативне поголів'я великої рогатої худоби розмістити на відділенні № 1 (після попередньої			

Назва заходів	Термін виконання	Відповідальний за виконання	Примітка
1	2	3	4
механічної очистки і дезінфекції тваринницьких приміщень, інвентарю та ін.)			
РІД-позитивне поголів'я великої рогатої худоби розмістити на відділенні №2			
РІД-негативних тварин, розміщених на відділенні №1, досліджувати серологічно через 30-45 днів			
Молодняк, одержаний від РІД-негативних тварин, утримувати ізолювано на фермі відділення № 1			
Тварин відділення № 2 (старше 1 року) досліджувати гематологічно два рази на рік; гематологічне позитивних ізолювати і здати на забій			
Тварин ферми відділення № 2 після господарського використання здавати на забій. Заміну стада проводити телицями ферми № 1			
Після виведення всіх РІД-позитивних тварин і отримання двох підряд з інтервалом 30-45 днів негативних результатів при серологічному дослідженні по всій групі тварин відділення № 2 вважати оздоровленим від лейкозу			

Господарство буде вважатися оздоровленим після виконання заходів, передбачених цим планом, і прийняття розпорядження державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при державній адміністрації району про зняття обмежень і оголошення його благополучним щодо лейкозу великої рогатої худоби.

ПІДПИСИ:

Тема №8. Порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини

Мета: Вивчити порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини.

Завдання: Вивчити порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини.

Порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини, які повністю утримуються за рахунок державного бюджету (далі - ветеринарні послуги).

2. Ветеринарні послуги, на які формуються тарифи, включають:

1) здійснення протиепізоотичних заходів, а саме:

проведення:

- лікувально-діагностичних робіт;

- забору крові для діагностичних досліджень;

- діагностичних досліджень;

- профілактичних щеплень;

- дезінфекції, дезінсекції, дератизації;

- кремації, евтаназії;

- лабораторних досліджень, необхідних для видачі супровідних ветеринарних документів на підконтрольні вантажі;

здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю:

- під час забою тварин, переробки, зберігання, транспортування продуктів тваринного походження та кормів;

- уповноваженими (офіційними) лікарями ветеринарної медицини на м'ясопереробних, рибодобувних, рибопереробних та молокопереробних підприємствах, а також на підприємствах гуртового зберігання необроблених харчових продуктів тваринного походження (холодокомбінатах, холодильниках, спеціалізованих гуртівнях);

2) оформлення та видачу на платній основі ветеринарних документів;

3) лабораторну діагностику та ветеринарно-санітарну експертизу, а саме проведення таких досліджень:

органолептичних; фізико-хімічних і біохімічних; бактеріологічних; хіміко-токсикологічних; радіологічних; імунологічних; патоморфологічних; гістологічних; паразитологічних; вірусологічних; серологічних; гематологічних; іонометричних; мікологічних; радіоімунних.

3. На підставі тарифів на ветеринарні послуги розраховуються ціни на зазначені послуги, плата за які передбачена Законом України "Про ветеринарну медицину". Порядок такого розрахунку затверджується наказом Держкомветмедицини.

4. Під час формування тарифів та розрахунку цін на ветеринарні послуги враховується середня вартість предметів та матеріалів за минулий рік, встановлена Державною інспекцією з контролю за цінами. Визначальною базою формування тарифів на ветеринарні послуги є їх собівартість, складові якої розраховані на підставі норм і нормативів трудових та матеріальних витрат.

5. Витрати з оновлення основних засобів бюджетних установ ветеринарної медицини, які використовуються для організації та надання ветеринарних послуг, нараховуються у розмірі 10 відсотків собівартості послуг.

6. На суму вартості ветеринарних послуг нараховується податок на додану вартість у порядку і розмірах, що визначені Податковим кодексом України".

7. У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України "Про ветеринарну медицину" і "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів".

Формування тарифів на ветеринарні послуги із здійснення протиепізоотичних заходів

8. Тарифи на ветеринарні послуги із здійснення протиепізоотичних заходів формуються з урахуванням:

вартості предметів та матеріалів, зокрема медикаментів, біопрепаратів, діагностикумів, дезінфекційних засобів та інших матеріалів і реактивів; нарахувань на заробітну плату;

накладних витрат, що виникають за умови надання платних послуг; витрат з оновлення основних засобів.

9. До тарифів на ветеринарні послуги можуть бути включені накладні витрати, які складаються з:

1) придбання предметів та матеріалів (у тому числі канцелярського приладдя, обладнання, інвентарю та інших малоцінних швидкозношувальних предметів), що використовуються для надання послуг;

2) забезпечення спецхарчуванням, спецодягом;

3) надання:

транспортних послуг (утримання та залучення транспортних засобів, придбання паливно-мастильних матеріалів, страхування транспортних засобів та водіїв, збір за забруднення навколишнього природного середовища); послуг зв'язку (мобільний та фіксований телефонний зв'язок, радіоточки; факсимільний зв'язок, доступ до Інтернету; оплата послуг з установки телефонів; поштові послуги); банківських послуг; послуг з охорони; послуг за отримання ліцензій та акредитацію в установлених законом випадках; послуг із страхування власних та орендованих приміщень; інформаційно-обчислювальних послуг;

4) оренди приміщень і обладнання;

5) поточного ремонту будівель, приміщень і обладнання та їх технічного обслуговування;

6) повірки вимірювального лабораторного обладнання;

- 7) сплати податків, зборів, державного мита та інших видів платежів до бюджету відповідно до законодавства;
- 8) проведення поліграфічних робіт;
- 9) оплати відряджень;
- 10) оплати комунальних послуг та енергоносіїв (теплопостачання, водопостачання, водовідведення та інших комунальних послуг; оплата природного газу, електроенергії тощо);
- 11) заробітної плати та нарахувань на заробітну плату обслуговуючого персоналу, який утримується за рахунок спеціального фонду державного бюджету.

Накладні витрати розраховуються за фактичною вартістю кожної складової, що існує на момент надання відповідної послуги.

Накладні витрати розподіляються пропорційно розміру заробітної плати спеціалістів ветеринарної медицини, що надають ветеринарні послуги.

10. Тарифи на ветеринарні послуги із здійснення протиепізоотичних заходів (Тпз) визначаються за формулою

$$\text{Тпз} = \text{Спз} + \text{По} ,$$

де Спз - собівартість ветеринарних послуг із здійснення протиепізоотичних заходів;

По - витрати з оновлення основних засобів, нараховані згідно з пунктом 5 цього Порядку.

Собівартість ветеринарних послуг із здійснення протиепізоотичних заходів визначається за формулою:

$$\text{Спз} = \text{Пом} + \text{Пзп} + \text{Пнз} + \text{Пнв}, \text{ де}$$

Пом – матеріальні витрати; Пзп – заробітна плата; Пнз – нарахування на заробітну плату; Пнв – накладні витрати.

Формування тарифів на ветеринарні послуги з оформлення та видачі ветеринарних документів

11. Формування тарифів на ветеринарні послуги з оформлення та видачі на платній основі ветеринарних документів здійснюється з урахуванням:

- 1) вартості бланків ветеринарних свідоцтв, довідок, паспортів, сертифікатів та інших ветеринарних документів;
- 2) заробітної плати та нарахувань на заробітну плату спеціалістів ветеринарної медицини, а також уповноважених (офіційних) лікарів ветеринарної медицини, які утримуються за рахунок коштів, одержаних за надані послуги;
- 3) накладних витрат із:

заробітної плати та нарахувань на заробітну плату обслуговуючого персоналу;

оплати послуг зв'язку, пов'язаних з видачею ветеринарних документів.

12. У разі оформлення та видачі ветеринарних документів уповноваженими (офіційними) лікарями, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний

контроль на підприємствах, тариф на оформлення та видачу ветеринарних документів не може перевищувати 20 відсотків вартості бланка.

13. Тарифи на оформлення та видачу ветеринарних документів визначаються за формулою

$$T_{вд} = P_{ом} + P_{зп} + P_{нз} + P_{нв}$$

Формування тарифів на ветеринарні послуги з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи

14. Формування тарифів на ветеринарні послуги з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи здійснюється з урахуванням:

вартості предметів та матеріалів, зокрема біопрепаратів, діагностикумів, поживних середовищ, реактивів та інших матеріалів, необхідних для проведення лабораторної діагностики і ветеринарно-санітарної експертизи; додаткових виплат до заробітної плати з нарахуваннями, які здійснюються за рахунок коштів, одержаних за надані послуги; накладних витрат, що виникають за умови надання платних послуг; витрат з оновлення основних засобів.

15. До накладних витрат з надання ветеринарних послуг з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи включаються накладні витрати, зазначені у пункту 9 цього Порядку.

16. Тарифи на ветеринарні послуги з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи визначаються за формулою

$$T_{лд} = C_{лд} + P_{о}$$

$$C_{лд} = P_{ом} + P_{дз} + P_{нз} + P_{нв},$$

де $C_{лд}$ – собівартість послуг лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, $P_{дз}$ – додаткові виплати по заробітній платі.

Коригування тарифів на роботи та послуги

17. У разі зміни ставок податків, зборів, мінімального рівня заробітної плати, ставок орендної плати, інших обов'язкових платежів і зборів, цін і тарифів на комунальні послуги, енергоносії, матеріальні та паливно-енергетичні ресурси запроваджується коригування тарифів.

18. Коригуванню підлягають лише ті індивідуальні складові витрат, за якими відбулися цінові зміни, що сприятиме забезпеченню економічної обґрунтованості та прозорості запровадження механізму коригування тарифів.

19. Індекс зміни вартості індивідуальної складової витрат визначається за формулою

$$I_z = \frac{V_{сн}}{V_c},$$

де I_z - індекс зміни вартості індивідуальної складової витрат;

$V_{сн}$ – нова вартість одиниці складової;

Вс – вартість одиниці складової, врахована під час формування тарифів, які потребують коригування.

20. Скоригована вартість складової визначається за формулою

$P_c = P * I_z$, де

P – вартість будь-якої складової, що зазнає змін;

P_c – скоригована вартість складової;

21. Скоригований тариф на послугу визначається шляхом додавання вартості змінених і незмінених складових.

Механізм формування тарифів за ветеринарні роботи і послуги передбачає визначення наступних показників:

1. Затрат часу на підготовку та виконання ветеринарних робіт і послуг до типових норм.

2. Вартості одиниці часу (лікаря, фельдшера ветеринарної медицини, лаборанта, ветеринарного санітара тощо), виходячи із середньомісячного рівня оплати праці. При індексації заробітної плати вартість збільшується на відповідний індекс.

3. Нарахувань на заробітну плату у встановлених розмірах для установ.

4. Вартості матеріалів і обладнання, які необхідні для проведення ветеринарних робіт та виконання послуг, за цінами придбання,

5. Накладних витрат на поточний рік.

6. Прибутку у розмірі до 30% собівартості ветеринарних послуг (без урахування вартості матеріалів).

7. Податку на додану вартість.

8. Вартості транспортних засобів і телефонних розмов, якщо вони були використані при наданні платних послуг або виконанні робіт.

Затрати часу на підготовку та виконання ветеринарних робіт і послуг визначаються відповідно до норм часу на їх виконання, схвалених Головним управлінням ветеринарії Міністерства сільського господарства України від 16 грудня 1991 року. Згадані норми часу наведені в людино-хвилинах.

При проведенні ветеринарних робіт і виконанні послуг в особистих, орендних селянських, фермерських, підсобних та інших господарствах до цих норм додаються затрати часу на відвідування господарства з розрахунку 20 хвилин на 1 км (в обидва кінці).

Вартість одиниці часу визначається, виходячи з фактичного середньомісячного посадового окладу лікаря, фельдшера ветмедицини, лаборанта, оператора, санітара. При індексації заробітної плати вартість збільшується на відповідний індекс.

Вартість людино-дня лікаря ветмедицини визначається шляхом ділення посадового окладу на 21 (середня кількість робочих днів за календарний місяць).

Вартість людино-години визначається шляхом ділення вартості людино-дня на 7 годин (середня кількість годин робочого дня).

Для визначення вартості людино-хвилини необхідно вартість людино-години розділити на 60 хвилин.

Аналогічні розрахунки проводять при визначенні вартості людино-хвилини фельдшера ветмедицини, оператора чи санітара.

Шляхом множення вартості людино-хвилини працівників ветмедицини, які брали участь у виконанні роботи чи послуги, на обсяг виконаної роботи в людино-хвилинах одержимо суму витрат на заробітну плату.

Заробітна плата включається в калькуляцію виконаних ветеринарних робіт і послуг повністю при умові, коли установа ветмедицини або введені одиниці утримуються за рахунок позабюджетних коштів, частково - в частині, що фактично виплачується працівникам за рахунок виконаних робіт або наданих послуг.

Нарахування на заробітну плату проводять у розмірах, які встановлені для державних установ. Встановлені такі розміри: 32% - до пенсійного фонду, 4% - до фонду соціального страхування, 1,5% - до фонду зайнятості населення (разом 37,5%).

У вартість матеріалів і обладнання включаються: медикаменти, біопрепарати, діагностикуми, поживні середовища, реактиви, дезінфекційні засоби тощо, які визначаються за нормами витрат і цінами придбання. Прилади, інструменти, апаратура, спецодяг та інший малоцінний інвентар списуються на собівартість робіт і послуг, залежно від строків використання згідно з механізмом амортизаційних відрахувань.

Накладні витрати визначаються у розмірі 40% від суми витрат на заробітну плату з нарахуваннями, вартості матеріалів і амортизаційних відрахувань.

Прибуток визначається у розмірі до 30% від суми собівартості ветеринарних робіт чи наданих послуг (витрати на заробітну плату з нарахуваннями і накладні витрати, за винятком вартості матеріалів і амортизаційних відрахувань).

Податком на додану вартість у розмірі 20% обкладається сума собівартості ветеринарних робіт (наданих послуг) і прибутку.

Склавши суми витрат на заробітну плату з нарахуваннями, вартості матеріалів з амортизаційними відрахуваннями, накладних витрат, прибутку і податку на додану вартість, одержимо вартість виконаної роботи (надання послуги) або тариф.

Якщо при виконанні ветеринарної роботи чи наданні послуги використовувались транспортні засоби або телефонні розмови, то їх вартість додається до тарифу.

Коли при виконанні роботи брали участь допоміжні робітники (фіксатори, механізатори, дезінфектори тощо), то до вартості тарифу додається їх заробітна плата за фактично витрачений час.

Тарифи затверджує головний державний інспектор ветеринарної медицини району або міста.

Рентабельність ветеринарних робіт чи послуг не повинна перевищувати 30%.

При виконанні робіт чи наданні послуг після закінчення робочого дня вартість тарифу збільшується: за перші дві години - у півтора рази, а за наступні години - у подвійному розмірі; у святкові і неробочі дні - у подвійному розмірі; у нічний час - у підвищеному розмірі, але не нижче 20% тарифної ставки (окладу) за кожну годину роботи у нічний час.

Механізм амортизаційних відрахувань від вартості використаних спецодягу, інструментів, обладнання та основних засобів:

Для визначення амортизаційних відрахувань від зазначеного вище майна необхідно встановити і визначити наступне: термін використання, вартість товару (за ціною придбання), визначити вартість використання товару за один місяць, за один день, за одну годину і за одну хвилину. Шляхом множення вартості одиниці часу товару на час його використання визначаємо суму амортизаційних відрахувань на виконану роботу.

Приклад: Розрахунок амортизаційних відрахувань від використання халата.

Термін використання - один рік, вартість білого халата - 36 грн., вартість амортизаційних відрахувань: за місяць (ЗР грн. : Р) - 3 грн.; за день (3 грн. : Р1) - 14,Р коп.; за годину (14,Р коп.: Р) - 2,02 коп.; за хвилину (2,02 коп.: 60) - 0,034 коп.

Рекомендована література

1. Норми часу і чисельності працівників державних установ ветеринарної медицини на проведення протиепізоотичних та лікувально-профілактичних заходів. [Електронний ресурс] : наказ Держ. ком. ветеринарної медицини України від 26.11.2010 № 524. – Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0443-11>.
2. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, та переліку послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які провадять ветеринарну практику, за здійснення обов'язкових або необхідних протиепізоотичних заходів та розмірів їх оплати. [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 23.04.2008 №413. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/413-2008-%D0%BF>.
3. Порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 4 лист. 2009 р. № 1167 – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1167-2009-%D0%BF>.

Контрольні запитання

1. Що включають у себе ветеринарні послуги, на які формуються тарифи?
2. З урахуванням яких статей формуються тарифи на ветеринарні послуги із здійснення протиепізоотичних заходів?

3. Які накладні витрати можуть бути включені до тарифів на ветеринарні послуги?
4. З урахуванням яких статей формуються тарифи на ветеринарні послуги з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи?

Тема №9. Фінансування державної служби ветеринарної медицини

Мета: Вивчити джерела фінансування і порядок використання коштів для потреб ветеринарної медицини.

Завдання: вивчити порядок використання коштів для потреб ветеринарної медицини. Ознайомитись з кошторисом прибутків і видатків на утримання районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Теоретичні основи. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення державної служби ветеринарної медицини здійснюються за рахунок коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України. Внески до Міжнародного епізоотичного бюро та інших міжнародних організацій з питань ветеринарної медицини, членом яких є Україна, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України.

Заходи щодо профілактики, локалізації, за необхідності – ліквідації хвороб тварин, лабораторно-діагностичні та регулярні радіологічні дослідження товарів, матеріально-технічне забезпечення спеціалізованим обладнанням і транспортом, створення необхідного резерву біологічних, лікувальних та дезінфікуючих препаратів і засобів, відшкодування витрат на транспортування та зберігання ветеринарних препаратів, інші ветеринарно-санітарні заходи, визначені Кабінетом Міністрів України, та забезпечення виконання загальнодержавних довгострокових програм з питань ветеринарної медицини, у тому числі загальнодержавної програми здійснення моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження і кормах, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законом.

Оплата проведення заходів щодо профілактики і ліквідації хвороб тварин (крім випадків, передбачених у статті 98 Закону України «Про ветеринарну медицину»), процедур контролю, інспектування та ухвалення, надання інформації, лікування тварин, які страждають на хвороби та недуги, лабораторних досліджень, ветеринарно-санітарної експертизи товарів, видача відповідних ветеринарних документів, послуг при експортно-імпортних операціях та транспортуванні територією України об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду здійснюється за рахунок їх власників (операторів потужностей) згідно з тарифами. Оплата експертизи та випробування з метою реєстрації в Україні ветеринарних препаратів, кормових добавок, преміксів та готових кормів здійснюється за рахунок коштів заявника згідно з прейскурантом, затвердженим відповідно до законодавства. Оплата послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які

проводять ветеринарну практику, за виконання обов'язкових або необхідних протиепізоотичних заходів згідно з переліком та у розмірах, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законом.

Тарифи на ветеринарні послуги затверджуються відповідно до законодавства про ціни та ціноутворення.

Джерелами фінансування ветеринарної медицини є: кошти державного і місцевого бюджетів; позабюджетні кошти; відрухування від страхових платежів; кошти господарств усіх форм власності; кошти госпрозрахункових установ і підприємств.

Службу ветеринарної медицини в Україні організує держава, яка бере на себе разом з місцевими бюджетами витрати на утримання державної ветеринарної медицини і проведення основних протиепізоотичних та ветеринарно-санітарних заходів.

За рахунок коштів державного бюджету фінансуються:

- Держпродспоживслужба;
- Головні управління держпродспоживслужби в областях, Київське міське управління держпродспоживслужби та обласні державні лікарні ветмедицини;
- Зональні, спеціалізовані та регіональні державні лабораторії ветеринарної медицини;
- Регіональна служба державного ветеринарного контролю на державному кордоні і транспорті та її структурні підрозділи;
- Підприємства біологічної промисловості (біофабрики);
- Всі науково-дослідні інститути та їх філії, навчальні заклади з підготовки лікарів та фельдшерів ветеринарної медицини, а також Інститут післядипломного навчання керівників і спеціалістів ветеринарної медицини;

Кошти, що виділяються із державного бюджету, використовуються: на заробітну плату спеціалістам ветеринарної медицини та допоміжного персоналу; на відрядження та службові роз'їзди; на оснащення органів та установ державної ветеринарної медицини необхідним обладнанням та меблями; на будівництво та ремонт виробничих і житлових будинків установ державної ветеринарної мережі; на придбання транспортних засобів, дезінфікуючих установок та іншої техніки.

Фінансування протиепізоотичних заходів, перелік яких затверджує Кабінет Міністрів України, також здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. Такі кошти передбачаються у фінансових планах Держпродспоживслужби України та Головних управліннях держпродспоживслужби в областях. Останні частину згаданих коштів розподіляють районним і міським управлінням держпродспоживслужби. Використовуються ці кошти на проведення заходів щодо запобігання і

ліквідації інфекційних хвороб тварин, для лабораторно-діагностичних і радіологічних досліджень харчових продуктів і сировини тваринного походження, досліджень на трихінельоз тощо; проведення карантинних заходів, щеплень, вимушеної дезінфекції, придбання біопрепаратів, антигельмінтиків, деззасобів, спецодягу і взуття для боротьби із заразними хворобами; створення резервного фонду біопрепаратів, медикаментів і деззасобів; утримання автотранспортних засобів (в т.ч. на придбання паливно-мастильних матеріалів) для боротьби з епізоотіями; витрати на відрядження і зарплату спеціалістам ветмедицини та іншим особам, які залучаються для боротьби з епізоотіями; утримання тимчасових ветеринарно-карантинних загонів тощо.

За рахунок коштів місцевого бюджету фінансуються:

- Районні та міські управління держродспоживслужби з підпорядкованими їм районними державними лікарнями, дільничними лікарнями, дільницями та пунктами ветеринарної медицини;
- Районні та міські державні лабораторії ветеринарної медицини;
- Державні лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках.
- Приватні установи фінансуються за рахунок коштів, які надходять із господарств, від підприємств і громадян за виконану роботу і надання платних послуг. При виконанні приватними установами заходів щодо ліквідації особливо небезпечних хвороб тварин, які фінансуються державою, існує преїскурант за яким держава повертає кошти за виконану роботу таким установам.

Позабюджетні кошти і порядок їх використання:

Позабюджетними джерелами фінансування органів і установ державної ветеринарної медицини є:

- ✓ Надходження від підприємств, установ, організацій та громадян за виконання робіт згідно з договорами і за надання платних послуг;
- ✓ Добровільні внески підприємств, установ, організацій і громадян;
- ✓ Інші джерела, не заборонені законодавством.

Позабюджетні кошти використовуються на:

- ✓ Виплату основної і додаткової заробітної плати (посадові оклади, доплати, надбавки, премії), службові відрядження;
- ✓ Відрахування на державне (обов'язкове) пенсійне і соціальне страхування, до фонду сприяння зайнятості населення;
- ✓ Придбання транспортних засобів, запасних частин до автомобілів, паливно-мастильних матеріалів;
- ✓ Придбання медикаментів, інструментів, перев'язувальних матеріалів, палива, обладнання, меблів та інших засобів; .
- ✓ Забезпечення працівників спеціальним одягом, взуттям, обмундируванням, захисними пристроями і спеціальним харчуванням;
- ✓ Виконання правил щодо техніки безпеки, виробничої санітарії та

протипожежних заходів;

- ✓ Проведення поточного ремонту приміщень, житла, технічне обслуговування основних виробничих фондів;
- ✓ Проведення аудиторських перевірок;
- ✓ Розробку і видання рекламних виробів (плакатів, каталогів, брошур, листівок тощо);
- ✓ Соціальний захист працівників трудового колективу;
- ✓ Оплату вартості комунальних послуг, електроенергії, засобів зв'язку;
- ✓ Оплату податків тощо.

Відомча служба ветеринарної медицини фінансується за рахунок коштів свого відомства (Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України тощо). Відомча служба приватно-орендних сільськогосподарських підприємств (акціонерні товариства, спілки фермерів, кооперативи тощо) фінансується за рахунок коштів господарств (за винятком окремих протиепізоотичних заходів).

Кошти господарств усіх форм власності використовуються на:

- ✓ Утримання служби ветмедицини (виплата зарплати, оплата комунальних послуг - за житло, опалення і електроенергію);
- ✓ Проведення переважної більшості протиепізоотичних заходів і заходів щодо профілактики незаразних хвороб тварин;
- ✓ Лікування хворих тварин; придбання медикаментів, інструментів, антибіотиків, вітамінів, біогенних стимуляторів, преміксів тощо;
- ✓ Створення матеріально-технічної бази (будівництво ветпунктів, ізоляторів, біотермічних ям, ветеринарно-санітарних пропускників тощо);
- ✓ Придбання меблів і обладнання;
- ✓ Профілактична дезінфекція, дератизація, дезінсекція і дезакаризація;
- ✓ Проведення ветеринарно-санітарних і організаційно-господарських заходів при оздоровленні господарства від заразних хвороб;
- ✓ Придбання транспортних засобів для фахівців ветмедицини, дезустановок тощо.

Згадані вище кошти передбачаються в промислово-фінансових планах господарств і включаються до собівартості продукції тваринництва.

Кошти, які використовуються на проведення протиепізоотичних заходів за рахунок державного або місцевого бюджетів, до собівартості продукції тваринництва не включаються.

Кошторис прибутків і видатків являє собою фінансовий документ, в якому передбачається надходження коштів для утримання районної (міської) державної лікарні ветеринарної медицини та їх видатки на протязі року, у тому числі по кварталах. Його розробляє головний бухгалтер лікарні разом з начальником управління держпродспоживслужби району, узгоджує із завідувачем райфінвідділу і подає на затвердження голові районної державної адміністрації.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

(посада)

(підпис)(ініціали, прізвище)
"___"_____ 20__р.**КОШТОРИС прибутків і видатків на 20 __ рік**

(найменування установи, організації)

(найменування району (міста), області)

1	2	3	3 них:											Видатки за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні установи					
			Бюджетні асигнування				Інші кошти							14	У т.ч. по кварталам				
			4	у т.ч. по кварталам				9	у т.ч. по кварталам				15		16 17 18				
				I	II	III	IV		I	II	III	IV			I	II	III	IV	
Прибутки														X	X	X	X	X	X
Видатки														X	X	X	X	X	X
Всього видатків поточного року																			
Видатки (по статтях)																			
Заробітна плата																			
Нарахування на заробітну плату																			
Канцелярські і господарські витрати																			
Відрадженьня та службові роз'їзди																			
Стипендії																			
Витрати на харчування																			
Придбання медикаментів і перев'язувальних засобів	10																		

Придбання обладнання та інвентарю																			
Придбання м'якого інвентарю та обмундирування																			
Капітальний ремонт будівель і споруд	16																		
Інші видатки	17																		
Платежі та відрахування до бюджету	18		X	X	X	X	X												
Всього видатків поточного року																			
Перевищення прибутків над видатками (+), видатків над прибутками							X	X	X	X	X			X		X	X	X	X
Залишок коштів на кінець року			X	X	X	X	X												

Керівник

(підпис)

(прізвище,

ініціали)

М.П.

Головний бухгалтер
(начальник планово-фінансового відділу)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

**РОЗРАХУНКИ ДО КОШТОРИСУ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ
ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Ст.1 Фонд заробітної плати

Назва посади	Кількість посад	Встановлена місячна заробітна плата (грн.)	Надбавки		Розмір місячної ставки з надбавками (грн.)	Річний фонд зарплати (грн.)
			За шкідливість	За класність		
1	2	3	4	5	6	7
Головний державний інспектор	1					
Заступник головного лікаря	1					
Протиепізоотичний відділ						
Завідувач відділу - лікар ветмедцини-епізоотолог	1					
Провідний лікар ветмедцини-епізоотолог	1					
Лікар ветмедцини категорії	1					
Фельдшер ветмедцини __ категорії	1					
Відділ незаразних хвороб і неплідності тварин						
Завідувач відділу, лікар ветмедцини з незаразних хвороб	1					
Провідний лікар ветмедцини з хвороб молодняку і неплідності тварин	1					
Лікар ветмедцини - терапевт __ категорії	1					
Лікар ветмедцини __ категорії з санітарії	1					
Загальновиробничий відділ						
Водій швидкої	2					+25% за

ветеринарної допомоги __ класу						ненормований робочий день
Водій ветамбулаторії	1					
Вет. санітар __ розряду	1					-
Завгосп	1					-
Центральна бухгалтерія						
Головний бухгалтер	1					-
Бухгалтер-економіст	1					-
Касир	1					-
Усього	18					

Ст. 3. Канцелярські і господарські витрати

Назва витрат	Одиниця виміру	Кількість	Ціна (грн.)	Сума витрат (грн.)
Плата за електроенергію:				
- у виробничих приміщеннях				
- у квартирах спеціалістів ветмедицини				
Придбання:				
- бензину та інших товарів для потреб установи				
Плата за користування телефоном				
Плата за міжміські розмови:				
- з управлінням				
- з сусідніми районними лікарнями ветмедицини				
Телеграфні витрати				
Поштові витрати				
Придбання канцтоварів				
Всього	X	X	X	

Ст. 4. Відраджень та службові роз'їзди

Вид і мета відрадження	Назва витрат (грн.)			
	Плата за	Добові	Квартирні	Всього

	проїзд			
Всього				

Ст. 10. Витрати на придбання медикаментів і перев'язувальних засобів

Вид тварин	Середньорічна кількість тварин	Норма потреби грошей на 1 голову в рік	Сума витрат (грн.)
Велика рогата худоба			
Коні			
Свині			
Вівці і кози			
Птахи			
Всього			

Ст. 12. Витрати на придбання обладнання та інвентарю

Назва обладнання та інвентарю	Одиниці виміру	Кількість	Ціна (грн.)	Сума (грн.)

Ст. 16. Витрати на капітальний ремонт будівель

Назва робіт	Одиниці виміру	Об'єм робіт	Ціна одиниці виконаної роботи	Сума витрат (грн.)
Всього				

Затверджено в сумі _____ грн., в тому числі на заробітну плату _____ грн.

Головний розпорядник кредиту

_____
(прізвище, ім'я, по батькові підпис)
" ___ " _____ 201_ р.

Короткі пояснення:

Кошторисом передбачені витрати за наступними статтями:

Стаття 1 - заробітна плата. Витрати на оплату заробітної плати згідно із встановленими посадовими ставками усім штатним працівникам, доплати за категорію, стаж роботи та шкідливі умови праці і інші доплати, встановлені постановами уряду.

Стаття 2 - нарахування на заробітну плату.

Стаття 3 - канцелярські і господарські витрати: на придбання канцтоварів

і письмових матеріалів; витрати на зв'язок (оплата поштових і телеграфних повідомлень, абонентна, плата за телефон та розмови); витрати на придбання довідкової, офіційної і періодичної літератури; господарські витрати: на оренду, опалення, освітлення приміщень, подвір'я, на оплату водопостачання та каналізації; для проведення поточного ремонту приміщень, для дезінфекції і знищення гризунів та комах, на придбання інших матеріалів; прання білизни та санітарно-гігієнічне обслуговування; витрати на оплату квартир та комунальні послуги (освітлення, опалення), які безкоштовно надаються ветеринарним працівникам згідно з постановою уряду; витрати на утримання і придбання транспорту (автомобільного, гужового та інших видів), включаючи капітальний і поточний ремонт автомобілів.

Стаття 4 - відрядження і службові роз'їзди: плата за проїзд, добові та квартирні при службовому відрядженні; витрати, пов'язані із службовими віездами; відрядження на курси, наради, конференції (крім наукових).

Стаття 5 - стипендії.

Стаття 6 - витрати на харчування.

Стаття 10 - придбання медикаментів і перев'язувальних засобів. На цю статтю витрат відносять усі медикаменти й увесь перев'язувальний матеріал, які придбані установою, як для лікування тварин за плату, так і ті, що використані в установленому порядку безкоштовно.

Стаття 12 - придбання обладнання та реманенту; ветеринарного обладнання, інструментів, апаратури, приладів, столів, шаф, стільців та інших канцелярських меблів, настінних годинників, спеціальних аптекарських і лабораторних меблів, приладів для підрахунку, друкарських машинок, транспортних засобів, протипожежного обладнання тощо.

Стаття 14 - придбання м'якого реманенту та обмундирування: спеціального (захисного) одягу, взуття і захисних пристосувань згідно з встановленими нормами.

Стаття 16 - капітальний ремонт будівель і споруд. Це витрати на капітальний ремонт виробничих будівель установ ветеринарної медицини, які здійснюються як за рахунок бюджетних асигнувань, так і за рахунок позабюджетних коштів.

Стаття 17 - інші видатки (на преміювання, придбання касових книг і квитанцій, виготовлення посвідчень тощо).

Стаття 18 - платежі та відрахування до бюджету.

Рекомендована література

1. Гурський Р. Збірник нормативно-правових актів України щодо профілактики і боротьби з епізоотіями та інвазіями / Р. Гурський, В. Попович. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. – 584 с.
2. Методика розрахунку збитків, завданих особам, які постраждали внаслідок уведення карантинного режиму для тварин або у зв'язку з проведенням робіт, спрямованих на ліквідацію та профілактику

карантинних хвороб тварин. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики України від 29.12.2001 №395. – Режим доступу: –<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0059-02>.

3. Положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України та типових положень про місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 21 лист. 2007 р. № 1350. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1350-2007-%D0%BF>.
4. Положення про карантинний ветеринарно-міліцейський пост. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 29.03.2002 №394. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/394-2002-%D0%BF>.
5. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, та переліку послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які провадять ветеринарну практику, за здійснення обов'язкових або необхідних протиепізоотичних заходів та розмірів їх оплати. [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 23.04.2008 № 413. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/413-2008-%D0%BF>.
6. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.
7. Про затвердження переліку особливо небезпечних (карантинних) хвороб тварин. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 8.08.2007 №1006. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1006-2007-%D0%BF>.
8. Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 15.08.1992 №478. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/478-92-%D0%BF>.
9. Про умови оплати праці працівників підприємств, установ і організацій державної ветеринарної медицини. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 11.12.1998 №1960. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1960-98-%D0%BF>.

Контрольні запитання:

1. Які джерела фінансування ветеринарної медицини ви знаєте?
2. На які цілі використовуються кошти Державного бюджету?
3. За рахунок яких коштів фінансуються протиепізоотичні заходи і як вони використовуються?
4. Які установи ветеринарної медицини фінансуються за рахунок місцевого бюджету?
5. Поняття про позабюджетні кошти і порядок їх використання.

6. За рахунок яких коштів фінансується служба ветеринарної медицини господарстві на що відносяться ці витрати?
7. Що являє собою кошторис прибутків і видатків? Порядок його складання і затвердження.

Тема №10. Організація матеріально-технічного забезпечення ветеринарної медицини

Мета: вивчити організацію матеріально-технічного забезпечення ветеринарної медицини.

Завдання: Ознайомитись з організацію матеріально-технічного забезпечення ветеринарної медицини, вивчити особливості ветеринарного забезпечення державної, відомчої та приватної служби ветеринарної медицини.

Завдання, предмети і об'єкти ветеринарного забезпечення: Ефективність проведення профілактичних і вимушених ветеринарних заходів і лікувальної роботи в основному залежить від своєчасного і в повному обсязі забезпечення засобами ветеринарної медицини і засобами захисту тварин. Зазначені завдання покладаються на керівників органів і служб та систему забезпечення ветеринарної медицини.

Предметами забезпечення ветмедицини є: медикаменти, біологічні препарати, дезінфікуючі засоби, реактиви; ветеринарні інструменти (хірургічні, терапевтичні та акушерські) і перев'язувальні матеріали; лабораторне обладнання; фізіотерапевтична апаратура і рентгенустановки; дезінфекційні установки, прилади і апарати; спеціальний і санітарний одяг та взуття; меблі, скляний посуд і транспортні засоби; журнали обліку і бланки звітності; наочні посібники і предмети пропаганди; обладнання для пунктів штучного запліднення тварин та інші зоотехнічні товари; обчислювальна техніка вимірювальні прилади тощо.

У нашій країні застосовуються понад 1500 засобів захисту тварин і засобів ветмедицини.

Об'єктами ветеринарного забезпечення є: установи державної і служби відомчої ветмедицини, в т.ч. господарства різних форм власності; фізичні та юридичні особи ветмедицини, які займаються підприємницькою ветеринарною практикою, фермери, власники тварин; науково-дослідні інститути і факультети ветмедицини вищих закладів освіти; племпідприємства, агрохімлабораторії, станції та пункти штучного запліднення, комбікормові заводи тощо.

Система забезпечення ветеринарної медицини. До системи забезпечення ветмедицини належать наступні організаційні структури:

- ✓ торгівельно-комерційна корпорація з ветеринарно-зоотехнічного і промислового постачання (корпорація "Укрветзоопромпостач"), яку очолює генеральний директор (м. Київ);
- ✓ асоціація з виробництва і постачання біологічних препаратів (асоціація

"Украгробіовет"), яку очолює генеральний директор (м. Київ);

- ✓ державне підприємство з ветеринарного і зоотехнічного забезпечення тваринництва України ("Укрветпромпостач"), очолює директор.

Згадані структурні підрозділи підпорядковані Держпродспоживслужбі України.

- ✓ обласні акціонерні товариства з ветеринарно-зоотехнічного постачання (АТ "Облветзоопостач"), створені на базі колишніх обласних підприємств "Зооветпостач" і які очолюють голови;
- ✓ районні та міські аптеки ветмедицини, їх філії та кіоски, які очолюють завідувачі; підприємницькі структури ветеринарного постачання (фірми, приватні аптеки ветмедицини тощо).

Зазначені вище структурні підрозділи ветеринарного забезпечення працюють на повному госпрозрахунку і самофінансуванні, за винятком біофабрик.

Асоціація "Украгробіовет" займається виробництвом біопрепаратів і координує розвиток біологічної промисловості. До її складу входять 6 біофабрик: Дніпропетровська, Сумська, Херсонська, Харківська, Галещенська і Гужульська (останні дві - в Полтавській області), Новоград-Волинський завод кормових антибіотиків, акціонерне товариство "Біомедскло" (м. Житомир) та підприємства малого і середнього бізнесу з виробництва ветеринарних препаратів.

Норми оснащення установ державної ветмедицини:

Оснащення установ державної ветмедицини здійснюється відповідно до норм, які затверджуються Міністерством аграрної політики та продовольства України. В Україні розроблені норми оснащення для районних державних лікарень, дільничних лікарень, дільниць і пунктів ветмедицини по наступних групах ветеринарних товарів: прилади, апарати та інше майно, інструменти, скляний посуд, гумотехнічні вироби, меблі і господарський інвентар. Спеціальним автомобільним транспортом і дезінфікуючими установками державна ветмедцина також оснащується відповідно до норм. Служби ветмедицини господарств різних форм власності оснащуються майном відповідно до норм для дільниць державної ветмедицини. Міські державні лікарні ветмедицини і їх поліклініки оснащуються майном відповідно до норм для дільничних лікарень державної ветмедицини.

Виробничу потребу у ветеринарному обладнанні, інструментах, біопрепаратах, медикаментах та інших засобах визначають головні лікарі (лікарі) ветмедицини господарств з урахуванням фінансових можливостей, в межах коштів, які передбачені у фінпланах.

Порядок ветеринарного забезпечення

План проведення ветеринарно-профілактичних і вимушених ветеринарних заходів вимагає від керівників органів і установ державної та відомчої ветмедицини планового забезпечення засобами захисту тварин і засобами ветмедицини.

Начальники Головних управлінь Держпродспоживслужби щорічно складають заявки на основні види ветеринарних товарів (біопрепарати, антигельмінтики, деззасоби тощо) і подають їх центральному апарату Держпродспоживслужби, а остання складає зведені заявки і подає їх корпорації "Укрветзоопромпостач". Держпродспоживслужба централізовано оплачує замовлені товари за рахунок коштів, які передбачаються Кабінетом Міністрів України на проведення протиепізоотичних заходів. Витрати на вищевказані заходи можуть покриватися також за рахунок місцевих бюджетів. Корпорація "Укрветзоопромпостач" після узгодження з Держпродспоживслужбою розподіляє вищезгадані товари для Головних управлінь держпродспоживслужби і направляє їх у відповідні АТ "Облветзоопостач". Останні разом з Головними управліннями розподіляють державні товари для районних (міських) державних лікарень ветмедичини.

Головні лікарі ветеринарної медицини районів одержані товари розподіляють для дільничних лікарень, дільниць і пунктів ветеринарної медицини, завідувачі яких одержують виділені товари в аптеці районної лікарні.

У зв'язку з непостійним і нестабільним фінансуванням, а також реформуванням служби ветеринарної медицини планове постачання служб ветеринарної медицини ветеринарними товарами порушено і здійснюється лише на найнеобхідніші потреби.

Як здійснюється забезпечення служб ветеринарної медицини господарств, лікарів (фельдшерів) ветмедичини, що займаються приватною ветеринарною практикою?

Зараз на ринку ветеринарних товарів та медикаментів є достатня кількість приватних ветеринарних аптек, оптових баз. Реалізація в яких здійснюється на ринкових умовах. Головні лікарі ветмедичини господарств закупають медикаменти, інструменти, перев'язувальні матеріали (бинти, вату, марлю), деззасоби, ратициди, антигельмінтики, скляний посуд і більшість біопрепаратів тощо у ветаптеках (оптових базах), або ж інших спеціалізованих установах (обладнання, діагностичними і т.і.). Послугами приватних аптек також користуються установи державної ветмедичини.

На закуплені товари аптека виписує накладну (рахунок-фактуру), у якій зазначаються: назва товару, одиниця виміру, його вартість, кількість відпущеного товару і на яку суму. В кінці накладної зазначається, на яку суму відпущено товарів (у цифровому виразі та прописом). Оплата здійснюється, як правило, шляхом безготівкового розрахунку або за готівку. При безготівковому розрахунку бухгалтерія господарства перераховує через банк зазначену в накладній суму на розрахунковий рахунок аптеки. Банк видає господарству платіжне доручення на зазначену суму. Головний лікар ветеринарної медицини господарства бере платіжне доручення, доручення і одержує замовлені товари у ветаптеці. Спеціалісти ветмедичини господарств можуть купувати ветеринарні товари за готівку. При цьому аптека виписує

товарний чек на суму придбаних товарів. Власники тварин, фермери, підприємці за рецептами (або без них) купують ветеринарні товари за готівку.

В деяких випадках лікарі ветмедицини господарств можуть купувати певні препарати у медичних аптеках за готівку (видається товарний чек) або шляхом перерахування грошей через банк.

Облік, зберігання і використання ветеринарних препаратів, дезінфікуючих засобів, майна в установах і службах ветмедицини

Порядок обліку, зберігання і використання майна ветеринарної медицини встановлений спеціальними інструктивними документами: "Інструкцією про порядок обліку і використання медикаментів, біопрепаратів, дезінфікуючих засобів та інших матеріалів в установах державної ветмедицини", "Правилами зберігання, обліку та видачі отруйних і сильнодіючих лікарських речовин".

Майно ветеринарної медицини, що надходить у державні установи, господарства і підприємницькі структури, підлягає обов'язковому огляду, обліку і передачі матеріально відповідальній особі. У лікувально-профілактичних установах ветеринарної медицини матеріально-відповідальною особою призначається завідувач аптекою або один із лікарів чи фельдшерів, у державних лабораторіях ветмедицини і лабораторіях ветсанекспертизи на ринках - один із лаборантів.

У державних установах ветмедицини ведуться касова книга, інвентарна книга, книга обліку отруйних і сильнодіючих речовин, журнал обліку спирту, журнал реєстрації рецептів і вимог, картки кількісно-сумісного обліку тощо.

Облік інвентарю, обладнання та інструментів, що надходять в установи ветмедицини, ведеться в інвентарній книзі, форма якої наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Інвентарна книга ___ районної державної лікарні (дільничної лікарні, дільниці, пункту) ветеринарної медицини

Назва препарату

Дата	№з/п	Інвентарний номер	Звідки надійшло	Надійшло		Вибуло		Залишок	
				кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

У районних і міських державних лікарнях ветмедицини ведеться кількісно-сумарний облік товарів у спеціальних картках за формою, що наведена в таблиці 2.

Картка кількісно-сумарного обліку матеріалів

Установа _____ Назва медикаменту (біопрепарату, деззасобу, тощо) _____ Номер рахунку _____ Ціна _____	Рік _____ Одиниця виміру _____
--	-----------------------------------

Дата запису	Звідки надійшло, відпущено (номер і дата документа)	Надійшло		Вибуло		Залишок	
		кількість	сума	кількість	сума	Кількість	Сума

У бухгалтерії районної (міської) державної лікарні ветмедицини ведеться облік лікувально-профілактичних засобів і матеріалів за наступними групами: спирт-ректифікат, перев'язувальні матеріали, біопрепарати, медикаменти, інструменти тощо.

У господарствах різних форм власності кількісний облік товарів ветмедицини веде матеріально відповідальна особа, а вартісний - бухгалтер (економіст) щодо обліку витрат у тваринництві. Спеціаліст ветмедицини господарства веде спеціальний журнал (книгу), в якому записуються назва товару, одиниця виміру, ціна придбання, кількість, звідки і яким документом надійшов, а також надходження, вибуття та залишок.

Медикаменти зберігають в окремих шафах у кімнаті аптеки. Причому, рідинні та сипкі речовини, хімікати і реактиви, мазі та лініменти, інструменти і перев'язувальний матеріал, лабораторне обладнання тощо зберігають окремо. Біопрепарати зберігають у холодильних камерах або сухих темних підвалах при відносно низьких температурах (+2-15 °С), а вірусні вакцини - при +2-8 °С. Дезінфекційні речовини зберігають у сухих напівзатемнених приміщеннях. Легкозаймісті речовини - спирт, ефір, бензин, спиртові речовини тощо - зберігають при дотриманні протипожежних правил. У приміщення, де зберігають медикаменти, вхід стороннім особам забороняється.

Відповідно до вказівок Державної ветеринарної та фітосанітарної служби про порядок обліку, зберігання і використання отруйних і сильнодіючих речовин, ці препарати зберігаються в окремих кімнатах, у сейфах чи металевих або оббитих залізом дерев'яних шафах під замком. У вікнах аптеки або іншого приміщення встановлюються металеві ґрати. Кімнати, де зберігаються отруйні і сильнодіючі речовини, після роботи зачиняються, опечатуються або пломбуються.

Використання медикаментів здійснюється за рецептами або згідно із записом у журналах реєстрації хворих тварин та історіях хвороби. Вони

щомісячно списуються згідно з актами.

Лікувально-профілактичні заходи, як правило, здійснюються за рахунок коштів власника тварин за тарифами. Безкоштовно медикаменти використовуються тільки при наданні невідкладної допомоги хворим тваринам, а також при проведенні протиепізоотичних заходів, перелік яких затверджений Кабінет Міністрів України.

Біопрепарати і деззасоби використовуються при проведенні протиепізоотичних засобів і списуються згідно з актами.

Спирт етиловий використовується: для лікування хворих тварин за рецептами; для проведення протиепізоотичних заходів (туберкулінізація, взяття проб крові і гематологічні дослідження на лейкоз тощо), що стверджується актами; для проведення лабораторних досліджень. Витрати його обліковуються у спеціальному журналі.

Інструменти, не придатні для використання, списуються щоквартально або наприкінці року при інвентаризації.

Інвентаризація майна

Відповідно до вказівок Державної ветеринарної та фітосанітарної служби і Положення про інвентаризацію, яке затверджене Міністерством фінансів України, для посилення контролю за зберіганням майно-матеріальних цінностей та інших засобів щорічно в установах державної ветеринарної медицини проводять повну перевірку (інвентаризацію) наявності майно-матеріальних цінностей, грошових коштів, незакінченого капітального будівництва і ремонту тощо.

Для проведення роботи з інвентаризації розпорядженням голови районної державної адміністрації (міського голови) створюється інвентаризаційна комісія, яка проводить інвентаризацію в усіх установах ветеринарної медицини району (міста).

Інвентаризацію у службах ветеринарної медицини господарств і підприємницьких структурах проводять їхні ревізійні комісії чи ревізори.

При інвентаризації перевіряють наявність, якість і вартість медикаментів, біопрепаратів, інструментів, спирту етилового та іншого майна, переоцінюють їх відповідно до діючих цін. Результати інвентаризації оформлюються актом, який після закінчення роботи комісії подається на розгляд керівникові, що її призначив. До акту додається інвентаризаційна відомість, в якій наводиться опис товарів ветеринарної медицини по групах майна, придатного для використання. Окремо складається акт на списання непридатного майна (медикаментів, інструментів, спецодягу, взуття, меблів, інвентарю тощо). При недостатці матеріальних цінностей відповідальність покладається на матеріально відповідальну особу. З'ясовуються причини недостатці і керівник державної ветеринарної установи ветмедицини чи господарства вирішує: вартість недостаючих матеріальних цінностей списати за рахунок господарчих витрат або відшкодувати з матеріально відповідальної особи.

Якщо остання відмовляється відшкодувати вартість недостаючих матеріалів, то вона стягується через суд.

Рекомендована література

1. Євтушенко А. Ф. Організація та економіка ветеринарної справи : підручник / А. Ф. Євтушенко, М. Т. Радіонов. – К. : Арістей, 2004. – 284 с.
2. Закон України "Про ветеринарну медицину" [Електронний ресурс] : редакція від 09.05.2016. – Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>.
3. Правила реалізації ветеринарних медикаментів і препаратів. [Електронний ресурс] : наказ Держ. деп. ветеринарної медицини 23 лип. 2001 р. № 37 – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0786-01>.
4. Правила транспортування та зберігання ветеринарних препаратів, субстанцій, готових кормів, кормових добавок та засобів ветеринарної медицини у ветеринарних аптеках, їх структурних підрозділах, на базах, складах тощо. [Електронний ресурс] : наказ Держ. деп. ветеринарної медицини 13.08.2002 № 44. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0719-02>.

Контрольні запитання

1. Як здійснюється забезпечення ветпрепаратами державної служби ветеринарної медицини?
2. Які організаційні структури належать до системи забезпечення ветмедицини?
3. Як здійснюється облік, зберігання і використання ветеринарних препаратів, дезінфікуючих засобів, майна в установах і службах ветмедицини?
4. Як проводиться інвентаризація майна в установах ветеринарної медицини?

Тема 11. Економіка ветеринарної справи

Мета. Вивчити методику визначення економічної ефективності ветеринарних заходів та її практичне використання шляхом розв'язування задач.

Завдання: Студенти отримують завдання (різні варіанти) і, використовуючи методичні рекомендації, мікрокалькулятори, комп'ютери, у присутності викладача самостійно розв'язують задачі з визначення категорій збитків, затрати на проведення ветеринарних заходів, суми і питомої величини економічного збитку.

Теоретичні основи. Економічний аналіз ефективності ветеринарних заходів в сучасних умовах набуває важливого значення, оскільки характеризує кінцевий результат праці спеціалістів ветеринарної медицини. Він дозволяє, застосовуючи систему економічних показників, розробити

більш ефективні заходи по зменшенню захворюваності та загибелі тварин, підвищенню їх продуктивності, скороченню терміну перебігу хвороби, підвищенню якості продукції та сировини тваринного походження.

Визначення економічних збитків та економічної ефективності ветеринарних заходів щодо профілактики та ліквідації різних хвороб тварин проводять користуючись "Методикою визначення економічної ефективності ветеринарних заходів", затвердженою головним управлінням ветеринарії МСГ СРСР 4 травня 1982 р.

Цією методикою рекомендується користуватися при:

- визначенні економічного збитку, який спричиняють хвороби тварин;
- економічного збитку, попередженого внаслідок проведення ветеринарних заходів;
- розрахунку вартості додаткової продукції та сировини тваринного походження, одержаної при застосуванні ветеринарних препаратів;
- розрахунку витрат на проведення ветеринарних заходів;
- розрахунку економії трудових та матеріальних засобів ветеринарного призначення за рахунок застосування ефективніших профілактичних, діагностичних, лікувальних засобів та методів, а також впровадження нових форм організації праці спеціалістів ветеринарної медицини;
- визначенні економічного ефекту від проведення комплексу ветеринарних заходів при захворюваннях, а також внаслідок застосування нових методів, препаратів, нормативів;
- визначення економічно обґрунтованих об'ємів профілактичних, оздоровчих та лікувальних заходів.

Під *економічною ефективністю* ветеринарних заходів слід розуміти сумарний показник (у грошовому виразі), який складається із збитку, попередженого внаслідок проведення ветеринарних заходів, вартості продукції, одержаної додатково за рахунок збільшення її кількості чи підвищення якості, економії трудових і матеріальних витрат внаслідок застосування більш ефективних засобів та методів профілактики хвороб і лікування тварин.

Економічний ефект визначають на основі порівняння (співставлення) показників захворюваності, летальності, продуктивності тварин, якості продукції, витрат праці та матеріалів в базовому і новому варіантах ветеринарних заходів. Порівняння варіантів проводять при рівності (аналогії) всіх умов, крім тих, що вивчаються (новий комплекс ветеринарних заходів, використання більш ефективних засобів та методів профілактики, лікування, ліквідації хвороб, тощо).

На початку підрозділу потрібно подати **«Вихідні дані для проведення розрахунків економічної ефективності»**. Їх, як правило, оформлюють у вигляді таблиці (таб. 1), в якій подають всі дані, які були використані для проведення обрахунків. Наприклад: кількість дослідних тварин; кількість тварин, що загинули; кількість тварин, що одужали; вартість продукції;

продуктивність хворих та продуктивність здорових тварин; заробітна плата ветеринарного спеціаліста; затрати на лікування (вартість медикаментів, препаратів) і т.д.

Початковим етапом проведення економічних розрахунків є перерахування та обрахунок всіх категорій економічного збитку, які були в певній ситуації.

Таблиця 1

Вихідні дані для проведення розрахунків економічної ефективності

Найменування показників	Одиниця виміру	Дослідні групи тварин		
		1	2	3
Кількість телят	голів	30	30	30
Одужало телят	голів	29	30	28
Загинуло телят	голів	1	0	2
Тривалість лікування	діб	8	8	9
Затрати на лікування	грн.	141	144	175
Середньодобовий приріст живої маси телят	кг	0,5	0,55	0,48

Обрахунок здійснюють за формулами, які подані нижче.

Визначення економічного збитку, що спричинюється хворобами тварин.

1. Збиток від загибелі, вимушеного забою, знищення тварин по кожній віковій групі (Z_1) розраховують як різницю між вартістю тварин в закупівельних цінах (цінах на племінну худобу) і грошового виручкою від реалізації продуктів забою за формулою:

$$Z_1 = M \times \mathcal{J} \times \mathcal{C} - B_{\phi}$$

де M – кількість загиблих, вимушено забитих, знищених тварин, гол.;

$\mathcal{J}$ – середня жива маса однієї тварини, кг;

$\mathcal{C}$ – закупівельна ціна одиниці продукції, грн.;

B_{ϕ} – виручка від реалізації продуктів забою, трупної сировини, грн.

2. Збиток від зниження продуктивності тварин, внаслідок їх захворювання (Z_2) визначають за формулою:

$$Z_2 = M \times (B_3 - B_{xв}) \times T \times \mathcal{C}$$

де M – кількість захворілих тварин (ялових маток), гол.;

B_3 і $B_{xв}$ – середньодобова кількість продукції (молока, м'яса, яєць) одержана відповідно від здорових та хворих з розрахунку на одну голову, кг;

T – тривалість спостереження за зміною продуктивності тварин (період карантину, неблагополуччя, перехворювання), діб;

$\mathcal{C}$ – закупівельна ціна одиниці продукції, грн.;

3. Збиток від недоодержання приплоду внаслідок перехворювання та яловості маток (Z_3) визначають за формулою:

$$Z_3 = (K_n \times P_v - H_{\phi}) \times B_n$$

де K_n – коефіцієнт народжуваності, прийнятий за плановим показником;

P_B – можливий контингент маток для розплоду за видами тварин, гол.;

N_{Φ} – фактична кількість народжених телят, поросят, ягнят, гол.;

V_{Π} – умовна вартість однієї голови приплоду, грн.

Вартість приплоду при народженні встановлюють по вартості основної продукції, одержаної за рахунок кормів, витрачених на утворення приплоду, за формулами:

$$V_T = 3,61 \times \Pi;$$

$$V_{\Pi} = 1,97 \times \Pi : \Pi_{\Pi};$$

$$V_A = 0,84 \times \Pi : \Pi_A;$$

$$V_L = 80 \times C_{\text{скд}},$$

де V_T – вартість теляти, V_{Π} – поросяти, V_A – ягнати, V_L – лошади при народженні, грн;

3,61 – кількість молока, яку можна одержати; за рахунок коштів, що витрачаються на утворення приплоду однієї корови молочних порід, ц;

1,97 – кількість приросту маси свині, яку можна одержати за рахунок кормів, що витрачаються на утворення приплоду основної свиноматки, ц;

0,84 – кількість шерсті, яку можна одержати за рахунок кормів, що витрачаються на утворення приплоду, вівцематки шерстних порід, кг;

Π – ціна одиниці продукції, грн.;

Π_{Π} – вихід поросят на основну свиноматку, гол.;

Π_A – вихід ягнят на вівцематку, гол.;

80 – число коне-діб, що дорівнює за витратами кормів утворенню приплоду кобили;

$C_{\text{скд}}$ – собівартість коне-дня, грн.;

4. Збиток від втрати племінної цінності тварини (З₄) визначають за формулою:

$$Z_4 = M_B \times (\Pi_{\Pi} - \Pi_B)$$

M_B – кількість тварин, що втратили племінну цінність, гол.;

Π_{Π} і Π_B – середня ціна реалізації, відповідно племінних та тих, що втратили племінну цінність тварин, грн.

5. Збиток від зниження якості продукції (сировини), одержаної від перехворілих, вимушено забитих, загиблих тварин (З₅) визначають за формулою:

$$Z_5 = B_P \times (\Pi_3 - X_B),$$

B_P – кількість реалізованої продукції зниженої якості кг, шт.;

Π_3 і X_B – ціни реалізації одиниці продукції (сировини), одержаної відповідно від здорових та хворих тварин, грн.

6. Збиток від вимушеного простою робочої худоби (З₆) визначають за формулою:

$$Z_6 = M_P \times T \times C_K$$

де M_p – кількість робочої худоби, що вимушено простояла, гол.;
 T – середня тривалість простою тварин, дів;
 $С_k$ – собівартість робочого коне-дня, грн.

7. Збиток від бракування уражених тварин, органів та сировини (З₇) визначають за формулою:

$$Z_7 = P_B \times C - D_1$$

де P_B – кількість вибракованої продукції та сировини, кг;
 C – державна закупівельна ціна продукції та сировини середньої якості, грн.;
 D_1 – вартість продукції чи сировини, отриманих після переробки, грн.

8. Загальна сума економічного збитку, обумовленого тією чи іншою хворобою (З), визначається як сума всіх видів збитку:

$$Z = Z_1 + Z_2 + Z_3 + Z_4 + Z_5 + Z_6 + Z_7$$

Затрати (витрати) на ветеринарні заходи і методика їх обліку.

Затрати на ветеринарні заходи (ЗТ) поділяються на прямі та непрямі (загальнопромислові та загальногосподарські) і складаються з трудових та матеріальних ресурсів у тестовому виразі, потрібних для здійснення відповідних протиепізоотичних, лікувально-профілактичних, ветеринарно-санітарних, зоогігієнічних, організаційно-господарських та інших заходів. До прямих затрат відносять:

1. Оплату праці робітників, безпосередньо зайнятих на роботах по проведенню ветеринарних заходів, в т.ч. і відрахування на соціальне страхування тощо.

2. Амортизаційні відрахування від балансової вартості ветеринарного обладнання, апаратів, приладів та витрати на поточний ремонт приміщень і догляд за технікою.

3. Вартість використаних біопрепаратів, медикаментів, дезінфектантів, перев'язувальних засобів, палива, електроенергії, паливно-мастильних матеріалів, а також інструментів та обладнання малої вартості.

4. Затрати на спорудження тимчасових забійних площадок, пастеризаційних установок, пропускних пунктів, шлагбаумів, дезінфекційних бар'єрів, знезараження продуктів забою та трупної сировини.

Непрямі затрати включають оплату праці переважно головних та старших спеціалістів ветеринарної медицини, транспортні витрати, на утримання аптек, складів, тощо.

Загальна сума затрат на ветеринарні заходи визначається шляхом складання всіх видів затрат.

Визначення економічної ефективності ветеринарних заходів

При визначенні економічної ефективності ветеринарних заходів встановлюють коефіцієнти захворюваності, летальності, а також питомі величини економічного збитку, що спричиняють хвороби; і затрати на ветеринарні заходи.

• Коефіцієнт можливої захворюваності ($K_{з1}$) в неблагополучному стаді і

районі ($K_{з2}$) визначають шляхом ділення числа захворілих тварин, відповідно, на поголів'я неблагополучних стад господарства чи району.

$$K_{з1} = M_{зг} : M_{сг};$$

$$K_{з2} = M_{зр} : M_{ср},$$

де $M_{сг}$ – загальне поголів'я сприйнятливих тварин в окремому господарстві, гол.;

$M_{ср}$ – загальне поголів'я сприйнятливих тварин в районі, гол.;

$M_{зг}$ – число захворілих тварин в окремому господарстві, гол.;

$M_{зр}$ – число захворілих в районі, гол.

- Коефіцієнт летальності ($K_{л}$) встановлюють діленням числа загиблих тварин на число захворілих.

$$K_{л} = M : M_{з},$$

де M – кількість загиблих, вимушено забитих, знищених тварин, гол.;

$M_{з}$ – число захворілих тварин, гол.

- Питому величину економічного збитку, спричиненого захворюванням, визначають на одну захворілу тварину ($K_{зб}$) розділивши загальну суму складових частин економічного збитку на число захворілих тварин.

$$K_{зб} = З : M_{з},$$

де $З$ – загальна сума економічного збитку, грн.;

$M_{з}$ – число захворілих тварин, гол.

- Додаткову вартість ($Дв$), одержану додатково за рахунок збільшення кількості і підвищення якості продукції, внаслідок застосування ефективних засобів і методів профілактики хвороб тварин, їх лікування визначають за формулою:

$$Дв = (Врп - Врт) \times Ор,$$

де $Врт$ і $Врп$ – вартість виробленої чи реалізованої продукції за діючими закупівельними цінами, відповідно, при застосуванні традиційних (базових) і нових більш ефективних) засобів, в розрахунку на одну оброблену тварину (одиницю роботи);

$Ор$ – число оброблених тварин новими засобами (об'єм роботи), гол., m^2 .

- Економічний ефект, одержаний внаслідок здійснення профілактичних, оздоровчих і лікувальних заходів ($Ес$) визначають за формулою:

$$Ес = Пз + Дв + Ев - ЗТ$$

де $Пз$ – попереджений економічний збиток, грн.;

$Дв$ – вартість, одержана додатково за рахунок збільшення кількості і підвищення якості продукції, грн.;

$Ев$ – економія трудових і матеріальних затрат внаслідок застосування більш ефективних засобів і методів проведення ветеринарних заходів, грн.;

$ЗТ$ – затрати на ветеринарні заходи, грн.

- Економічний ефект від проведення профілактичних, оздоровчих і лікувальних заходів на одну гривню затрат ($Егрн.$) визначають за формулою:

$$Егрн. = Ес : ЗТ$$

Економічний збиток, попереджений в окремому господарстві внаслідок профілактики та ліквідації хвороб тварин (Пз₁) визначають за формулою:

$$Пз_1 = Мсг \times Кз_1 \times Кзб - З,$$

де Мсг – загальне поголів'я сприйнятливих тварин, гол;

Кз₁ – коефіцієнт можливого захворювання тварин в неблагополучних гуртах;

Кзб – питома величина економічного збитку в розрахунку на одну захворілу тварину, грн.;

З – фактичний економічний збиток в господарстві, грн.

- Економічний збиток, попереджений в господарстві внаслідок проведення лікувальних заходів (Пз₂) визначають за формулою:

$$Пз_2 = Мл \times Кл \times Ж \times Ц - З,$$

де Мл – кількість тварин, яких лікували, гол;

Кл – коефіцієнт летальності;

Ж – середня жива маса однієї тварини, кг;

Ц – закупівельна ціна одиниці продукції, грн.;

З – фактичний економічний збиток в господарстві, грн.

- Економічний збиток, попереджений внаслідок профілактики та ліквідації хвороб тварин в районі (Пз₃) визначають за формулою:

$$Пз_3 = (Мср \times Кз_2 - Мзр) \times Кзб,$$

де Мср – кількість сприйнятливих тварин в районі, гол;

Кз₂ – коефіцієнт можливого захворювання тварин в районі;

Мзр – кількість захворілих тварин в районі, гол;

Кзб – питома величина економічного збитку із розрахунку на одну захворілу тварину грн.;

- Збиток, попереджений внаслідок хірургічної операції тварин (Пз₄) визначають за формулою:

$$Пз_4 = Мп \times Ц - Вф,$$

де Мп – кількість прооперованих тварин;

Ц – середня вартість тварин (балансова або за закупівельними цінами), грн.;

Вф – можлива грошова виручка при вимушеному забої прооперованих тварин.

Кінцевим етапом проведення обрахунків є визначення економічного ефекту та економічного ефекту на 1 грн затрат. В кінці підрозділу необхідно зробити короткий висновок про економічну доцільність проведення тих чи інших заходів чи застосування певних препаратів і т.д., в залежності від типу дипломної роботи.

Деякі особливості економічних обрахунків існують при роботі з непродуктивними тваринами.

Рекомендована література

1. Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. [Електронний ресурс] : пост. КМУ затвер. 15 лют. 2002 р. № 175. – Режим доступу: –

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF>.

2. Норми часу і чисельності працівників державних установ ветеринарної медицини на проведення протипізоотичних та лікувально-профілактичних заходів. [Електронний ресурс] : наказ Держ. ком. ветеринарної медицини України від 26.11.2010 № 524. – Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0443-11>.
3. Порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються державними установами ветеринарної медицини. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 4 лист. 2009 р. № 1167 – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1167-2009-%D0%BF>.

Контрольні запитання

1. Які ви знаєте категорії економічного збитку у ветеринарній медицині?
2. Охарактеризуйте поняття прями і непрямі економічні збитки?
3. Що таке попереджений економічний збиток?
4. Що показує економічна ефективність ветеринарних заходів?
5. Що означає показник економічна ефективність на 1 грн затрат?
6. Охарактеризуйте категорію затрати на проведення ветеринарних заходів, як їх обрахувати?
7. Економіка ветеринарних заходів і її призначення;
8. Система показників, які використовуються для визначення економічної ефективності ветеринарних заходів;
9. Економічні збитки, заподіяні хворобами тварин та методика їх визначення;
10. Витрати на ветеринарні заходи та методика їх визначення;
11. Питомі величини і коефіцієнти, які використовуються в економіці ветеринарної справи;
12. Визначення категорій запобіжних економічних збитків;
13. Визначення економічного ефекту проведених ветеринарних заходів;
14. Визначення економічної ефективності проведених заходів на одну гривню витрат.

Таблиця 2

Приблизні коефіцієнти захворюваності, летальності та питомі величини економічного збитку при інфекційних, інвазійних і незаразних хворобах тварин.

Захворювання	Коефіцієнт		Питома величина економічного збитку на 1 захворілу тварину, грн.
	захворюваності	летальності	
Інфекційні захворювання			
Великої рогатої худоби			
Сказ	0,030	1,000	324,64
Бруцельоз	0,480	-	226,04
Диплококова інфекція	0,640	0,200	14,71
Злоякісна катаральна лихоманка	0,007	0,400	68,50
Колібактеріоз	0,620	0,190	18,56

Захворювання	Коефіцієнт		Питома величина економічного збитку на 1 захворілу тварину, грн.
	захворюваності	летальності	
Лептоспіроз	0,628	0,070	33,16
Сальмонельоз	0,760	0,190	20,40
Пастерельоз	0,420	0,170	17,71
Трихофітія	0,530	-	9,50
Сибірка	0,012	0,774	262,70
Туберкульоз	0,720	-	209,65
Емфізематозний карбункул	0,013	0,700	147,31
Ящур	0,910	0,015	37,80
Свиней			
Сальмонельоз	0,260	0,180	11,58
Колієнтеротоксемія	0,052	0,97	36,35
Хвороба Ауескі	0,500	0,409	34,75
Бруцельоз	0,390	-	20,50
Дизентерія	0,270	0,071	14,12
Інфекційний атрофічний риніт	0,710	0,170	25,34
Лептоспіроз	0,270	0,190	17,43
Пастерельоз	0,420	0,290	19,90
Вірусна пневмонія	0,270	0,180	15,00
Вірусний гастроентерит	0,311	0,094	15,61
Бешиха	0,710	0,140	15,78
Чума	0,800	0,378	38,24
Ящур	0,600	-	8,68
Овець			
Бруцельоз	0,340	-	32,30
Дизентерія	0,620	0,091	2,40
Інфекційна ентеротоксемія	0,410	0,910	11,40
Контагіозна ектима	0,259	0,118	3,80
Лептоспіроз	0,060	0,066	8,75
Лістеріоз	0,510	0,240	14,05
Сальмонельоз	0,380	0,220	6,05
Ящур	0,700	-	3,50
Птиці			
Н'юкаслська хвороба	0,820	0,410	2,60
Інфекційний ларинготрахеїт	0,530	0,087	1,71
Колібактеріоз	0,270	0,170	0,69
Лейкоз	0,260,	-	3,14
Пастерельоз	0,750	0,340	2,98
Пулороз-Тиф	0,860	0,285	0,42
Туберкульоз	0,730	-	5,48
Інвазійні захворювання			
Великої рогатої худоби			
Гіподерматоз	0,460	-	18,50
Діктіокаульоз	0,550	0,080	38,27
Парамфістоматоз (гостра форма)	0,180	0,140	10,64
Тейлеріоз	0,074	0,054	77,18
Телязіоз	0,240	-	4,82
Фасціолюоз	0,263	-	34,71
Цистицеркоз	0,002		17,00

Захворювання	Коефіцієнт		Питома величина економічного збитку на 1 захворюлу тварину, грн.
	захворюваності	летальності	
Ехінококоз	0,190	-	12,74
Овець			
Гемонхоз	0,560	0,240	9,74
Диктіокаульоз	0,410	0,060	6,11
Монієзіоз	0,360	0,071	6,24
Фасціольоз	0,320	0,022	7,15
Ценуроз	0,070	0,190	8,11
Ехінококоз	0,160	0,210	4,11
Свиней			
Аскарроз	0,470	0,110	7,42
Трихоцефальоз	0,410	0,080	6,13
Езофагостомоз	0,460	-	9,17
Ехінококоз	0,069	-	8,90
Птиці			
Аскарідіоз	0,700	-	0,57
Еймеріоз	0,110	0,160	0,99
Незразні захворювання			
Великої рогатої худоби			
Аліментарна остеодистрофія	0,230	-	26,69
Атонія передшлунків	0,097	-	12,46
з т.ч. гостра	0,087	-	8,79
хронічна	0,010	-	45,10
Бронхопневмонія телят	0,170	0,150	25,07
Гінекологічні захворювання	4,500	-	36,58
Диспепсія телят	0,460	0,320	15,51
з т.ч. проста	0,270	0,060	11,50
токсична	0,190	0,660	34,70
Кератокон'юнктивіт	-	-	7,93
Мастит корів:			
серозний	-	-	9,48
катаральний	-	-	11,68
гнійно-катаральний	-	-	27,39
Тимпанія рубця	-	-	12,31
в т.ч. гостра			11,46
хронічна	-	-	22,33
Ендометрит	0,045	-	36,58
Свиней			
Бронхопневмонія	0,210	0,110	11,93
Гастроентерит	0,180	0,081	8,52
Диспепсія поросят	0,130	0,083	7,12;
в т.ч. проста	0,109	0,016	5,23
токсична	0,021	0,151	16,67
Токсична дистрофія печінки	0,153	0,420	32,84
Овець			
Атонія передшлунків	0,096	0,150	18,20
Бронхопневмонія	0,310	0,330	9,00
Гастроентерит	0,064	0,260	6,37
Тимпанія рубця	0,140	0,401	24,20

Захворювання	Коефіцієнт		Питома величина економічного збитку на 1 захворюду тварину, грн.
	захворюваності	летальності	
Мастит	0,092	-	9,81
Норок			
Гепатоз	0,012	0,420	22,17
Бронхопневмонія	0,014	0,501	21,03
Гіпотрофія цуценят	0,008	0,273	12,25
Сечокам'яна хвороба	0,013	0,310	15,05
Лисів			
Бронхопневмонія	0,004	0,180	16,38
Гіпотрофія цуценят	0,006	0,280	25,48
Соболів			
Бронхопневмонія	0,003	0,190	28,50
Гіпотрофія цуценят	0,050	0,385	57,75
Птиці			
Авітаміноз	0,410	0,180	1,16
Аліментарна остеодистрофія	0,180	0,090	1,33
гепатит	0,070	0,140	2,24
Жовтковий перитоніт	0,150	0,210	2,89

Список рекомендованої літератури

1. Гурський Р. Збірник нормативно-правових актів України щодо профілактики і боротьби з епізоотіями та інвазіями / Р. Гурський, В. Попович. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2006. – 584 с.
2. Довідник державного інспектора ветеринарної медицини на державному кордоні України / І. В. Яценко, А. В. Бабарук, І. А. Бібен, Н. П. Головка. – Х. : Стиль-Издат, 2014. – 354 с.
3. Единые правила государственного ветеринарного надзора при международных и межгосударственных перевозках животноводческих грузов. [Електронний ресурс] : утвржд. Решением Межправит. совета по сотрудничеству в области ветеринарии от 5 нояб. 2003 г. – Режим доступу: – http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/997_n28.
4. Економічна статистика / Економічна діяльність / Сільське, лісове та рибне господарство. [Електронний ресурс] : офіційний сайт Держ. служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Євтушенко А. Ф. Організація та економіка ветеринарної справи : підручник / А. Ф. Євтушенко, М. Т. Радіонов. – К. : Арістей, 2004. – 284 с.
6. Закон України "Про ветеринарну медицину" [Електронний ресурс] : редакція від 09.05.2016. – Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>.
7. Законодавство. Накази. Ветеринарна медицина [Електронний ресурс] : перший укр. інформ. ресурс по ветеринарії. – Режим доступу: – <http://vet.in.ua/>.

8. Корнієнко Л. М. Планування ветеринарних заходів : навч. посіб. / Л. М. Корнієнко, Л. Є. Корнієнко, Б. М. Ярчук ; за ред. Л. М. Корнієнко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.
9. Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. [Електронний ресурс] : пост. КМУ затвер. 15 лют. 2002 р. № 175. – Режим доступу: – <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF>.
10. Методика розрахунку збитків, завданих особам, які постраждали внаслідок уведення карантинного режиму для тварин або у зв'язку з проведенням робіт, спрямованих на ліквідацію та профілактику карантинних хвороб тварин. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики України від 29.12.2001 №395. – Режим доступу: – <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0059-02>.
11. Никитин И. Н. Организация и экономика ветеринарного дела / И. Н. Никитин, В. А. Апалькин. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : КолосС, 2006. – 368 с.
12. Нормативно-правова база. [Електронний ресурс] : офіційний сайт Держ. служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів. – Режим доступу: <http://www.consumer.gov.ua>.
13. Норми часу і чисельності працівників державних установ ветеринарної медицини на проведення протиепізоотичних та лікувально-профілактичних заходів. [Електронний ресурс] : наказ Держ. ком. ветеринарної медицини України від 26.11.2010 № 524. – Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0443-11>.
14. Организация и экономика ветеринарного дела: практикум / И. Н. Никитин, В. Ф. Воскобойник, Н. М. Василевский [и др.]; под ред. И. Н. Никитина. – М. : Колос, 1998. – 192 с.
15. Положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України та типових положень про місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 21 лист. 2007 р. № 1350. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1350-2007-%D0%BF>.
16. Положення про карантинний ветеринарно-міліцейський пост. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 29.03.2002 №394. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/394-2002-%D0%BF>.
17. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, та переліку послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які провадять ветеринарну практику, за здійснення обов'язкових або необхідних протиепізоотичних заходів та розмірів їх оплати. [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 23.04.2008 №413. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/413-2008-%D0%BF>.
18. Порядок формування тарифів на ветеринарні послуги, що надаються

- державними установами ветеринарної медицини. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 4 лист. 2009 р. № 1167 – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1167-2009-%D0%BF>.
19. Правила заповнення, зберігання, списання ветеринарних документів та вимог до їх обліку. [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики та продовольства України від 01.08.14 №288. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1202-14>.
  20. Правила реалізації ветеринарних медикаментів і препаратів. [Електронний ресурс] : наказ Держ. деп. ветеринарної медицини 23 лип. 2001 р. № 37 – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0786-01>.
  21. Правила транспортування та зберігання ветеринарних препаратів, субстанцій, готових кормів, кормових добавок та засобів ветеринарної медицини у ветеринарних аптеках, їх структурних підрозділах, на базах, складах тощо. [Електронний ресурс] : наказ Держ. деп. ветеринарної медицини 13.08.2002 № 44. – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0719-02>.
  22. Про затвердження переліку особливо небезпечних (карантинних) хвороб тварин. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 8.08.2007 №1006. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1006-2007-%D0%BF>.
  23. Про затвердження форм державної статистичної звітності ветеринарної служби. [Електронний ресурс] : наказ Держкомстату України від 27 жовтня 2000 року № 342 – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0788-98>.
  24. Про затвердження форм звітності з питань ветеринарної медицини [Електронний ресурс] : наказ Мін. аграрної політики України від 30.12.2005 №775. – Режим доступу: – <http://www.vet.gov.ua/node/83>.
  25. Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 15.08.1992 №478. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/478-92-%D0%BF>.
  26. Про умови оплати праці працівників підприємств, установ і організацій державної ветеринарної медицини. [Електронний ресурс] : постанова КМУ від 11.12.1998 №1960. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1960-98-%D0%BF>.
  27. Роїна О. М. Ветеринарія в Україні : нормативні документи / О. М. Роїна – К. : КНТ., 2007. – 496 с.

Науково-практичне видання

Бегас Василь Леонідович

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА
ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ**

Практикум для студентів факультету ветеринарної медицини

Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 7,44. Обл.-вид. арк. 8,24
Тираж 200 прим. Зам. 1076.

Віддруковано з готових оригінал-макетів
у комунальному книжково-газетному видавництві «Полісся».
10008 Житомир, вул. Шевченка, 18а.

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру:
серія ЖТ № 5 від 26.02.2004 року.*

